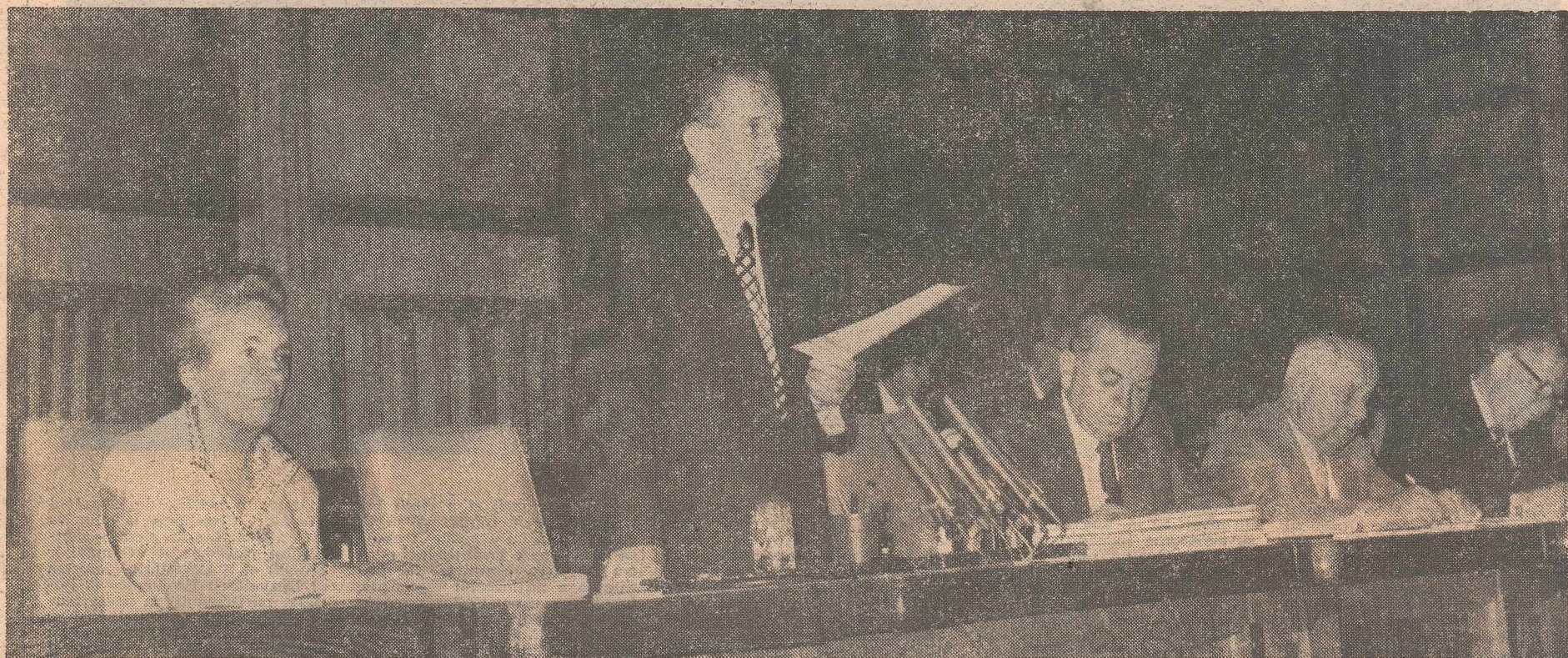

Fertilă vară
a politicii
românești

Întrunită sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

a dezbătut probleme de deosebită însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a patriei în actualul cincinal

Programele

dezvoltării

intensive primesc

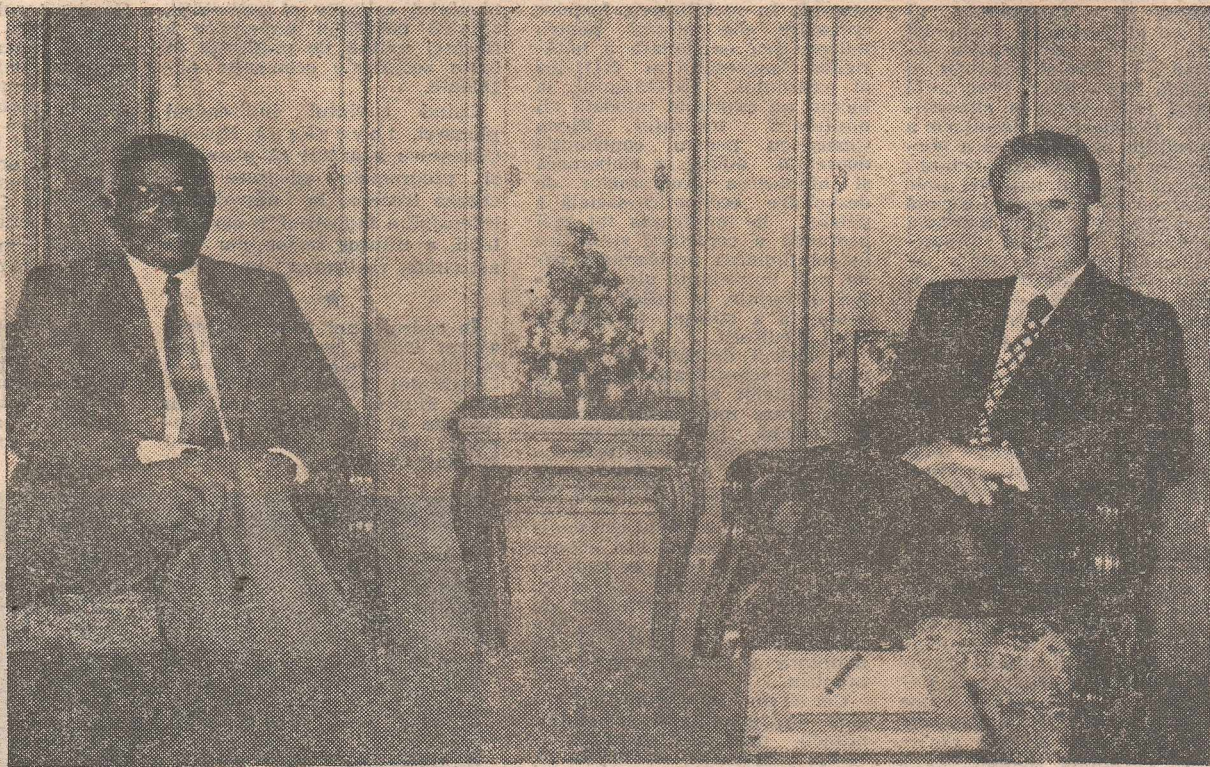
girul democrației

muncitorești

revoluționare

Plenara Comună
a Consiliului Național
al Oamenilor Muncii
și Consiliului Suprem
al Dezvoltării Economice și Sociale

(Comentariu în pagina 2)

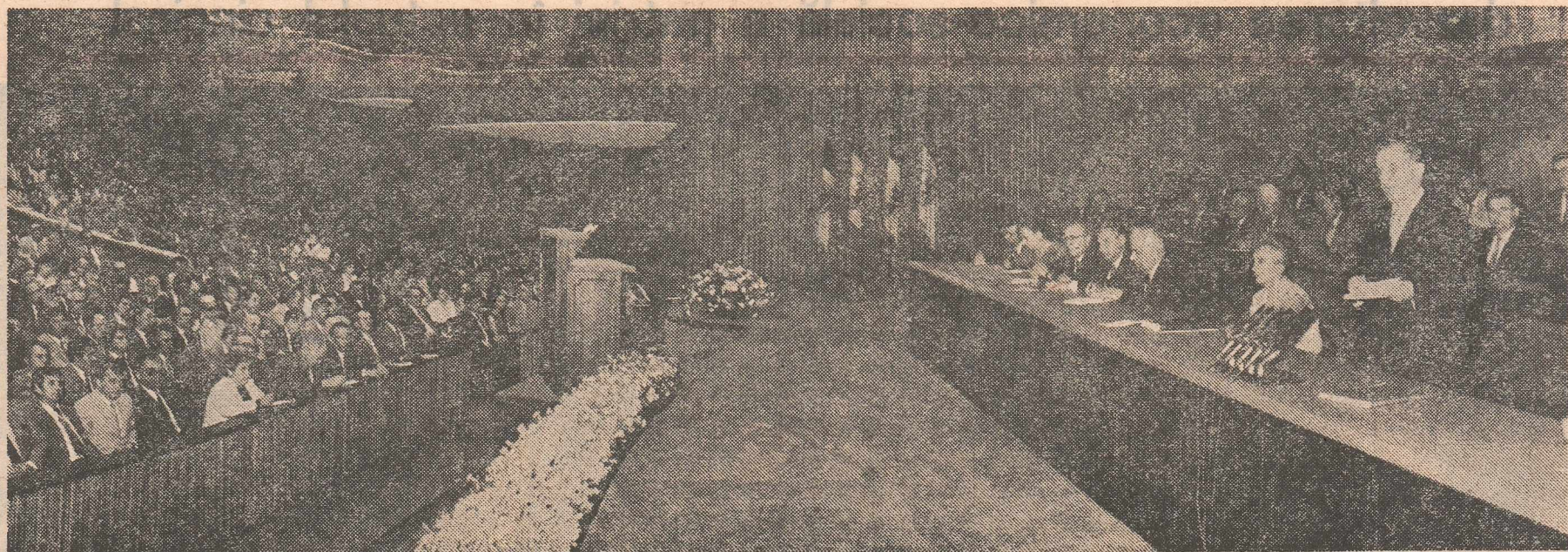
În timpul convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Aristides Maria Pereira, președintele Republicii Capului Verde, aflat în vizită oficială de prietenie în țara noastră (Comentariul vizitei în pag. 4).

LUCRĂRILE SESIUNII MARI ADUNĂRI NAȚIONALE

La ora la care revista noastră se afla în rotativă, forul legislativ suprem al țării, Marea Adunare Națională, își relua lucrările în plen, în cadrul sesiunii a treia a celei de-a noua legislaturi. Despre acest eveniment comentariile în numărul viitor.

Avem prevederi minunate – și se impune asigurînd astfel ridicarea patriei noastre

PLENARA COMUNĂ A CONSILIULUI NAȚIONAL AL OAMENILOR MUNCII ȘI CONSILIULUI SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE

Pe ordinea de zi a recentei plenare a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, ținute sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-au aflat documente de mare importanță privind dezvoltarea economică și socială a țării: Programul privind îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea intensivă a economiei naționale în perioada 1986–1990; Programul privind perfecționarea sistemului de finanțare și creditare a activităților economice și a normativelor economico-financiare; proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în cincinalul 1986–1990; proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și a industriei alimentare în perioada 1986–1990; proiectul decretului pentru modificarea unor prevederi din Legea privind participarea, cu părți sociale, a oamenilor muncii din unitățile economice de stat la constituirea fondului de dezvoltare economică; proiectul decretului pentru modificarea unor prevederi din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială; proiectul hotărârii privind convocarea Congresului al III-lea al oamenilor muncii din industrie și din celelalte unități economice neagricole.

Lucrările acestui larg și reprezentativ forum al democrației noastre muncitorești-revoluționare s-au desfășurat în perioada în care întregul popor român a sărbătorit împlinirea a 65 de ani de la crearea Partidului Comunist Român și a 50 de ani de la procesul luptătorilor comunisti și antifascisti de la Brașov. Remarcînd acest fapt, plenara a adus un cald omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, care și-a consacrat întreaga viață slujirii cu înalt devotament a intereselor vitale ale națiunii, a marilor idealuri ale poporului român de dreptate și libertate socială și națională. Au fost relevate marile calități ale conducătorului partidului și statului nostru, curajul său revoluționar, răspunderea comunistă pentru destinele țării, afirmate de tovarășul Nicolae

Ceaușescu în timpul procesului de acum 50 de ani, în întreaga sa activitate. În cadrul plenarei a fost evidențiat rolul hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în fundamentarea și îndeplinirea întregii politici a partidului și a statului, a strategiei dezvoltării în ritm susținut a economiei naționale, în realizarea importantelor obiective economice ale actualei etape a construcției socialiste în patria noastră, în mobilizarea forțelor creatoare ale națiunii pentru îndeplinirea exemplară a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului. Participanții la lucrări au exprimat totodată vii mulțumiri tovarășei Elena Ceaușescu pentru contribuția deosebită adusă la elaborarea și îndeplinirea programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, la implicarea tot mai profundă a cercetării științifice în soluționarea problemelor celor mai importante ale producției materiale, la înflorirea necentenită a științei, învățămîntului și culturii.

În cadrul dezbaterilor a fost reliefată semnificația majoră a documentelor aflate pe ordinea de zi, care marchează trecerea la o etapă hotărâtoare pentru îndeplinirea revoluției tehnico-științifice și a noii revoluții agrare, la dezvoltarea de tip intensiv a economiei, pe baza principiilor autoconducerii muncitorești și autogestiuunii economice și financiare, în vederea realizării mărețelor obiective ale Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Cei ce au luat cuvîntul au dat glas angajamentului oamenilor muncii din industrie, agricultură, construcții, transporturi, din celelalte ramuri ale economiei naționale de a face totul pentru perfecționarea organizării producției, modernizarea proceselor de fabricație, dezvoltarea și valorificarea superioară a bazei de materii prime și energetice, îmbunătățirea nivelului tehnic, calitativ și de competitivitate al produselor. Vorbitorii au exprimat hotărârea fermă a consilierilor oamenilor muncii din întreprinderi, centrale industriale, ministere de a acționa cu înaltă responsabilitate comunistă pentru creșterea mai accentuată a pro-

ductivității muncii, pe baza valorificării depline și operative, a cuceririlor științei și tehnicii, pentru mobilizarea mai puternică a resurselor materiale și umane existente, pentru extinderea și perfecționarea aplicării noului mecanism economico-financiar, în vederea îndeplinirii ritmice a prevederilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal, onorării exemplare a sarcinilor la export, ridicării nivelului calitativ al activității, sporirii eficienței economice a fiecărei unități de producție în toate sectoarele economiei naționale.

Luînd cuvîntul în cadrul plenarei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că planurile și programele adoptate marchează trecerea la dezvoltarea intensivă a industriei, a agriculturii, a tuturor sectoarelor de activitate, realizarea unei noi

calități a muncii și a vieții întregului popor român și că în concordanță cu aceasta trebuie să se acționeze pretutindeni pentru folosirea completă, la maximum a mijloacelor materiale, tehnice, a capacităților de producție, a cadrelor, a muncitorilor cu înaltă calificare, a oamenilor de știință, a tot ce are mai bun societatea noastră pentru a îndeplini neabătut obiectivul unei dezvoltări intensive. Conducătorul partidului și statului nostru a adresat tuturor consilierilor oamenilor muncii, tuturor oamenilor muncii, întregului popor chemarea de a se angaja cu toată hotărîrea în luptă și în munca pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planurilor și programelor adoptate, pentru transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului.

Puternic mobilizați de aprecierile și îndemnul cuprinse în

cuvîntările rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara C.C. al P.C.R. și la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, participanții la acest mare forum al democrației noastre muncitorești, revoluționare au reafirmat unitatea întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general, au dat expresie colectivelor de muncă din toate ramurile economiei naționale de a face totul pentru îndeplinirea exemplară a planului național unic, a celorlalte documente expuse dezbaterii plenarei, de a traduce în viață orientările și indicațiile conducătorului partidului și statului, de a-și aduce o contribuție tot mai mare la ridicarea României socialiste pe noi trepte de progres și civilizație.

ION CODRU ■

În cadrul unei festivități care a avut loc în prezența participanților la plenara comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmănat

înalte distincții ale Republicii Socialiste România unor organizații județene de partid și consilii populare județene care au ocupat locul I în întrecerea socialistă pe anul 1985. Această conferință constituie o expresie a prețuirii deosebite pe care

partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu o acordă activității rodnice a oamenilor muncii pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de producție, pentru transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului.

Să acționăm cu toată hotărîrea în vederea realizării lor, pe noi culmi de progres și civilizație

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Desfășurată într-o perioadă de muncă intensă a întregului nostru popor, sub conducerea partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru îndeplinirea sarcinilor pe acest an și pe întregul cincinal, pentru transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al XIII-lea, plenara C.C. al P.C.R. a avut pe ordinea de zi probleme și documente de cea mai mare importanță cum sînt: Programul privind îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea intensivă a economiei naționale în perioada 1986—1990; Programul cu privire la perfecționarea sistemului de finanțare și creditare a activităților economice și a normativelor economico-financiare; proiectul Planului unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în cincinalul 1986—1990; proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor în perioada 1986—1990; Raportul cu privire la aplicarea prevederilor Legii sistematizării teritoriului și localităților urbane și rurale.

În cuvîntarea rostită la plenară de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuvîntare care reprezintă un amplu și mobilizator program de acțiune pentru oamenii muncii din toate sectoarele de activitate, pentru întregul nostru popor, se subliniază că programul de măsuri privind dezvoltarea intensivă și organizarea mai bună a producției și a muncii, perfecționarea tehnologiilor și folosirea la maximum a capacităților de producție a evidențiat că este posibil să se obțină, începînd din acest an, o producție suplimentară de câteva sute de miliarde de lei pînă în 1990. De, fapt, se spune în cuvîntare, trebuie ca planul cincinal să fie considerat pornindu-se de la programul suplimentar și să se ia toate măsurile ca activitatea tuturor ministerelor, centralelor și unităților, a tuturor județelor să se organizeze în așa fel încît să se realizeze în cele mai bune condiții prevederile programelor suplimentare. Alături de dezvoltarea bazei de materii prime, de recuperarea și refolosirea materialelor, de îmbunătățirea continuă a calității și de ridicarea nivelului tehnic al producției, în cuvîntare se acordă o mare atenție ridicării productivității muncii. „Nu trebuie să uităm nici un moment — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — că realizarea unei înalte productivități a muncii constituie factorul determinant pentru îndeplinirea Programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea, că productivitatea muncii este hotărîtoare pentru afirmarea superiorității orînduirii socialiste, a forței creatoare a oamenilor muncii, a poporului. Ne gîndim ca, o dată cu ridicarea productivității muncii, să trecem, în cursul acestui cincinal, la reducerea săptămînii de lucru pînă la 42 de ore. Aceasta impune organizarea mai bună a schimbulilor și a săptămînii de lucru în toate unitățile, în toate sectoarele.”

Cu privire la perfecționarea sistemului de finanțare și de creditare, în cuvîntare se arată că va trebui să se accelereze procesul de producție și de desfășurare, să se scurteze ciclul producție-marfă-bani, să se facă în așa fel încît fiecare unitate să acționeze pentru folosirea mijloacelor de care dispune, a materiilor prime și a altor produse, pentru a le introduce în producție și a finisa cit mai rapid producția de bună calitate, pentru desfășurarea producției, pentru încasarea în cel mai scurt timp a contravalorii ei; pe această bază, fiecare unitate va trebui să-și asigure finanțarea și mijloacele de reluare a procesului de producție. Legat de aceasta, cuvîntarea arată că este necesar să se perfecționeze conducerea și planificarea, pe baza autoconducerii muncitorești, a creșterii răspunderii consiliilor de conducere și a adunărilor generale ale proprietarilor, producătorilor și beneficiarilor, să se îmbine în mod armonios spiritul de inițiativă, autonomia, autogestivitatea cu planul național unic și cu conducerea unitară a întregii economii.

În ceea ce privește sistematizarea teritoriului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că este necesar să se treacă cu mai multă hotărîre la sistematizarea comunelor și satelor,

munelor și satelor românești prin realizarea sistematizării, iar pînă în anul 2000 să se încheie în linii generale acțiunea de sistematizare a localităților rurale.

tare economico-socială a României în actualul cincinal și în perspectivă, stimulînd energiile și forțele creatoare ale națiunii pentru realizarea în cele mai bune condiții a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român. Cel ce au luat cuvîntul au relevat contribuția determinantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și îndeplinirea politicilor interne și externe a partidului și statului, la fundamentarea pe baze profund științifice a strategiei dezvoltării intensive a economiei naționale, la ridicarea continuă a calității vieții și a muncii întregului popor român.

Dînd o înaltă apreciere excepțională cuvîntării rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, plenara a hotărît ca tezele și orientările cuprinse în acest document să stea la baza întregii activități a organelor și organizațiilor de partid, a tuturor unităților economice și sociale în vederea realizării exemplare a sarcinilor de plan pe 1986, a prevederilor actualului cincinal, a Programului partidului. Prin Hotărîrea adoptată în acest sens, plenara a evidențiat și cu acest prilej rolul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în soluționarea problemelor majore ale dezvoltării intensive, în ritm susținut, a industriei și a agriculturii, a tuturor sectoarelor de activitate, ale ridicării necontenite a nivelului de trai material și spiritual al poporului, în elaborarea și îndeplinirea întregii politici a partidului și a statului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. Prin aceeași Hotărîre, plenara C.C. al P.C.R. a aprobat documentele suspuse, potrivit ordinii de zi, dezbaterilor.

Deosebit de mobilizatoare sînt și îndemnul cuprinse în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la încheierea lucrărilor plenarei. Secretarul general al partidului a adresat tuturor organizațiilor de partid, comunistilor, chemarea de a acționa în toate împrejurările în spiritul principiilor revoluționare, de a face totul pentru a uni eforturile întregului popor pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea, pentru ridicarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație. A fost adresată, de asemenea, tuturor oamenilor muncii, întregului popor chemarea de a nu precupeți nici un efort, de a face totul pentru a asigura îndeplinirea neabătută a planurilor și programelor care asigură ridicarea patriei noastre la un înalt nivel de dezvoltare, creșterea puternică a bunăstării generale a poporului, întărirea independenței și suveranității României. „Doresc să exprim — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — cele mai calde mulțumiri pentru cuvîntările rostită aici la adresa activității mele, pentru omagiul adus de Comitetul Central activității pe care am desfășurat-o în cei peste 50 de ani, ca membru al partidului, în slujba cauzei socialismului, a poporului, a bunăstării și fericirii sale. Asigur plenara, partidul, întregul nostru popor că și în viitor voi face totul pentru a contribui la îndeplinirea mărețelor obiective pe care le avem, voi servi în orice împrejurări interesele poporului, ale întregii națiuni, cauza socialismului și comunismului, a păcii și colaborării internaționale, că nu voi precupeți nici un efort pentru a asigura îndeplinirea Programului partidului — pentru triumful comunismului în România, pentru întărirea continuă a forței materiale și spirituale a țării noastre, a independenței și suveranității patriei!”

Însușindu-și pe deplin importanțele aprecieri, orientări și sarcini cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român au exprimat hotărîrea fermă a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, a întregii noastre națiuni de a acționa în strînsă unitate în jurul partidului, a secretarului său general, pentru transpunerea în viață a magistralelor idei ale cuvîntării, pentru îndeplinirea integrală a istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului, a Programului de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul românesc.

ION D. GOIA ■

OMAGIUL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ADUS TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la procesul
luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov

Actuala plenară a Comitetului Central al partidului are o importanță deosebită prin documentele de excepțională însemnătate supuse dezbaterii, care vor asigura îndeplinirea în cele mai bune condiții a hotărîrilor istorice ale Congresului al XIII-lea, trecerea țării noastre într-o etapă nouă, superioară de dezvoltare economico-socială, ridicarea României, liberă și demnă, pe noi culmi de progres și civilizație, creșterea necontenită a bunăstării generale a poporului — țelul suprem al politicii Partidului Comunist Român, esența societății socialiste multilaterale dezvoltate pe care o edificăm cu succes pe pămîntul patriei.

Plenara își desfășoară lucrările într-un moment de aleasă semnificație istorică, în aceste zile cînd întregul partid și popor au omagiat cu înaltă și vibrantă cinstire, cu profundă emoție împlinirea a 50 de ani de la procesul luptătorilor comuniști și antifasciști de la Brașov, în fruntea cărora s-a aflat tovarășul Nicolae Ceaușescu, ilustrul nostru conducător, revoluționarul încercat și patriotul înflăcărat, militantul de frunte al mișcării comuniste și muncitorești, ale cărei muncă neobosită și viață pilduitoare s-au contopit cu activitatea eroică și glorioasă, de peste șase decenii și jumătate, a partidului comunist, cu interesele vitale ale țării, ale poporului român, cu nobila cauză a socialismului și comunismului pe pămîntul scump al patriei.

Punînd puternic în lumină justiția și măreția luptei partidului, a militanților săi, procesul de la Brașov a reliefat cu deosebită vigoare și pregnanță strălucirea virtuților pe care le intruchipează excepționala personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, convingerea sa neștrămutată în dreptatea cauzei pentru care luptă, calitățile sale excepționale de conducător și organizator comunist, de revoluționar și patriot înflăcărat, exemplară dăruire și abnegație pentru pstrarea ființei naționale, pentru triumful idealurilor de libertate, independență și progres social ale României.

S-au ilustrat încă o dată, în acest moment de amplă rezonanță în istoria partidului nostru, înaltele trăsături revoluționare, moral-politice ale marelui nostru conducător, afirmate din cei mai tineri ani ai vieții, ce aveau să cunoască noi și strălucite confirmări în perioada de a-prigă luptă împotriva pericolului fascist, pentru apărarea democrației, a integri-

tății și suveranității patriei, pentru victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din România.

În anii ce au urmat actului istoric de la 23 August 1944, în funcțiile de înaltă răspundere încredințate de partid, și îndeosebi după Congresul al IX-lea, cînd prin voința unanimă a comunistilor, a întregului nostru popor a fost investit cu răspunderile supreme în partid și în stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin vasta sa experiență politică și organizatorică, prin excepționala sa putere de a descifra și direcționa evoluția proceselor social-politice, prin geniala operă teoretică și practică, a avut și are rolul hotărîtor în marea epopee de transformare revoluționară a patriei, în tot ce s-a îndeplinit mai grandios în România socialistă.

Dînd expresie înaltei prețuiri pe care partidul nostru, comunistii, întregul popor o poartă cititorului României socialiste moderne, plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român aduce un vibrant omagiu de aleasă stimă și prețuire, de profundă recunoștință, împreună cu cele mai calde urări de deplină sănătate, viață îndelungată și multă putere de muncă, tovarășului Nicolae Ceaușescu, marele fiu al partidului și al țării, Erou între eroii neamului, personalitate proeminentă a lumii politice contemporane, luptător neobosit pentru împlinirea aspirațiilor vitale de pace, dezarmare, securitate, înțelegere și colaborare ale tuturor popoarelor.

Comitetul Central al partidului, exprimînd voința și hotărîrea întregului partid, ale întregii noastre națiuni, se angajează, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, să acționeze cu toată abnegația și dăruirea, să nu precupească nici un efort pentru îndeplinirea exemplară a politicii interne și externe a partidului și statului, să urmeze neabătut strălucitul dumneavoastră exemplu de muncă și viață, de gîndire și luptă revoluționară consacrate nobililor aspirații ale poporului român, să facă totul pentru îndeplinirea planurilor și programelor adoptate de plenară, a mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului pentru întărirea continuă a forței materiale și spirituale a patriei, a independenței și suveranității României socialiste, pentru înălțarea ei pe culmile civilizației socialiste și comuniste.

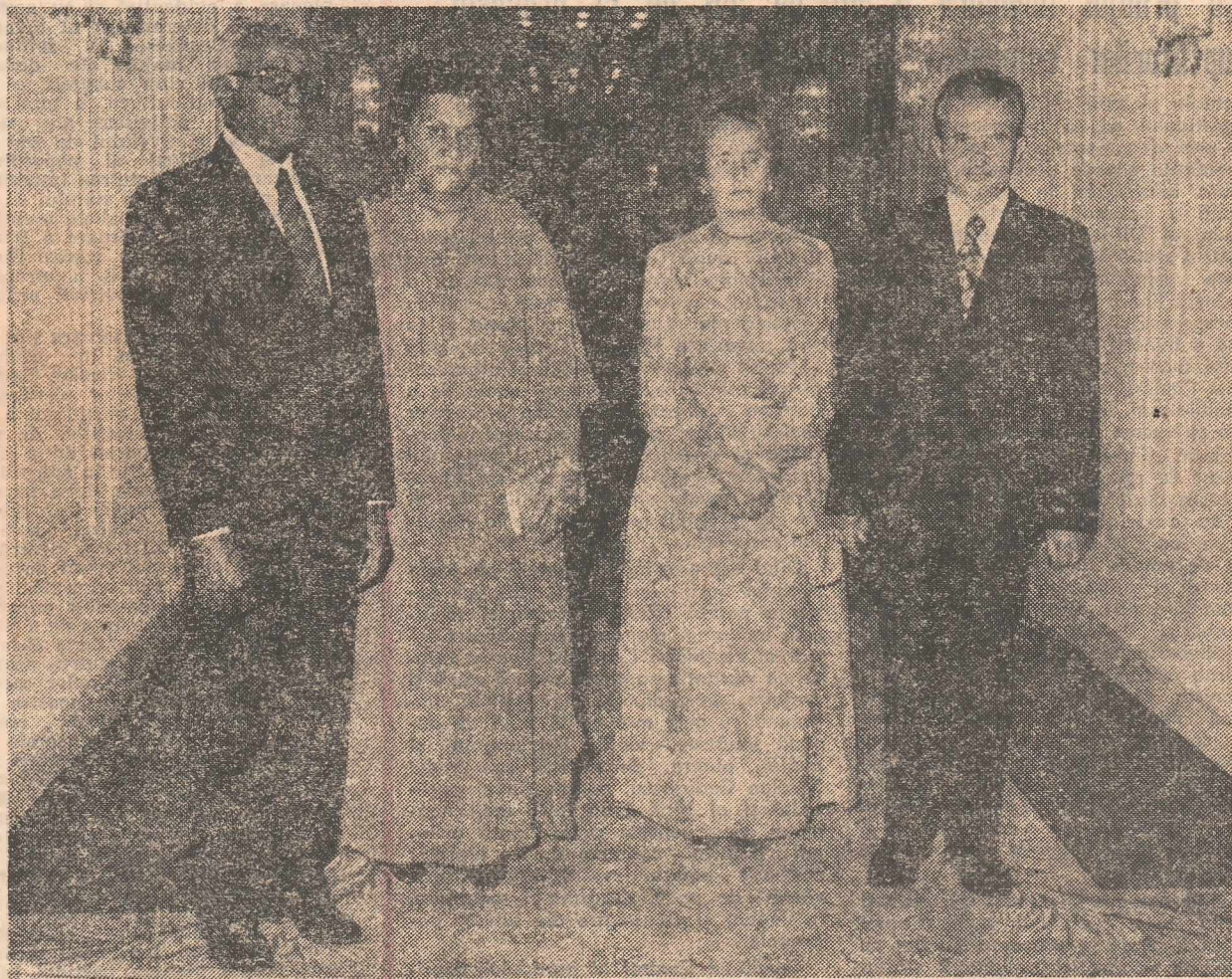
Participanții la plenară au dat o înaltă apreciere cuvîntării secretarului general al partidului, document ce trasează căile și direcțiile de acțiune pentru realizarea în cele mai bune condiții a marilor obiective de dezvoltare

în vederea ridicării gradului de civilizație a acestora, a apropiării condițiilor de viață și de muncă între orașe și sate. După cum se evidențiază în cuvîntare, urmează ca încă în acest cincinal să se schimbe înfățișarea co-

NOI PERSPECTIVE COLABORĂRII MULTILATERALE DINTRE ROMÂNIA ȘI CAPUL VERDE

Aspect din timpul vizitei protocolare făcute de oaspeți tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarăsei Elena Ceaușescu

Înainte dîneului oficial

După cum este bine cunoscut, printre orientările fundamentale ale politicii externe a României socialiste se află și extinderea continuă a relațiilor de solidaritate și concurență cu țările în curs de dezvoltare. În acest context, o atenție deosebită se acordă intensificării colaborării reciproce avantajoase cu țările africane, față de care țara noastră nutrește sentimente de traică și sinceră prietenie și solidaritate. În acest cadru se înscrie și recenta vizită oficială de prietenie în România, făcută la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte Republicii Socialiste România, și a tovarăsei Elena Ceaușescu, de către tovarășul Aristides Maria Pereira, secretar general al Partidului African al Independenței din Capul Verde (P.A.I.C.V.), președinte Republicii Capului Verde, împreună cu tovarăsa Carlina Fortes Pereira.

În timpul convorbirilor oficiale la nivel înalt, care au avut loc cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că prezența la București a conducătorului partidului și statului din Republica Capului Verde constituie o expresie a relațiilor de prietenie și de solidaritate dintre partidele, țările și popoarele noastre, a dorinței reciproce de a

acționa în continuare pentru consolidarea acestora. Exprîmînd vii mulțumiri pentru invitația și pentru posibilitatea oferită de a vizita România, de a se revizita și de a avea convorbiri cu conducătorii partidului și statului nostru, tovarășul Aristides Maria Pereira a dat glas convingerii sale că vizita în România va impulsiona dezvoltarea raporturilor româno-capverdiane. Cei doi conducători de partid și de stat au examinat totodată aspecte ale dezvoltării relațiilor economice, a schimburilor comerciale bilaterale, precum și posibilitățile de extindere a cooperării în diverse domenii de activitate. S-a hotărît identificarea unor noi căi și mijloace pentru adîncirea și diversificarea conlucrării bilaterale în diverse domenii de interes comun.

Dialogul de la București dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Aristides Maria Pereira a prilejuit și un schimb de păreri în legătură cu evoluția situației internaționale. Cei doi conducători de partid și de stat au exprîmat îngrijorarea României și Republicii Capului Verde față de agravarea situației de pe glob ca urmare a continuării cursei înarmărilor, în primul rînd a celor nucleare, a intensificării unor conflicte militare, precum și datorită înrău-

tării situației economice mondiale, care afectează din ce în ce mai mult îndeosebi țările în curs de dezvoltare. Referîndu-se la situația din Europa, unde s-au acumulat imense cantități de arme, mai ales nucleare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat necesitatea de a se acționa cu toate forțele pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război, de a se face totul pentru înocetarea experiențelor nucleare, a amplasării pe continentul european a rachetelor cu rază medie de acțiune și eliminarea cit mai grabnică a tuturor armelor nucleare, pentru reducerea armamentelor convenționale și a cheltuielilor militare, pentru crearea unui climat de securitate. A fost relevată însemnătatea soluționării pe cale politică, prin tratative, a stărilor de încordare și conflict, a problemelor litigioase dintre state. Schimbul de păreri cu privire la situația din Africa a reliefat importanța întăririi unității și solidarității țărilor de pe acest continent pentru rezolvarea problemelor complexe cu care se confruntă țările africane. A fost reafirmată solidaritatea celor două țări cu lupta poporului namibian pentru obținerea independenței, cu lupta tuturor popoarelor africane pentru lichidarea totală a neocolonialismului, pentru abolirea po-

liticii rasiste și de apartheid, pentru apărarea și consolidarea independenței lor naționale, pentru înaintarea liberă pe calea progresului economic și social. Cei doi conducători de partid și de stat au relevat importanța întăririi colaborării și unității de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare pentru propășirea lor economică și socială independentă, precum și importanța organizării, sub egida O.N.U., a unei conferințe internaționale în vederea soluționării globale a problemelor subdezvoltării, inclusiv a datorii externe extrem de mari care împovărează aceste țări, importanța instaurării unei noi ordini economice internaționale.

Apreciînd dialogul la nivel înalt româno-capverdian, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Noua vizită pe care o faceți în România constituie o expresie a cursului pozitiv al relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate statornicite între țările și partidele noastre încă în anii luptei de eliberare a poporului dumneavoastră. Noi apreciem în mod deosebit aceste relații, bazate pe deplină egalitate, stimă și respect reciproc, și sint incredincinat că în cadrul convorbirilor pe care le-am început astăzi vom găsi noi căi și mijloace de a le consolida și dezvolta în continuare. Dorim ca prin eforturi comune să întărim colaborarea și cooperarea în domeniul economic, tehnico-științific și în alte sectoare de interes comun, pe baza unor înțelegeri și acorduri de lungă durată, care să le confere stabilitate și perspectivă. Considerăm că aceasta corespunde intereselor de progres și dezvoltare independentă ale ambelor țări și popoare și totodată reprezintă o contribuție la cauza păcii și colaborării internaționale”. Tovarășul Aristides Maria Pereira a evocat „sprijinul călduros, entuziast și dezinteresat acordat mișcării noastre de eliberare de către poporul român de către Partidul Comunist Român și de marele său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu”. Înaltul oaspete a subliniat că manifestarea concretă a unei solidarități internaționale născute din principii și o viziune comună asupra viitorului umanității au consacrat prietenia indestructibilă dintre cele două popoare, precum și hotărîrea lor de a acționa în strînsă unitate pentru făurirea unei lumi a păcii și bunăstării. Apreciînd succesele țării noastre, Aristides Maria Pereira a spus: „Vorbind despre cuceririle și succesele înregistrate de România socialistă în cursul tuturor acestor ani de muncă asiduă și de eforturi uriașe făcute de întregul popor român pentru depășirea subdezvoltării și a relațiilor inechitabile de producție, nu facem decît un act de justiție să subliniem personalitatea marelui conducător și ilustru fiu al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de al cărui nume sint legate prestigiu, modernizarea și afirmarea independentă a acestei mari țări din Europa”.

Moment important în cronica relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate militantă dintre partidele, statele și popoarele noastre, recentul dialog la nivel înalt româno-capverdian a relevat dorința și hotărîrea comune de a întări în continuare prietenia și conlucrarea dintre România și Republica Capului Verde, în interesul reciproc, al cauzei păcii, înțelegerii și cooperării internaționale.

ION CODRU

Partidului, recunoștința copilăriei fericite

Să ne închipuim că Patria este o uriașă poiană scăldată în lumina blândă a soarelui, o uriașă poiană în mijlocul unei păduri de stejari înalți pînă la cer, o poiană peste care adie vîntul, peste care păsările trec în zbor prelung, o uriașă poiană cu iarbă subțire și fragedă, foșnitoare ca o mătase de argint, și plină de toate florile, una mai frumoasă decît alta. Și-n mijlocul acestei uriașe poiene, copii. Copiii întregii țări. Copiii, florile vieții, viitorul de aur al acestui pămînt numit România, soimii patriei și pionierii împodobiți cu cravatele lor roșii cu tricolar.

Pentru ei, în ultimii ani, cu precădere în epoca pe care o numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”, s-a creat o puternică bază materială concretizată în sute și sute de noi școli cu luminoase și spațioase săli de clasă, cu laboratoare și ateliere dotate cu cea mai modernă aparatură științifică și pedagogică, astfel încît, răspunzînd acestor minunate condiții de muncă și învățatură, fiecărui copil îi sînt deschise cele mai largi posibilități de instrucție și formare, de totală împlinire, prefigurînd chipul omului nou, constructor conștient și activ al României socialiste.

Acolo, pe băncile școlii ochii lor, tot mai lacomi de frumusețe, descoperă nestematele limbii române. Puterea lor de-a gândi, neînchipuit de mare dacă o comparăm cu a noastră, de pe cînd eram copii, descifrează lațele matematicii, ale fizicii, ale chimiei. Imaginca lor se hrănește cu acea tulburătoare istorie a dăinuirii poporului român și sufletul lor se aprinde la gîndul marilor fapte de vitejie ale neamului, ale eroilor săi. În laboratoare și ateliere, mîinile lor deprinse cu munca, nasc valori materiale concrete, creează, în sensul cel mai profund al cuvîntului, instalații și aparate ce se pot lua la întrecere, în ceea ce privește inventivitatea și soluți-

ile tehnice, cu produsele similare ale industriei de vîrf. Totodată, îndrăgostiți de artă și cultură, pionierii patriei noastre

acum, numeroase premii, între care chiar titluri de laureați ai prestigioasei manifestări, așa cum, în confruntări internațio-

care se desfășoară în România procesul de învățămînt și de creație.

Privindu-i, sorbindu-i din

sînt o prezentă vie în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României”, unde au cucerit de-a lungul celor cinci ediții de pînă

nale, artistice sau științifice, pionierii noștri au făcut dovada geniului artistic al poporului nostru, a nivelului ridicat în

ochi, inima noastră se umple de mîndrie și de încredere în viitorul lor și al țării. Și nu vom precupeți nici un efort pentru

a le asigura o viață îndestulată, în afara pericolului războiului nuclear ce plutește deasupra întregii omeniri. „Intotdeauna, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, gîndul meu e la copiii țării mele, la tineretul, la poporul nostru! Doresc ca tinerii, copiii, poporul meu să trăiască în pace! Dar, deopotrivă, gîndurile mele sînt îndreptate spre copiii tuturor popoarelor!” Ce înălțătoare lecție de viață, de dragoste pentru copiii țării și pentru copiii lumii! Da, pregătindu-se temeinic pentru viața ce-i așteaptă, pentru viața pe care le-o dorim cît mai frumoasă, mai plină de adevăr și lumină, o viață a păcii, a muncii și a bucuriei, copiii noștri, pionierii noștri învăță, muncesc, creează, dezbate arzătoarele probleme ale vieții lor și-ale întregii omeniri, pentru că ei sînt, firește, însuși viitorul omenirii.

În România socialistă, viața lor, a copiilor noștri, este o împlinire continuă, o grădină ce dă pururi în pierg. Prinosisul lor pentru aceste minunate condiții asigurate de partid și de stat îmbracă adeseori haina cîntecului și a versului avînat. Prețutîndeni, pe cărări de munte, în excursii, pe țărîmul mării, la întîlnirea cu soarele, sau pe scenele concursurilor artistice, răsună cîntecele prin care ei, soimii patriei și pionierii, dau glas multumirii aduse tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu pentru părinteasca grijă ce le-o poartă, pentru minunata viață ce le-a fost oferită. Cîntecele lor, izvoare de sunete argintii, stoluri de clopoței în zbor, dau aerului faptură de vis, intruchiparea fidelă a unei fericite copilării, o copilărie care, se va îmbogăți în curînd cu un impunător edificiu, un adevărat palat, noua casă a pionierilor și soimilor patriei, darul pe care, partidul și statul îl fac tuturor copiilor țării.

N. VICTOR ■

Vom prăznui, la 30 iunie, Ziua învățătorului. O vor prăznui copiii noștri, o vom prăznui noi înșine, o va prăznui copilul din noi, care n-a murit, adresînd omagii unei adînci recunoștințe acestor mari anonimi ai culturii noastre, care sînt dascăli, acestor eroi neștiuți ai celei mai numeroase, mai trudnice și mai nobile dintre breslele care zidesc edificiul spiritual al unui neam.

Anonimi, neștiuți? Pe fruntea tuturor marilor noștri bărbați, observa un scriitor, recunoaștem cununa pe care le-au pus-o dascălii, cununa de sacru foca iradientelor personalității care le-au marcat începuturile și le-au sprijinit devenirile. Pe fruntea lui Tudor recunoaștem lumina lui Gheorghe Lazăr, povătuitorul lui, pe fruntea generației pașoptului recunoaștem lumina lui Heliade, recunoaștem lumina lui Popă Duhu pe fruntea lui Creangă, lumina lui Aron Pumnul, pe fruntea lui Eminescu lumina lui Maiorescu pe frontispiciul unei întregi culturi. Nu la aceste ilustre nume ne gîndim însă, în primul rînd, în aceste zile. Ci la cei mulți, la miile și răsmiile de purtători ai luminii prin noaptea veacurilor, la cei care, în împrejurări istorice vitrege, au făcut din lumina neamului un act personal de eroism, acel act de arzătoare dăruire, de sacrificiu și de dezințeresare aleasă ce s-a numit apostolat. Prin aceasta, omul școlii, învățătorul, dascălul, profesorul, apostolul, s-a bucurat, la noi, la români, de un imens prestigiu, ca figură centrală a vieții spirituale și sociale, ca făcîtor al cunoașterii și ca misionar al conștiinței civice. Un prestigiu pe care epoca noastră — în care școala a fost decretată, de către secretarul general al partidului, drept principal izvor de cultură și factor de civilizație ale națiunii — l-a ridicat pe o nouă treaptă, transformîndu-l din excepție în bun curent, dărîndu-l cu străluciri de neimaginat altădată.

Rolul lor, al semănătorilor de lumină, este astăzi mai ușor și mai greu ca niciodată. Este mai ușor, fiindcă poverile cele mari, poverile materiale ale instituției

școlare, au fost preluate de societate, astfel ca gestul omului de la catedră să poată fi degajat, să se poată concentra asupra naturii lui „trictă”, să capete eficiența și nobiltea actului pur pe care trebuie să-l reprezinte învățătura și educația. Dar e mai greu ca niciodată acest rol în-

călul, au, în această gigantică operă, un cuvînt prețios de spus un cuvînt de covîrsitoare răspundere, pe care documentele de partid și de stat, hotărîrile Congresului al XIII-lea, întregul complex de măsuri pentru dezvoltarea, perfecționarea și modernizarea continuă a învăț-

școală, prin cunoaștere, prin știință, prin cultură, printr-un proces de edificare umană care să ne confere — nouă și celor ce ne vor urma — o calitate nouă, revoluționară, aptă să ne înscrie în rîndul forțelor mari, al umanității mari, pe care te poți bizui.

puneri, pentru aceasta, de redutabile pirghii, dispunem de valori — materiale și umane — capabile să ne propulseze pe orbita cea mai înaltă a exigențelor veac al revoluției tehnico-științifice, la altitudinea marilor noastre proiecte și planuri de viitor. „Alte în domeniul cercetării științifice cit și al învățămîntului — releva, cu același prilej, cîrmaciul destinului național — dispunem de tot ce este necesar, avem o puternică bază materială, tehnică; dar, mai presus de toate, avem minunați cercetători, oameni de știință și savanți, minunate cadre didactice, care reprezintă suprema garanție că vom realiza în cele mai bune condiții programele de cercetare și de pregătire a cadrelor, că cercetarea și învățămîntul vor ocupa un loc tot mai important în dezvoltarea socialistă și comunistă a României!”

Știință-conștiință, cunoaștere-spirit civic: iată ineluctabili termeni care, în concepția partidului nostru, a conducerii sale, intră în ecuația personalității umane demne de timpul ei, exprimînd acest timp și desăvirșindu-i lucrarea spre viitor. Căci — așa cum, cu înaltă autoritate de savant și cu caldă grijă față de ziua de mine a națiunii, arăta tovarășa Elena Ceaușescu în cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor marelui forum al științei și învățămîntului — „o dată cu preocuparea de a forma cadre bine pregătite profesional, pentru toate domeniile de activitate, școala trebuie să-și îndeplinească, în condiții tot mai bune, marile răspunderi ce-i revin în educația comunistă, revoluționară a tinerilor, în formarea lor ca cetățeni conștiinți, devotați patriei și poporului!”

Marea misiune a școlii — hotărîtoare pentru ascensiunea noastră în progres și civilizație — e definită, iată, cu claritate și adevăr, înălțînd mîndria oamenilor de la catedră, făcîndu-i, mai mult ca oricînd, fervenți ai slujirii ei.

Căci de la școală — de la carte, de la cunoaștere, de la educație — începe totul.

ILIE PURCARU ■

Lumina învățăturii

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

tr-o societate care-și zidește — cu o intensitate unică în istorie a consumului național de energie și eroism, de efort, de inteligență și pasiune — o nouă civilizație, o nouă cultură și, peste toate, un om nou, ca pisc al tuturor cîtorilor, ca supremă încoronare a întregului ei demers creator. Școala, deci das-

mîntului românesc, pentru legarea lui strînsă de epocă și de viață, de problemele și de exigențele lor, îl învederează pregnant, îl subînțiază cu prisosință, îl transformă în factor motor al înaintării noastre. Vom înflori ca națiune — a arătat în repetate rînduri secretarul general al partidului, — numai prin

„Socialismul — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul științei și învățămîntului — îl construim cu oameni și pentru oameni. De aceea trebuie să facem totul pentru ridicarea continuă a pregătirii lor profesionale și tehnice, a nivelului general de conștiință revoluționară, socialistă”. Dis-

OAMENI CARE ADUC NOUL

Trăsătură a producției moderne și, totodată, cerință esențială a muncii în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, creativitatea se impune tot mai mult ca un indicator sensibil al mutațiilor sesizabile nu numai în structura exterioară a activităților industriale, ci și în planul interior al atitudinii față de muncă, față de obiectul muncii. Grupajul de față își propune să surprindă doar câteva din ipostazele de referință în care creativitatea se poate manifesta, câteva, deci, din fațetele previzibile ale acestui corpus de idei și atitudini cristalizate extrem de concret în noțiunea „abstractă” a creativității. Aceste ipostaze se întind pe un spectru larg — de la atingerea unor virtuți tehnologice (strungul de la Tirgoviște) la obținerea unei înalte eficiențe economice (arcul lamelar de la Sibiu); de la o stare normală de lucru (ca la „Aversa”), la un fapt realizat „printre altele”, la fel de importante (ca la T.M.U.Ch.B.); de la nevoile curente ale unui sector atehnic — zootehnia (Centrul de mecanizare de la Nocrich) la nevoile de perspectivă ale unui colectiv muncitoresc (stagiatura la I.P.A. Sibiu). În fiecare din aceste ipostaze, linia de forță a creativității este dictată — nici nu se putea altfel — de „vectorul om”, de potențialul de gândire și creație tehnică al oamenilor muncii, punctul de plecare și de întoarcere ale oricăror idei, fapte sau acțiuni ce stau sub semnul înnoirii, perfecționării, modernizării.

Paranteză frumos caligrafiată

Adevărate unitate de măsură a creativității este eficiența sa economică, forța direct productivă a rezultatelor cercetării și inovării tehnologice. La întreprinderea de piese auto Sibiu, unul din coloșii industriali ai județului, există, cum se spune, un vast teren al creativității, de pe care, însă, nimic nu poate răsări la întâmplare fără eforturi de depășire a locurilor care se pretează la îmbunătățiri și perfecționări. Cum astfel de eforturi se fac, n-au întârziat să apară și problemele aferente, una dintre cele mai mari fiind legată de fabricația arcurilor destinate autovehiculelor grele. Din teorie, toată lumea știa că, în astfel de arcuri de oțel cu mai multe foi suprapuse, există porțiuni de metal (cele de la extremități) care „nu fac nimic”, care nu sunt solicitate la sarcină, rămânând în afara zonei de incidență a „săgeții” de forță. Tot teoretic, soluția era previzibilă: de a se fabrica niște foi de arc sub formă de paranteză frumos caligrafiată, adică ascuțite la capete și groase la mijloc. În termeni proprii, adică tehnici, problema era de a se fabrica arcuri lamelare cu profil parabolic — și la treaba asta s-au înșurubat mai multe minți luminate din I.P.A.S., care au refuzat ideea că acest arc ar fi o imposibilitate la nivelul de dotare al fabricii. „Totul s-a făcut, în ultimă instanță, din dragoste față de meserie, din pasiunea și ambiția de a trece un sever examen profesional, afirmă inginerul Vasile Popescu, șeful secției de proiectare a întreprinderii. Acum, linia-pilot este gata, iar arcul lamelar cu profil parabolic este deja trecut în planul de stat pe acest an, fiind sinteză prezente obținerea de 3000 tone, deși noi sperăm să fabricăm chiar 5500 tone, pentru cât am întocmit documentația”.

Se înțelege că imensul efort de proiectare și execuție a utilajelor care să permită fabricarea acestor arcuri n-a avut în vedere doar un „capriciu” profesional de rezolvare a unei probleme teoretice. Intuiția inițială s-a dovedit foarte greu de realizat practic, dar și extrem de eficientă economic: în noua sa variantă, arcul lamelar are doar patru foi în loc de 21 și este cu 40 la sută mai ușor, fapt ce conduce la o economie de metal de 5000 tone pe an. Între aceste două realități simple — a posibilității teoretice și a economiilor rezultate — este cuprins, însă, ca între două paranteze frumoase, un imens travaliu de gândire și creație tehnică, de eșecuri mai mici sau mai mari, de speranță și descurajare, toate acestea având o dimensiune interioară pe care o cunosc numai cei în cauză, inginerul Gheorghe Tiniș și ceilalți colegi ai lui care s-au ocupat cu prioritate de „parabolizarea” acestor arcuri.

Afirmând că la I.P.A.S. există un vast teren al creativității, ar trebui să argumentăm acest lucru menționând că numai în acest an, aici, se află „în lucru” peste 300 teme de cercetare, izvorite din necesitățile producției și formulate ca atare de oamenii muncii, și a căror soluționare se va solda, într-un an de aplicare, cu economii estimate la 10 milioane lei, ceea ce ar echivala cu pro-

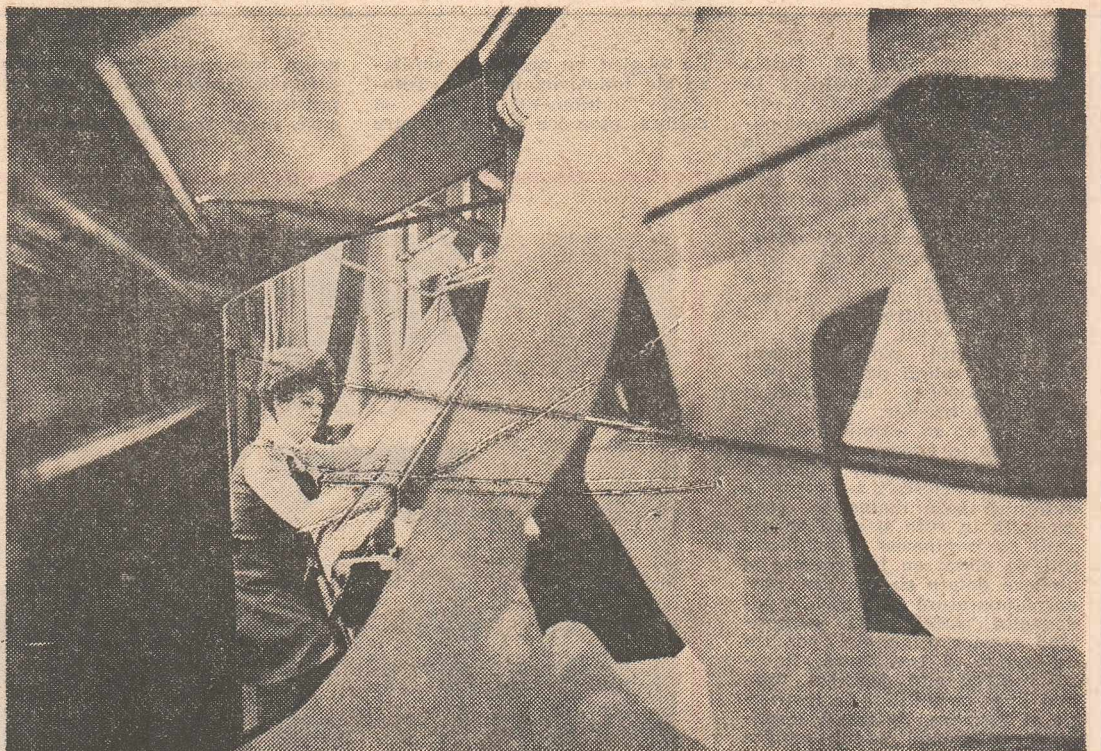
ducția unei mici fabrici apărute pe „nevăzute” în cadrul marii întreprinderi. Dintre aceste obiective de cercetare, mai importante și mai apropiate de finalizare sunt vestii cilindri de frână cu membrană (mai ușori și mai siguri în exploatare), instalațiile de cromare dură a tijeilor de amortizor (care asigură o uniformitate mai bună, economie de materiale de cromare, o calitate superioară și o productivitate sporită la executarea acestei operațiuni), liniile automate și semiautomate de prelucrat, ansamblat și sortat cilindrii de la amortizoare (care vor intra în producție anul viitor, cu importante reduceri de efort manual), standurile de probă cu componente electronice ș.a. Semnificativ pentru starea creativității la I.P.A.S. este faptul că în astfel de preocupări sunt angrenați nu numai ingineri și tehnicieni, ci și foarte mulți muncitori — Bălan Sergiu, Prohaska Arthur, Trifan Vasile, Weber Mihai, Hansu Petru fiind numele citorva dintre cei mai destoinici și inventivi.

OCTAVIAN ȘIREANU ■

Șansa lui BOC 70

„Eu, dacă aș fi regizor, aș face un astfel de film! Să realizați cu totul, doar în trei luni și jumătate, o asemenea mașină e fantastic! Nici o firmă din lume nu ar fi putut să se încadreze într-un asemenea ritm! Vă dau un exemplu. Noi, cei de la „SARO”, nu puteam să turnăm piesele, să facem modelele. Ne-au sărit în ajutor vecinii noștri de la întreprinderea mecanică. În mod obișnuit un astfel de ciclu de turnare durează doi ani, pe puțin. Or, ei, acești oameni minunați care ne-au ajutat, pur și simplu, au făcut treaba asta în nici două luni. Nu mai vorbesc de proiectarea mașinii! De nopțile petrecute în fabrică în căutarea soluțiilor noi; de momentul trecerii la execuție când nu mai deosebeai proiectantul de sudor, de muncitorul cu lopata, de vopsitor... Un lucru e cert însă: șansa acestei mașini a fost colectivul care s-a angrenat la realizarea ei. Un colectiv de excepție, de elită! Fără el nu s-ar fi născut „BOC 70”.

De fapt, părintele lui „BOC 70” — strung automat pentru strunții bombat, oval, conic — este însuși Valentin Negritu, omul care vorbește cu atita entuziasm despre colectivul care l-a realizat. Primiseră în urmă cu un an o scrisoare de la întreprinderea de construcții mașini Reșița prin care erau întrebați dacă ei, cei de la întreprinderea de strunguri „SARO” Tirgoviște, nu ar putea face un strung specializat pentru prelucrarea pistoanelor la motoarele de nave. Nevoia reșițenilor era mare. Bani grei plăteau pentru aceste mașini care erau realizate doar de două firme în lume — una în R.F.G. și alta în S.U.A. Lansaseră numeroase apeluri către institutele de proiectare și cercetări din țară. Nici unul însă nu se încumetase să se angajeze. Scrisoarea a ajuns la ing. Negritu, șeful comisiei inginerilor și tehnicienilor pe întreprindere. A sosit-o pe toate părțile. Nu prea știa, măturisește, ce înseamnă un piston cu atât mai mult, un piston de navă. Dar l-a captat noutatea problemei — desenul anexat scrisorii fiind extrem de com-

De la planșeta de proiectare la linia de producție — un traseu cât mai scurt al creativității tehnice

plicat, cu un profil bombat, oval și conic — trecind la studiarea ei.

S-a hotărât ca 11 oameni din atelierul de proiectare să se ocupe de realizarea unui model experimental, făcut la o scară mai mică — un diametru de 70 mm. De ce un model? Pentru că pistoanele de nave au un diametru de 500 mm și o lungime de 650 mm. Dar mai ales pentru faptul că nimeni în țară nu mai lucrase așa ceva! Trebuiau testate soluții noi, de tehnică de vîrf pentru a se putea pătrunde în necunoscutele problemei. „Nu vă spun ce a urmat — își amintește Ilie Teodorescu, secretarul cu probleme organizatorice al comitetului de partid pe întreprindere — tuturor celor 11 le pierise, parcă, somnul. În ce-l privește pe Negritu venea dimineața la 7 și mai pleca acasă pe la 3-4 dimineața. Nevasta îi aducea cu sufertașul mincare. Trei luni a ținut-o așa, devenise o umbră de om. Un altul, Gheorghe Dascălu, internat în spital fiind, lucra și acolo, pe ascuns, să nu-l descopere doctorii, iar acasă, în timpul concediului medical, nu l-a mai decelipit nimeni de la masa de studiu. Și apoi, să-i fi văzut pe toți la execuție! Lucrau cot la cot cu muncitorii specialiști. Mărturisesc că dacă aș fi văzut într-un film cele 3 luni ale nașterii lui „BOC” l-aș fi acuzat pe scenarist de exagerare. Ca-n filme, nu?”

La capătul celor trei luni și jumătate de trudă era gata. L-au expus, în premieră, la TIB '85. Au venit și reșițenii. „În sfîrșit, iată că cineva ne-a ascultat!” au exclamat în cor, nevenindu-le să-și creadă ochilor. Surpriza consta nu numai în îndrăzneala cu care au abordat problema — soluțiile adoptate constituindu-se, ele însele, ca o noutate pe plan mondial! — ci și prin rapiditatea cu care modelul a prins viață. Insuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-a felicitat pentru această performanță a performanțelor! Acum, așteaptă să primească, de pe o zi, pe alta, brevetul de invenție pentru „BOC 70”. I-au fixat și locul printre celelalte 18 brevete obținute de „SARO” Tirgoviște în ultimii ani (din care, mai bine de jumătate aparțin inginerului Valentin Negritu!). Mașina cea mare — la realizarea căreia au și trecut — nu va semăna deloc cu modelul.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

Cțiva pași pe planeta zootehniei

Fără a fi îmbrăcată în haine festive, creativitatea este prezentă și într-unul din sectoarele aparent neexpuse toată ziua la razele binefăcătoare ale științei: zootehnia. Când spunem asta, ne gândim, desigur, nu la munca tenace și înălță-

toare a cercetării științifice în domeniu, la crearea de noi rase de animale, de pildă, ci la faptul mult mai simplu și mai restru, dacă nu cumva și mai greu, al îngrijirii animalelor. Curățirea vitelor și a grajdului este, se știe, o treabă zilnică și necesară, dar, de ce să ne ascundem după cuvinte, nu tocmai plăcută și plină de satisfacții — în sensul pe care aceste cuvinte îl au în aspirațiile noastre cotidiene. De aceea, orice progres în ușurarea muncii îngrijitorului de animale poate fi un pas mic pentru știință dar mare pentru ideea de civilizație și chiar de revoluție agrară. De realizarea unor astfel de „pași” se ocupă Centrul specializat de mecanizare în zootehnie al județului Sibiu, instituție care, chiar dacă are un nume așa de pompos, se află în comuna Nocrich, pe raza C.U.A.S.C.-ului cu același nume. Și se află aici deloc întâmplător, deoarece firma respectivă s-a născut dintr-o fostă secție de mecanizare a I.A.S.-ului local, transformată apoi într-un atelier distinct al S.M.A.-ului, pentru ca rezultatele avute și experiența acumulată de oamenii care lucrau aici să-i confere dreptul de a deveni centru specializat, adică singura unitate din județ care se ocupă explicit și prioritar de problemele mecanizării muncii în zootehnia sibiană.

Creativitatea acestui colectiv se naște și se consumă cu amănuntul, ca să zicem așa, în funcție de nenumăratele probleme, mai mici sau mai mari, pe care le presupune menținerea în stare de funcționare a instalațiilor și utilajelor zootehnice din întreg județul. Dar în afară de asigurarea operațiunilor de service, de montare a instalațiilor noi și de repunere în funcțiune a unor utilaje mai vechi, trase pe dreapta din cauza unor pinioane sau supape pe care nu le mai fabrică nimeni dar care s-au putut face aici, oamenii muncii din cadrul Hommen Friedrich fac și ceea ce se cheamă creație tehnică de specialitate. Astfel, ei au conceput și realizat câteva tipuri de utilaje extrem de utile și eficiente, care deja sunt în funcțiune în mai toate fermele zootehnice ale județului. Este vorba de instalația de evacuare a dejectiilor, botezată „Delta”, care reduce la minim efortul oamenilor de curățire și transportare a gunoului de grajd, de niște electroaeroterme care purifică și încălzesc aerul din maternitățile de animale („instalații pe care nu le mai face nimeni, și de aceea le fabricăm și la solicitarea altor județe — Maramureș, Covasna, Alba, Cluj, Arad...”), tocători de rădăcinoase, care de asemenea au o marcă, „Tip Nocrich” li se spune, cu o capacitate de prelucrare de 80 tone pe zi și care pot fi folosite și pe tractor și static, la prize, și, nu în ultimul rând, de adaptoarele cu nivel constant, pe cit de simple, pe atât de rezistente și fiabile.

Toate aceste lucruri aparent nu au darul spectaculosului, nu se înscriu pe orbita unei creații științifice „de vîrf”. Marea lor

calitate constă însă nu numai în utilitate (care este, totuși, imensă, dacă ne gândim, de pildă, câtă muncă manuală înlocuiește o instalație „Delta”, în condițiile în care de pe urma fiecărei vaci trebuie curățite zilnic în jur de 60 kg gunoi de grajd), ci și în cantitatea de inteligență tehnică încorporată în fiecare din aceste utilaje, care trebuie să fie eficiente, rentabile, rezistente și, mai ales, aplicabile fiecărui tip de grajd sau de incintă care adăpostește animale. Prin această inventivitate și temeinicie, Centrul de mecanizare de la Nocrich a devenit rapid cunoscut în tot județul (și nu numai aici după cum am văzut), fiind unul din argumentele pe care se bazează activitatea și succesele zootehnice sibiene. Lucrează 45 de oameni, meșteri în toată puterea cuvîntului, pentru care „e mare lucru să existe ceva pe care să nu-l putem face”. Deși ușor sesizabil, câștigul de pe urma utilajelor și instalațiilor produse de ei nu este tocmai ușor de cuantificat. „Exploatate și întreținute corect, aceste utilaje reduc cu 90 la sută munca manuală a oamenilor” apreciază un autorizat în materie, inginerul Nagy Ianos, directorul I.A.S. Nocrich, unde, se înțelege, respectivele instalații funcționează din plin.

Prin ceea ce fac muncitorii centrului de la Nocrich, mecanizarea zootehniei se manifestă ca un veritabil teritoriu al creativității, a cărei aparentă lipsă de spectaculozitate este compensată de un plus de civilizație și confort (chiar așa) în munca anonimă a îngrijitorului de animale.

OCTAVIAN IONAȘC ■

Mai multe idei pe an

Privită la scara unu pe unu, adică a vieții și muncii unui om, creativitatea apare într-unul din cele mai pitorești ipostaze. Marcel Hașu are 48 de ani și 49 de invenții și inovații. Lucrează la „Balanta” Sibiu din 1955, dar prima inovație o făcuse cu un an înainte, pe cînd era încă la profesională, și se referea la o piesă de legătură pentru capetele automate ale cîntarului. Culmea e (zicem noi, dar nu și autorul!) că acea invenție a rezistat timpului, și acum lucrîndu-se la acea piesă tot așa cum gândise Marcel Hașu pe vremea cînd avea doar 17 ani.

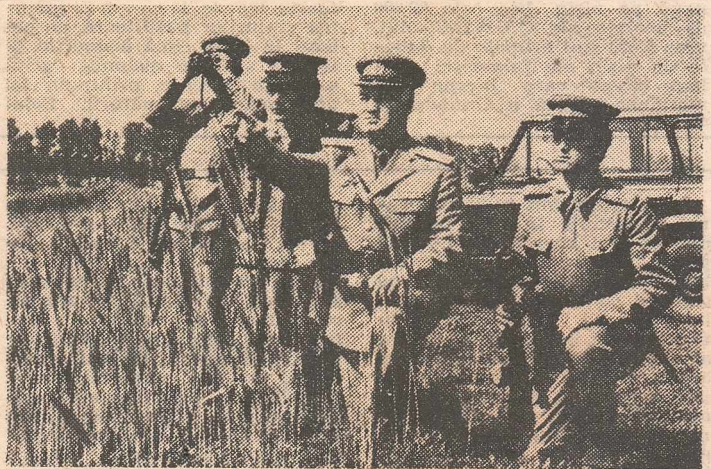
A urmat (cît de simplu sună, nu-i așa?) lungul șir de invenții și inovații pe care din ce în ce mai puțin tînărul matriter (a devenit între timp tehnician principal) le depunea rînd pe rînd, cu o frecvență și o lejeritate ce începuse să uimească pînă și pe cei mai permeabili la nou oameni ai fabricii. Important poate fi, desigur, faptul că fiecare din brevețele M.H. aducea importante beneficii fabricii, unele chiar de ordinul milioanei pe an de aplicare. Cu alte cuvinte, „Balanta” avea în curte o „mină de aur” care era chiar mîntea

GRĂNICERII

de ziua lor ca în toate zilele

Acolo la hotare, grupurile de militari care intră în post primesc misiunea în cadrul festiv de la comandantul care — la aceeași oră în toate pichetele ce înconjoară țara — rostesc formula sacramentală: „Vă ordon să executați paza și apărarea frontierei de stat a R.S.R.". Cei care primesc și îndeplinesc acest ordin sînt tineri de 18—21 de ani. Mulți dintre ei învață abia acolo să cunoască, să îngrijească și să folosească un cal sau o ciine dresat. Ofițerul, de multe ori el însuși foarte tânăr, seamănă, de aceea, și cu un invățător de la o școală mică în care predă singur la toate clasele, el este și directorul căminului cultural, și omul de la care încep drumurile spre oraș ale sâtenilor veniți să ceară un sfat sau o lămurire. Pentru că satele de graniță îi încorporează la veghea hotarelor, după reguli deprinse prin grija acelorasi ofițeri. Încă din școli, copiii acestor localități învață cum pot să-i ajute, la nevoie, pe ostași în paza frontierelor. Anul trecut, un individ a încercat să forțeze doi copii să-l conducă la graniță. Cel mai mărșor s-a prefăcut că e de acord, dar i-a sosit celuilalt să alege la pichet. El a plecat cu străinul pe care l-a tot „plimbat" pînă

bornă stropită cu lacrimi au întâmpinat armata română în 1944, la Eliberare. Nu se poate trăi în grănicerie în exteriorul emoției date de asemenea clipe. Acum, în zona aceea, la unul dintre pichete, așezat într-o pădure, este comandant un tânăr de 27 de ani, locotenentul Damian-Nicolae Costinaș. Fost muncitor, maramureșean, el a absolvit școala de ofițeri în 1964 printre virtuțile promoției. Buna pregătire profesională, migala în treburile gospodărești, pasiunea de „invățător la toate clasele" l-au ajutat să facă din subordonați niște excelenți grăniceri, iar din acea cazarmă mică o splendidă gospodărie. A pus la punct o grădină care acoperă toate legumele și zarzavaturile pentru masa grănicerilor. Are păsări, vite, porci; are carne, ouă, lapte, brînză. Totul se prepară acolo. Băieții învață să îngrijească de grădină și de pui, prepară și conservă totul, de la afumături pînă la compoturi. Evident, principala preocupare a ofițerului și ajutorului de comandant, plutonierul Ioan Dosa, rămîne educarea și instruirea subordonaților. Dar locotenent Costinaș este un model și prin participarea la viața comunei, al cărei primar este Willi Elener. Șeful grupei de sprijin (formată din membrii gărzilor patriotice din comună), ing. Vasile Marcovici, și șeful postului de miliție, plutonier major Ioan Felician, sînt, de asemenea, printre cei mai apro-

au apărut ostașii. Micii „grăniceri" au fost distinși cu „Meritul pionierec". Nu degeaba, între alte atractive acțiuni, anual, se desfășoară concursul de patrulare pionierești „Prietenii grănicerilor", a cărui finală are loc într-o tabără republicană, în vacanța mare. Actualul lt. maj. de grăniceri Marin Boșoranu a crescut pe graniță în asemenea cercuri pionierești. Tatăl lui — azi pensionar — peste 30 de ani a lucrat pe frontieră ca ofițer de grăniceri. Din multe și remarcabilele lor fapte, iată alege unul. Astă iarnă, sergentul Ștefan Vizovan se întorcea de acasă, din Maramureș, unde fusese în concediu, la unitatea sa din Doi. La Craiova însă a aflat că trenurile nu mai circulă în direcția aceea. S-a prezentat la comendura garnizoanei și a raportat. De acolo a fost înștiințată unitatea. I s-a transmis să aștepte redeschiderea traficului. Asta avea de făcut: să stea. N-a stat. A făcut ce-a gândit el că se cuvine. A cerut ca în acele zile să i se îngăduie să lucreze la dezapezitălături de craioveni, în oraș. I s-a îngăduit. Atît. Parcurșă și înțeală așa, veți recunoaște că milităria este și o școală a maturității, a educației civice.

Dascăli anonimi ai copiilor noștri, abia ieșiți din adolescență, sînt ofițerii care îi deprind să-și gîndească și să-și iubească patria cu arma în mînă. Grănicerii, prin viața lor izolată, au acces la o undă de tandrețe particulară în gîndul lor cald pentru țară, rămași mereu singuri cu aceste gînduri în posturile lor.

Cei ce stau mereu de veghe lîngă bornele de frontieră trăiesc poate într-un mod mai special responsabilitatea pentru liniștea și bunurile din casa întregului popor care este Țara. Pentru localnici chiar aceste borne sînt niște simboluri sacre. Într-un sat de pe granița de nord-vest a României, în zona Carei, oamenii au ținut ascunsă cu sfințenie o asemenea bornă în tot timpul ocupației horthysto-fasciste și cu acea

plaii colaboratori ai grănicerilor. Membru de partid încă din perioada în care a fost muncitor, locotenentul Costinaș este pentru uteciții din subordinea sa chiar ca un frate mai mare de la care învață tot ce se face acolo. Si multe din abilitățile gospodărești dovedite le vor fi de folos toată viața. Acum, locotenentul și-a pus la punct casa din comună. A zugrăvit, a adus mobilă nouă și aragaz, totul este fermecător de curat și de primitor. Casa lui așteaptă un eveniment. Aici se va primi mireasa. Pentru pasul ei sfîlnic, rochia albă, casa toată s-a pregătit de sărbătoare. Ea se numește Anuța și încă se numește Pop, la Spitalul din Sighet, unde este asistentă. Ofițerii grăniceri își trăiesc viața în satele de la hotar, viața lor normală, cu munca și cu clipele ei de fericire.

Fîlindă poate nimeni nu știe mai bine decît grănicerii și țărani din aceste sate că bucuriile omenești nu sînt mai mici dacă le trăiești într-un sat de graniță. Poate chiar dimpotrivă. Nici o noapte de revelion n-a fost vreodată mai frumoasă și n-a adus atîta nemărginită bucurie, de pildă, în toate casele satului de graniță Socol din Banat ca noaptea fericită din 7 spre 8 mai 1986 pe care au sărbătorit-o toți cu toate luminile aprinse, cu ușile date de perete, îmbrățișîndu-se în drumul mare. Tot satul năpădit de bucurie a ieșit din casă, de la bătrîne pînă la prunci, ca să aclame o mare bucurie românească. Pentru că acesta este satul lui Miodrag Belodedici și fiindcă era noaptea finală de la Sevilla cînd în toată țara era aclamat succesul de răsunset al Stelei cărela i se decerna Cupa Campionilor Europeni la fotbal. Nu, satele de graniță nu sînt niște sate de departe. Ele trăiesc în ființa acestui neam, la egală distanță de sufletul lui ca și cel din centrul hărții. Se află doar acolo unde trebuie: de strață la hotare. Ca să nu fie singuri grănicerii.

DORIN GHERGHINESCU ■

inventivă a tăcutului și blajinului nea Marcel. Oamenii întodeauna l-au apreciat cum se cuvine și l-au tratat ca atare, el însuși recunoscînd că foarte greu ar fi fost să izbindească în multe din ideile sale dacă n-ar fi avut sprijinul efectiv al fabricii — cu utilaje, cu asistență tehnică, cu încredere și chiar cu necesarul răgaz de a lua de la capăt încercări ce păreau compromise.

Dar la fel de importantă ca această eficiență economică a invențiilor lui Marcel Hașu este valoarea nequantificabilă pe care fiecare izbîndă de acest fel a avut-o pentru sufletul unui om care nu se poate imagina pe sine fără să gîndească măcar o zi la ceva nou sau fără să aibă în permanentă „pe masa de lucru" o altă și o altă problemă de soluționat. Ultima pe care a expedit-o se referă la un pinion pentru cîntarele de baie, care, în loc să mai fie făcut din metal, se face acum, grație unui nou brevet al lui nea Marcel, din material plastic. Pe scurt, avantajul constă într-o economie de 300 000 lei pe an; pe larg — e vorba de „o oscilație mai silențioasă, o uzură mai mică, o matriță mai ieftină și mai rezistentă, o piesă mai ușoară și mai ieftină". Cam asta cred că ar fi și o posibilă definiție a creativității.

Nea Marcel mai are „pe țevă" și o altă invenție — poate singura de pînă acum fără legătură directă cu producția. Este vorba de niște capace pentru borcane mici și medii, care asigură o conservare perfectă, dacă se poate spune așa, pentru mai mulți ani de zile. Ar fi vorba, cel puțin, de înlocuirea anticului colofan, dacă nu cumva și fabricile de conserve se vor arăta interesate de această „combinație refolosibilă", borcan + capac. Experimentarea loturilor-pilot a avut rezultate spectaculoase, drept pentru care I.C.R.M. Sibiu a și lansat o comandă la „Balanta" de 300 000 capace mici și 150 000 capace mari. Această producție ar însemna pentru fabrică un beneficiu de cîteva milioane dintr-un foc, care ar putea fi și mai multe dacă... Sînt mai mulți „dacă"; mai întîi, „Balanta" nu dispune de materie primă, nefiind specializată pe producția de material plastic; dar această materie primă (vreo 11 tone) se găsește din belșug la o altă unitate sibiană, care nu este, însă, interesată de capacele lui Hașu. Apoi, pentru capacele mari ar fi necesară o matriță cu patru cuburi, mult mai productivă, pe care nea Marcel, cu un minim sprijin din partea fabricii, o poate face. Această matriță ar putea fi dată (împreună cu licența) amintitei unități, care are și mașini de injectat corespunzătoare. În schimbul unei cantități de materie primă; aici s-ar fabrica, deci, capacele mari, iar la „Balanta" — cele mici, și toată lumea ar fi mulțumită. Cu o minimă popularizare — gospodinele sibience au și aflat, de altfel, de aceste capace — s-ar putea obține rapid un portofoliu de comenzi care să aducă importante beneficii ambelor unități producătoare. Problema este, deci, cine să medieze aceste înțelegeri — dacă nu cumva aceste rînduri se vor dovedi suficiente?

ȘT. OCTAVIAN ■

Modestie deloc
întîmplătoare

La 59 de ani, inginerul Corneliu Costăchescu este un om care știe prea bine prețul cuvintelor și tocmai de aceea modestia lui nu ni s-a părut deloc întîmplătoare. „Nu despre mine ar trebui să se vorbească ci despre un om ca Radu Velicu, mi-aș el. A fost tehnician în întreprinderea noastră. N-avea cine știe ce diplome, liceul l-a urmat doar la insistențele colegilor, dar a făcut în această întreprindere niște lucruri extraordinare pînă cînd s-a pensionat, în urmă cu doi ani. El a gîndit două mașini multifuncționale despre care eu sînt convins că sînt unice în țară, tot el le-a proiectat iar noi le-am realizat după planurile sale. Radu Velicu a lăsat în urma lui, pentru această întreprindere în care el a lucrat vreo 40 de ani, tot felul de mașini complexe. Omul acesta avea idei substanțiale, așa zice că avea o însușire înăscută de a întrevădea cîi pe care alții nu le sesizau nicidecum. Numele lui s-a impus aici,

printre noi, prin deosebita rapiditate în gîndire pe care o dovedea omul acesta și deopotrivă prin hărnicia lui, fiindcă la noi multă vreme programul începea dimineața la 6,30 iar Radu Velicu se afla întodeauna în fața planșetei la ora 6".

La „Aversa", unde au lucrat și mai lucrează, fără îndoială, și alți oameni ca Radu Velicu, se produc pompe. Iar de pompe a fost și este și va fi nevoie mereu, asta e sigur. Singurul loc din țară unde se produceau pompe a fost, multă vreme, această întreprindere bucureșteană. Între timp, o serie de pompe de puteri mai mici au început să fie fabricate la Botoșani și Strehai, dar asta nu înseamnă că răspunderea celor de la „Aversa" s-ar fi micșorat. Dimpotrivă. Întreprinderea se profilează din ce în ce mai mult pe fabricația pompelor speciale, a așa-numitelor pompe de proces, a căror necesară însușire este aceea de a nu-și modifica în nici un fel caracteristicile în timpul funcționării lor. Într-adevăr, răspunderea celor de la „Aversa" n-a fost niciodată mai mare decît acum și despre această realitate ne-am putea lămuri îndeajuns fie și prin faptul că întreprinderea este antrenată în realizarea mai multor programe prioritare pentru economia națională.

În cadrul unei ample acțiuni de modernizare a producției, de creștere a productivității și, totodată, de sporire a calității produselor, în cursul acestui an se vor introduce la „Aversa" vreo cîteva zeci de tehnologii noi, ceea ce înseamnă că întreprinderea se află în pragul unei noi virște a posibilităților ei tehnice. O parte substanțială din această operație de înnoire se realizează prin fondurile alocate din partea statului dar este adevărat, în același timp, că viitorul și consolidarea renumelui bun al întreprinderii depind nu numai de aceste investiții ci și de strădania zilnică a celor cîtorva mii de oameni care lucrează aici de-a-și face munca mai eficientă. Efortul de gîndire și investiția de inteligență în folosul întreprinderii fiind expresii incontestabile chiar ale calității acestei strădării. Da, creativitatea nu e deloc o însușire rară la „Aversa", ea este o însușire a întregului colectiv, la urma urmel, și este firesc să fie așa, după cum spune inginerul Mihaela Berinde, fiindcă ideile apar ca o cerință chiar a procesului de producție. Mihaela Berinde lucrează în atelierul de proiectare, ca tehnolog, și dispune de o situație exactă a invențiilor și inovațiilor gîndite de oamenii întreprinderii. O idee cu caracter de noutate locală, cum ni se spune, a fost realizarea carcaserilor din tablă prin sudură. Autorii: subinginerul Vasile Toma, muncitorul specialist în modelărie metal Leonida Stanciu, maistrul Gheorghe Dinu și inginerul sudor Nicolae Ciobanu. Eficiența: aproape 6 milioane de lei pe an. Prin acest nou procedeu de lucru s-a redus la jumătate timpul necesar pentru efectuarea controlului cu ultrasunete și cu radiații penetrante. Prin urmare, în cadrul operației de control s-a dublat productivitatea. Alt exemplu: execuția reperului „carcasă exterioară" de la pompa EPET 65 în construcție sudată. Carcasele acestora erau turnate dintr-un material deficitar și cu un preț destul de ridicat. Procentul de rebut era cam de un sfert și nici măcar nu exista posibilitatea de remediere. Prin procedeu nou, rebutul este redus la zero iar materialele folosite sînt ușor de găsit și ieftine. Și încă un exemplu: mașina de frezat canal hidraulic pentru carcase de pompe. Eficiența: aproape două milioane și jumătate de lei pe an. Această mașină, printre altele, a fost proiectată și inginerul Corneliu Costăchescu, îmbunătățeste considerabil calitatea lucrării și face posibilă recuperarea tuturor carcaserelor rebutate înainte de aplicarea noului procedeu de lucru. Înainte, operația se făcea manual. Un om lucra cu polizorul, la o asemenea carcasă, timp de vreo 4 zile, acum aceeași operație se face, tot de către un om, în cîteva ore. Și este de reținut că mașina aceasta poate fi utilizată și la celelalte fabrici de pompe de la Strehai și Botoșani.

La „Aversa", oamenii pot să aibă însă și idel fără o legătură directă cu munca lor. Așa s-a întîmplat cu inginerul Marius Rucăreanu, care împreună cu cîțiva colegi ai lui a pus la punct un procedeu inedit de obținere a borului. Borul este și el deficitar. Noua procedură de obținere a lui a făcut obiectul unui brevet de invenție. Ca

titular al acestei invenții a fost desemnată chiar întreprinderea de pompe. Din întîmplare, această întreprindere nu prea utilizează borul. În schimb, el este utilizat mai mult în industriile metalurgică și chimică. Și ar fi de așteptat ca ideea aceasta să fie utilizată din plin acolo unde îi este el locul și unde își poate dovedi mai cu folos valoarea.

DUMITRU ELIADE ■

Printre altele,
la fel de importante

Un fapt de muncă petrecut la T.M.U.Ch.B., mai exact, la Antrepriza București a acestui trust de montaj utilaj chimic. De ani de zile, oamenii muncii de aici lucrează la montarea și punerea în funcțiune a principalelor fabrici și combinate chimice din țară, lucrează, deci, cu zeci și chiar sute de km de conducte și țevi, de cele mai diferite „sorlo-tipo-dimensiuni". La un asemenea volum și „trafic" de țavărie vehiculată, lucrătorilor din antrepriză le-a sărit în ochi un amănunt deloc neimportant, și anume frecvența mare cu care trebuiau să înlocuiască anumite conducte cauciucate. De aici, au putut constata și durata mare a fabricației respectivelor conducte, fapt ce conducea la inerente stagnări sau stragulări ale fluxului de montaj al instalațiilor chimice. Drept pentru care, printre alte treburi care făceau și fac de fapt obiectul principal al activității lor, au început să studieze dacă nu cumva respectivele conducte cauciucate pot fi înlocuite cu altele, fără ca, se înțelege, să fie afectat procesul tehnologic pe care ele îl găzduiau. Cercetările din secția de producție a antreprizei s-au soldat pînă la urmă cu obținerea unor conducte placate cu polietilenă, net avantajoase față de cele cauciucate, pentru că: sînt mai ieftine, se realizează mult mai repede, sînt mai rezistente și, nu în ultimul rînd, elimină importul de cauciuc natural și grafit coloidal, ca și consumul de energie electrică și termică presupus de vechile conducte. Obținînd atîtea rezultate dintr-o singură lovitură, respectivul colectiv (care, repetăm, n-are atribuții de cercetare) s-a hotărît să înainteze la O.S.I.M., spre brevetare, întregul dosar al noii conducte. În fața evidenței, brevetul s-a obținut destul de ușor, dar mai important decît asta rămîne faptul că producția antreprizei a devenit mai eficientă și mai rapidă, dacă se poate spune așa. Rezultatele din primul an al aplicării (care a fost 1985) au condus la o economie de cca. 10 milioane de lei numai la lucrările proprii ale antreprizei, fără să mai socotim (că nici nu se poate) economiile celorlalți beneficiari, ca și importanțele cîștiguri de timp și de operativitate rezultate dintr-o activitate ce nu mai depindea de import sau alți furnizori.

Producția industrială de astfel de conducte a antreprizei este în prezent de 800 tone pe an, ele fabricîndu-se la brigada de la Turnu Măgurele, în dimensiuni de pînă la 150 mm diametru. Conceperea unor dispozitive care să permită confecționarea și placarea la orice dimensiune va lărgi, fără îndoială, spectrul aplicațiilor și numărul potențialilor beneficiari. Dintre aceștia, credem că întreprinderile care se ocupă de valorificarea apelor geotermale se pot adresa cu încredere Antreprizei București a T.M.U.Ch.B. Întrucît, dintr-o simplă apreciere de nepecialist, se pare că aceste conducte placate cu polietilenă rezolvă și „insolubila" problemă a degunerilor de săruri insolubile pe conductele transportătoare de apă geotermale.

Nu ne mai rămîn de făcut decît două lucruri: să amintim numele autorilor brevetului, de fapt ale celor care au avut și inspirația și transpirația să se ocupe de această problemă; ei sînt inginerii Vasile Stoichiță (directorul antreprizei), Ștefanescu Ioan, Nicolescu Marcel Alexandru, Dumitrescu Adrian și Mușat Victor. Și, doi — să subliniem încă o dată că într-un colectiv de muncă serios preocupat de propria activitate, creația tehnică nu așteaptă tăierea vreunei imaginei panglici inaugurale sau vreun binefacere de la alții, ci face parte din însăși starea de spirit a celor dornici să muncească mai bine, mai ușor, mai repede, mai eficient.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Azi noapte a plouat — ce bine că a plouat, ce bucurie pentru porumb! Ploaie bogată, aprigă, viforoasă, mișcată de înalte electricități, clătind sticla cerului până la moleculă, purificând văzduhul până sus și făcând loc, către zori, unor stele fierbinți ca aurul. Azi va fi soare, e sigur — ce bucurie pentru griu, pentru cei ce-l culeg!

Combinerii S.M.A.-ului Amărăștii de Jos, județul Dolj, sînt în cîmp de la ceasul stelilor. Sînt în cîmp, de la același ceas, și agronomii celor 7 C.A.P.-uri ale C.U.A.S.C.-ului Amărăștilor. Și ei, și combinerii s-au transformat, așteptînd dimineața, în hidrologi, adică, înarmați cu umidometre, s-au înfipt, ca niște mire sui-generis, în lanurile mustind de apă, numărînd, cu ochii pe aparate, clipele ce vor scurge din griu amintirea ploii.

A început secerișul griului, bătălia griului! O bătălie care aici, la Amărăști, ca în pretutindena Cîmpiei Române, e chiar bătălie. O mare și patriotică bătălie, o bătălie care, grefată pe un străvechi eroism popular, răspunde unor imperative vitale pentru economia și viața țării. Indemnurile adresate oamenilor cîmpiei de secretarul general al partidului, la recenta Plenară a C.C. al P.C.R., pentru strînsul recoltei la timp și fără pierderi rodesc în inimi ca sămînța aleasă într-un ogor pregătit s-o primească. Indemnuri tu atît mai stringente cu cît seceța primăverii a făcut ca fiecare bob de griu să concentreze o uriașă cantitate de trudă, de energie și de sudoare. Iar acum, ficcare aceste trudite boabe, din acele vitale boabe, trebuie adus în hambarul cel mare al țării, cu toate forțele și cu toate mijloacele.

Sînt două zile de cînd combinatele foarfecă harnic lanurile Amărăștilor. Semnalul bătăliei a fost dat în satul Nisipuri, așezat pe nisip. Din cele 22.000 de hectare ale C.U.A.S.C.-ului, vrea 5.000 sînt ocupate de dunele de nisip ale faimoasei „Sahare oltene” care începe din marginea sudică a Craiovei și

Zile și nopți în bătălia griului

se încheie tocmai la Dunăre. Dune teribile cînd se mișcă, răscolite și spulberate de vîrtejurile de aer ale unei cîmpii pe care privirea nu întîlnește nici un obstacol, nici o pavăză în calea vînturilor. Citeodată, nisipurile zburătăcite de vînt blochează drumurile, smulg acoperișurile caselor, răstoarnă carul cu boi cu tot.

Acum, sub cerul cu lumină castă și calmă, dunele sînt cuminți, dorm somn adînc, cu spinările lor de balauri albi neagitate de vise urite. Dar combineerii trebuie să se miște repede, foarte repede, și ca s-o ia înaintea vînturilor pușuitoare, ce pot trezi în orice clipă nisipurile, și fiindcă aici, pe nisipuri, griul s-a copt precoce, printr-un fel de paradox al naturii. Solul

zgîrcit în humus — și zgîrcit și în umezeală — a strîns rădăcinile plantelor ca într-o menghină, silind spicele să irumpă grabit la zi. Grabit și bogat, făgăduind o recoltă de cel puțin 5.000 kg la hectar.

Pare surprinzătoare o astfel de cifră în hotarul „Sahare oltene”, și mai ales într-un an ca acesta, în care o seceță prelungită amenința să ucidă cîmpul. S-a dus însă o luptă inversunată pentru salvarea lui, s-au luat toate măsurile — veghe de zi și noapte, lucrări intensive de întreținere — pentru ca pacientul, adică nisipul și plantele ce l-au ființat încordate, să nu cedeze. Într-o imagine și mai exactă, cîmpul acesta ți se înfățișează ca un pacient menținut în stare

de preinfarct printr-un efort medical extrem. Cei ce l-au salvat au fost miile de cooperatori, au fost mecanizatorii S.M.A.-ului Amărăști, au fost înși ca Alexandru Baciu, Clement Crăciun, Constantin Diaconu, Dumitru Pisciă, Ion Zgură și mulți alții, care n-au coborît din șaua luptei pentru recoltă de nu se mai știe cînd, petrecînd toate zilele anului, adesea și nopțile, și sărbătorile, nu petrecînd, ci trudind. Trudind răzbit, ca toți mecanizatorii Cîmpiei Române, dar parcă aici mai răzbit ca în alte părți, căci nisipurile, ca să se facă grine, cer o luptă mai aspră, o campanie de durată. Întînsă pe trei anotimpuri, ba rupînd o felie și din cel alb. Din ianuarie (după ce, în decembrie,

munciseră să-și repare sculele), mecanizatorii au intrat în cîmpul virgin, troienit de zăpezi, în care din toamnă nu pătrunseseră vîetate, nici aburul răsufării de om. Și o rămas în cîmp pînă azi. Și-o să rămîna pînă prin noiembrie-decembrie, cînd, isprăvind recoltarea și arăturile, o să se-apece iar să-și dreagă mașinile, ostenitele lor mașini care aici, pe nisipuri, se strică mai iute, tocîndu-și cuțitele și toate cele și arătînd, cînd ajung pe rampele de revizii și reparații, de parcă n-ar fi ieșit din campania unui an, ci a unui război de o sută.

Acum însă, vopsite proaspăt, combinatele par ca noi.

Combinerul Alexandru Baciu, cu care stăm de vorbă în pauza amiezii, nu prea pare ca nou. Cei 50 de ani ai lui și o mai veche suferință de inimă, purtată nesinchisit prin arșițele cîmpiei, l-au înnegrit la față și l-au albit la păr. Dar, zice, „nu se dă pe zece tineri” (nici nu prea are pe cine: cei mai mulți combinieri sînt oameni în vîrstă, tinerii Amărăștilor au preferat drumul orașului și al fabricilor). Numai să fie motorină, adaugă, nu pentru „Glorie”, pentru „Glorie” este, ci pentru camioanele și tractoarele cu remorci care trebuie să preia recolta. Soferii acestora, cînd întîrzie (sau lipsesc) la întîlnirea cu cîmpul, dau vina pe motorina care întîrzie (sau lipsește), scursă din rezervoare prin niște orificii secrete sau, poate, chiar neajunsă în rezervoare. Iar dacă remorca sau camionul nu sînt prompte la întîlnirea cu „Gloria”, atunci combina, cu bucătarul plin, așteaptă. Trece ceasurile și combina așteaptă, în loc să lucreze, iar combinerul simte cum vechea lui suferință de inimă îl încearcă iar.

Deocamdată, însă, mijloacele de transport sînt aici.

Secerișul bate din plin, în cîmpia care miroase a piine nouă. Cîmpie ca o revărsare de aur peste țară și peste inimi.

ILIE PURCARU ■

Intre toate pomii roditori, prunul se bucură în țara noastră de cea mai bogată tradiție, el poate fi supranumit un veritabil arbore național (atribuit pe care i-l conferă și rusticitatea lui absolută) și vă mărturisim că ne-am fi încumetat să facem aceste afirmații chiar fără să cerem avizul specialiștilor. Dar, iată, adresîndu-ne acestora, am aflat că prunul reprezintă nu numai principala cultură pomicolă a țării, ci, deopotrivă, că în ani buni, România ocupă, între cele 159 de state ale globului, locul al doilea în producția acestor fructe. Informația ne-a fost oferită de către inginerul Alexandru Teodorescu, director al Direcției viticulturii, pomiculturii și arbuștilor fructiferi și faptul constituie, fără îndoială, o noutate pentru majoritatea celor ce citesc aceste rânduri. În 1969, ne informează în continuare interlocutorul nostru s-au produs 962 mii tone prune, ceea ce înseamnă 43 de kilograme pentru fiecare locuitor al țării. E adevărat, a ținut să adauge directorul Teodorescu, producțiile anuale sînt extrem de fluctuante. Astfel în 1983, recolta a fost de numai 749 mii tone ceea ce a făcut ca țara noastră să ocupe locul al treilea, după Iugoslavia și Uniunea Sovietică. Dar chiar și cu aceste sușuri și coborîșuri, România continuă să se situeze, în lume, pe primele trei locuri.

Evident, preferința acordată de țărănul nostru acestei specii nu reprezintă doar o opțiune de ordin afectiv. Prunul se simte mai bine la noi decît în altă parte, creșterea lui fiind favorizată în primul rînd de faptul că el poate să se dezvolte bine pe solurile mai grele, podzolice, foarte răspîndite în România pe zonele colinare și pe platourile înalte. Un rol însemnat l-au avut și soiurile autohtone de mare valoare (tuleul gras, Grasa românească, Vinetele românești), care se pot înmulți ușor, fără altoire, prin drajoni sau chiar prin simburii. Să nu uităm apoi că fructele lui permit, în principiu, fabricarea tuicii, băutură la mare cinste în zonele de deal. Toate acestea au făcut ca prunul să fie socotit o specie de mare tradiție, mai „românească” decît toate celelalte.

Ei bine, cu toate acestea, specialiștii nu se declară deloc mulțumiți nici de producțiile anuale, nici de modul cum se cultivă, se întreține și se exploatează această specie. Pentru înțelegerea exactă a situației, vom mai reține atenția cititorilor noștri cu cîteva date

statistice. În 1927, din suprafața totală de 340.067 ha livezi, 209.321 ha au fost constituite din plantații de prun, cu un total de 48 milioane exemplare, sau ceea ce atestă dominația covârșitoare a prunului în deținutul celorlalte specii fructifere. Cincizeci de ani mai tîrziu, în 1979, numărul prunilor crește la 150 milioane pomi, dar aceștia reprezintă doar 48% din totalul speciilor pomicole. Această evidentă răsturnare de proporții reprezintă rezultatul unui proces dirijat, atenția specialiștilor concentrîndu-se în ultima vreme asupra speciilor sămînțoase, mărul și părul, capabile de a furniza poame ce se pot conserva vreme

Acest lucru ne-a îndemnat ca următorul popas să-l facem în marea fermă pomicolă argeșană. Noul nostru interlocutor, inginerul Ilarie Isac, a ținut de la bun început să-și exprime regretul că prunul, la ora actuală, ocupă în ierarhia pomicolă a țării, locul pe care îl deține, ca să folosim o comparație, capra (vaca săracului) în familia animalelor de curte: îi ceri fără să-i dai nimic. Tocmai de aceea, programul prunului reprezintă un recurs la un destin nedrept. Acest pom fructifer nu mai poate rămîne ruda săracă a pomiculturii noastre.”

Marile succese dobîndite în cultura mărului prin gardurile fructifere (șiruri de arbori pi-

colective profilate în exclusivitate pe cercetarea și producerea mărului și părului. Prin mijlocirea acestora, cele două specii, cum bine se știe, au cunoscut un avans apreciabil sub raport calitativ și cantitativ, stricta specializare și nu diletantismul fiind, ca în toate domeniile, garanția progresului și sporurilor de producție. În cultura prunului, Ferma Leleasca din județul Olt este deocamdată singura care ne oferă în această privință un exemplu seducător: de pe cele 350 hectare cultivate numai cu pruni s-au obținut recolte record, 800 tone fiind valorificate numai la export.

În același timp, datorăm cercetării de profil crearea a nu

consumatorului. În principal, prunele urmează să fie transformate în gemuri, marmelade, compoturi, magiunuri, sau să fie valorificate la export. E nevoie, cu alte cuvinte, să devenim deopotrivă și mai buni negustori, în fapt să demonstrăm virtuților cumpărătorilor că soiurile românești sînt mult mai savuroase decît ale altora. Ceea ce este, de altfel, perfect adevărat. Bineînțeles că cea mai simplă cale pentru valorificarea acestui mare potențial de zaharuri naturale ar constitui-o transformarea lor în fluvii de băuturi alcoolice. Programul amintit prevede și fabricarea acestora, dar nu la modul cunoscut. Tuica, așa cum o știm, e pe placul românului, tradiția și deprinderile alimentare îl fac să-i acorde un loc de cinste la masa sa, dar în străinătate ea nu se bucură întotdeauna de aceeași bună primire. Omul de peste hotare o compară adeseori cu celelalte băuturi spirtoase lipsite de mirosul pronunțat și persistent al tuicii. Pentru corectarea acestui neajuns, cercetătorii propun (și studiile sînt în curs de definitivare) o băutură fără miros și cu limpedea spiriță, cu parametrii stabili, standardizați, cum sînt alcoolurile cele mai cunoscute (whisky, vodcă, rom, cniac) cu atribute strict specifice, pe care consumatorul să le recunoască de îndată. În 1984, la Stațiunea de cercetare și producție Strejești-Simburești, județul Olt, a avut loc o primă confruntare de specialitate, cînd au fost testate 120 probe de tuică din 29 județe, înființîndu-se cu acest prilej și prima tuicotecă națională. Cea de a doua ediție a concursului va avea loc anul acesta, în septembrie, cînd se vor desfășura, în aceeași stațiune, „Zilele prunului”.

Ideea nu e tocmai nouă. Cu vreo 12 ani în urmă, la Stațiunea pomicolă de la Voinești-Dimbovița a fost realizată o tuică din pere de o calitate cu totul ieșită din comun. Ea s-a bucurat peste hotare de un succes deplin, consumatorii, mulți dintre ei, considerînd-o superioară celorlalte băuturi de reputație mondială. Iată deci un exemplu ce ne îndeamnă să apreciem că și tuica de prună ar avea șansa de a cuceri piața internațională și chiar de a umbri celebritatea numeroaselor mixturi alcoolice propulsate prin reclamă, ambalaje și adosuri aromatice.

LIVIU TIMBUS ■

Recurs la un destin nedrept

Prunul nu mai poate rămîne ruda săracă a speciilor fructifere

înelungată și pot reprezenta în rîstimpul sezonului rece o componentă vegetală importantă a dietei alimentare. E adevărat, așa cum o dovedesc cifrele de mai sus, producția de prune a continuat să crească, dar în același timp se poate constata că nu puține dintre livezile existente sînt alcătuite din plantații bătrîne, în declin pronunțat, cu potențial scăzut de producție, amplasate dispersat, în trupuri mici, sau ceea ce a dus la diminuarea recoltei în toate sectoarele, mai ales în cel cooperatist și la gospodăriile populației. Acesta e și motivul pentru care, începînd de anul trecut, a fost întocmit un așa zis **Program al prunului**, proiect de cercetare științifică de lungă durată ce va fi susținut prin operații de ameliorare, de înnoțire, de revigorare a speciei, de descifrare a resorțurilor genetice ce-i garantează sau îi depreciază valoarea poamelor maturate, program ce cuprinde și o reconsiderare pe baze noi a industrializării, diferitelor soiuri de tradiție sau mai recent realizate. Această lucrare de mare complexitate, ne-a informat directorul Alexandru Teodorescu, a fost încredințată Institutului de cercetare și producție pomicolă de la Mărgineni-Arges, iar aici unui expert în materie, inginerul dr. Ilarie Isac.

tici) oferă toate datele pentru ca livezile de pruni să fie organizate asemănător. La Stațiunea pomicolă de la Tîrgu-Jiu au fost deja obținute, prin mijlocirea unor plantații de acest gen, recolte de 35-40 tone prune la hectar. Se va proceda în continuare la extinderea livezilor intensive și superintensive, astfel încît suprafața unui hectar să adăpostească 250, 570 sau chiar 700 pomi. Experimental s-a izbutit chiar plantarea unui număr de o mie de exemplare. Spre deosebire de livada obișnuită, unde producțiile cele mai mari însumează 15-20 tone la hectar abia după 20 de ani, gardurile fructifere permit producții record chiar în al 3-lea an de vegetație. Dar acest lucru reclamă realizarea unui port-altoi de mai bună calitate (și care să se substituie actualului cordodus), precum și o susținută campanie fitosanitară, îndreptată mai ales pentru combaterea unei viroze specifice, vărsatul prunului (Plum-Pox), pentru eradicarea căreia fermele vor avea nevoie de un material săditor sănătos.

Deosebit de importantă apare în continuare măsura de înființare a unor ferme pomicole, specializate în exclusivitate pentru cultura prunului. „Avem nevoie — spune inginerul Ilarie Isac — de „prunari”, de oameni cu tradiție în cultivarea acestei specii. Dispunem deocamdată de

mai puțin de 15 noi soiuri de prună. Intre acestea: Centenar, Silvia, Pescăruș, Ialomita, Tulei timpuriu, toate cu virtuți organoleptice de excepție. Ele se vor alătura celorlalte soiuri autohtone sau străine, planul de plantări pe 1986-1990 indicînd următoarele proporții: Centenar 5%, Tulei gras 20%, Agan 12%, Stanley 8%, Anna Spăth 15%, vinăt de Italia 8%, grase românești 8%, alte soiuri 26%. De reținut, de asemenea, că tot în actualul cîmpul, din totalul celor 60.000 hectare prevăzute spre a fi acoperite cu livezi, suprafețele de pruni (amplasate pe soluri în pantă de o mai mică fertilitate) vor deține 18.400 hectare.

Ei bine, la toate acestea, poate o întrebare: ce vom face cu atît de multe prune? Evident, ce e bun și de calitate nu prisosește nicînd. În 1984, spuneam, recolta a fost de 873 mii tone, sau ceea ce înseamnă peste 40 kilograme pentru fiecare locuitor al țării. Dar nimeni nu poate minca atît de multe prune proaspete de unul singur. Consumul fiziologic anual de fructe în stare proaspătă, trebuie să fie, recomandă nutriționiștii, de 62 kilograme la care se adaugă citricele. Din acest total, 9,5-10 kilograme le pot deține prunele. Se va înțelege, deci, că cea mai mare parte a acestor fructe, culese de la o zi la alta, nu pot ajunge pe masa

Un poem pentru patrie

Vatră

Iată vatra mea limpede,
verdele crud al cimpiei,
datina lucrind în pământ
sămînța copilăriei ;

Umărul firav al ierbii,
mestecenii albi și alunii,
pe unde cu frunțile cerbii
furau bănuții de argint ai lunii ;

Toate iau foc în cuvinte,
dar rămîn, ca un măr înflorit,
vatra limpede — patria, părinții,
grădina înrouată de mit...

ION CALIMAN ■

Liniștea pământului roditor — tapiserie de Ileana Balotă

Scriitorii și pacea

Cronicar și făuritor de istorie

...Poate niciodată ca acum umanitatea nu a trăit cu atita firească îngrijorare ; zăngănitul armelor se aude tot mai distinct, uriașele arsenale monstruoase imbelșugate par gata să-și deschidă larg porțile. Nu un hotar e amenințat, nu o națiune, primejdia amenință viața întregii planete și semnele precarității stigmatizează conturile unor creații ale geniului uman pe care le credeam fără moarte (piramide, cetăți, monumente), după cum și creația naturii e cariată de spaime.

Și niciodată ca acum omul nu a opus celor mai distrugătoare arme implacabile, verdictuală forță a cuvintului. A cuvintului rostit în toate limbile, a cuvintului gândit și, mai ales, a cuvintului scris. E o conjunctură care îl aduce pe scriitor în primele rinduri ale luptătorilor păcii. Ale constructorilor de pace. Din tranșeele cuvintului ei înalță o statură demnă și lansează vibrante mesaje lumii tensionate în care trăiește, devenind nu doar cronicar ci și făuritor al istoriei.

Iar scriitorul român are poate motive în plus să se socotească un soldat al păcii, deoarece demersurile diplomatice ale României fac din țara noastră o adevărată mare putere a păcii. Cu tenacitate și realism, România acționează nu doar în numele ei, nu doar spre slujirea intereselor ei imediate ci, pe un plan vast, a devenit o autentică sursă de idei în stare să împingă mașinările păcii spre un final fericit. La Națiunile Unite, la București și pe toate meridianele pe unde mandatarii cuvintului de pace românesc sînt trimiși să prolifereze inițiativele politicii noastre, cercuri tot mai largi ale opiniei publice mondiale se

conving de fertilitatea acestor inițiative, acceptînd gîndul că România aduce un suflu nou în relațiile internaționale. Se vădește îndreptățita reconsiderarea locului pe care țările numite „mici și mijlocii“ îl au în debateră problemelor capitale ale lumii contemporane. Nu mai trăim timpurile în care pacea era ținută cu exclusivitate în mandlele politicii marilor puteri. E vremea ca fiecare națiune să se considere implicată în arhitectura păcii. Declanșarea războiului nu mai ține doar de actele politice și militare ale statelor cu cea mai mare pondere economică. Acum, după sporierea numărului țărilor socialiste și după apariția fenomenului denumit ca „lume a treia“ acum, lumea realizează imaginea sa ca o familie de țări capabile să colaboreze chiar dacă sînt conduse după sisteme sociale diferite, cu aspecte antagonice. N-am spus fatal-antagonice fiindcă e de domeniul evidenței că masa tratativelor a unit deseori forțe refuzînd programat concilierea dar acceptînd în cele din urmă că e de ales între acest țărîm de înfruntare și război, război care în condiții „moderne“ poate împinge lumea în pristorie, puținii supraviețuitori vor fi și ei „învinși“, asemeni celor ce vor fi pierit.

Cu acest sentiment de atașament și respect pentru felul înțelept cum România știe să navigheze propagînd pacea, creația pașnică și dreptatea socială, scriitorii se simt chemați să facă din paginile lor semnele vibrantei lor opțiuni, adaus generos la o întregă zestre de valori...

GHEORGHE TOMOZEI ■

Artistul — conștiință a epocii sale

Silvia Popovici:

„Să veghem la porțile vieții!“

— Lumina cade atît de neobișnuit în acest amurg incît o clipă am avut impresia că sîntefi Blanca, eroina din primul film în care ați jucat în anii studenției. Aveați în acea peliculă realizată după poemul eminescian un chip pur, ochi plini de neastîmpăr, dorința de a cuprinde cit mai mult din realitatea inconjurătoare.

— Am acceptat să discutăm cu o singură condiție : aceea de a vorbi cit mai puțin despre mine. Biografia mea n-are nici o importanță. Imi pare rău că în cîteva ocazii n-am rezistat ispitei de a face confesiuni. Dar

cu-adevăr semnificative nu sînt decît gîndurile legate de profesia pe care o am. Dacă m-ați confundat cu fata aceea, cu atit mai bine. Inchipuiți-vă că discutați cu ea.

— I-adevăr, am făcut o astfel de convenție. N-am înțeles prea bine de ce.

— Vedeti, noi, actorii, dacă nu sîntem puternici, putem lesne să ne pierdem capul îmbătați de aplauzele de la spectacol. E foarte ușor să ne inchipuim că sîntem mai presus decît alții, care trudesce la locurile lor de muncă la fel de bine ca și noi, sau chiar mai bine, numai pentru că am interpretat un rol într-un film sau într-o piesă. Atunci apare vedetismul. Formele de vedetism sînt uneori subtile, deghizate fie sub aparența unei naturaleți, fie sub aparența unui farmec personal, fie sub aparența unei blîndeți iezuite, sau, dimpotrivă, capătă aspecte autoritare la cei care își imaginează că numai ei dețin secretul profesiei și pot determina comportamentul celorlalți colegi.

— E periculos pentru actor vedetismul ? Bănuiesc că da. De ce ?

— Dacă orgoliul poate duce mai departe pe cineva, îl îndeamnă să evolueze, trufia îl constringe pînă la urmă să bată pasul pe loc, să se sablonizeze și să se inchisteze. În clipa în care nu mai este interesat de freamătul vieții, atunci cînd se inchide ca un melc în cochilia sa, mulțumit de el însuși și prea nemulțumit de alții, este pierdut, devine plafonat, acționează mecanic, din rutină, fără nici o participare sufletească. Dorința de a se pune pe sine în prim plan și nu personajele pe care le interpretează, e, după părerea mea, fatală pentru cel care visează să ajungă la marea artă. E ca și cum ar orbi.

— Ce mi-ați spus pînă acum, cu vehemența Grusei, eroina

pe care ați intruchipat-o în CERCUL DE CRETĂ CAUCAZIAN de Brecht, nu poate fi interpretat tot ca o formă de vedetism ?

— Nu-i exclus. N-am pretins niciodată că nu sînt fără greșală. Sînt gata să accept chiar că erorile mele sînt mai mari ca ale altora. Și asta e posibil. Imi place însă să cred că nu greșesc, în orice caz, nu cu intenție, în detrimentul colegilor mei, a instituției unde lucrez, a profesiei. O profesie colectivă. Nu neg, orgoliile mele sînt mari, dar nu sînt numai ale mele, ci sînt ale breslei pe care o reprezint, pentru ca să nu decadă din contextul social.

— Cum se manifestă această grijă de a nu greși față de profesia dumneavoastră ?

— Mi-am păstrat o mare curiozitate față de ceea ce se petrece în jurul meu. De la ordine, indiferent de ocupația sa, un actor are ce să învețe. Oamenii înțilniți, filmele, spectacolele văzute, cărțile și revistele citite îi îmbogățesc experiența de viață. Nu mi-am inchis încă sufletul și mintea și asta e hotărîtor. Mă bucur de ceea ce am realizat pînă astăzi, dar regret pentru ceea ce n-am făcut încă.

— Există ceva care vă creează un sentiment de liniște în legătură cu destinul teatrului ? Cu al teatrului românesc ?

— Faptul că sălile noastre de spectacole își au larg deschise ușile pentru orice fel de public. Indiferent ce s-ar juca, chiar dacă afară e viscol sau zădăf, spectatorii continuă să vină în număr impresionant. Iar capacitatea lor de înțelegere a creșcut. E un moment bun al teatrului românesc : și-a cîștigat încrederea celor cărora li se adresează. Dar nu-i destul numai atit.

— Ce-ar mai trebui ?

— Publicul vine la teatru datorită repertoriului. Sigur, se duce uneori și pentru a vedea o anumită actorie, însă ceea ce-l atrage în primul rînd e titlul piesei care se joacă în seara respec-

tivă. Aș vrea să nu fiu înțeleasă greșit : nu sînt împotriva lucrărilor mai ușoare, distractive. Eu însămi am jucat cu mare plăcere în comedii. Dar a rămîne pururi numai la acest gen e o dovadă de pricepere precară a rostului pe care îl are teatrul chiar și în condițiile cînd se cere o rentabilizare a lui. A face numai teatru ușor, cu melodrame și comedioare incropite e o concesie pe care nu trebuie s-o acceptăm. Teatrul este un act de cunoaștere, nu numai de divertisment. Avem un public foarte bun. Dacă îi vom oferi numai surogate de artă, riscăm să-l pierdem. Teatrul românesc nu trebuie să-și părăsească în nici un chip coturnii săi de aur.

— Aveți acum ceva din dirigenzia doamnei Ruxandra pe care ați interpretat-o în filmul Malvinei Ursianu, INTOARCE-REA LUI VODĂ LAPUȘNEANU. Dar ce-i cereți dumneavoastră teatrului ca să fie reprezentativ pentru spiritualitatea unui popor ?

— Teatrul este una din ferestrele prin care, dacă privesc, oamenii pot cunoaște mai bine realitatea, se pot cunoaște mai bine pe ei înșiși. Nu e deci indiferent dacă fereastra respectivă este curată și îți oferă o imagine clară sau e plină de praf, astfel încît priveliștile pe care le zărești să îți apară ca prin ceață. Dacă în loc de un geam transparent e pus unul colorat, care te poate incinta o clipă, dar care de fapt te împiedică să vezi ce se petrece dincolo de el, se ajunge tot la o deformare, la idilism. Fără îndoială, teatrul poate să ofere și iluzii, poate să potolească prin amăgire zbuciumul sufleteș. Dar rostul lui primordial, din antichitate și pînă azi, este acela de a-l ajuta pe om să-și descifreze cit mai exact locul în univers, să-l sprijine în tentativele lui de a-și depăși condiția de ființă efemeră. Cred în vocația de constructor a stăpînului acestei planete, vocație prin care el poate dăinui cu mult după dispariția lui. Iar teatrul

are datoria de a-i pune în lumină această însușire, de a-i stîrni dorul de fapte exemplare, mărețe.

— Sînteți acum statuară ca în IGENIA de Euripide, un rol care v-a fost tare drag. Sau ca în CONSTRUCTORUL SOLNESS de Ibsen, unde ați interpretat-o pe Hilde, o făptură capabilă să însuflețească pe alții ca să urce pe cele mai înalte culmi.

— Noi, actorii, sîntem dintre aceia care n-avem cum dăinui. Rămînem cel mult, cei mai norocoși dintre noi, cei mai inzestrați dintre noi, niște „amintiri frumoase“, care și ele se estompează cu timpul. Dar noi putem întreprinde, prin arderea noastră în fiecare spectacol, flacăra pură din sufletele oamenilor. E o flacăra care uneori abia mai pîlpîie, pe care o pală de vînt, o boare o pot stînge, dar pe care, prin harul nostru, o putem face să ardă mai mindra și mai puternică. De aceea mă inclin în primul rînd în fața teatrului profund, răscolitor, care nu trage false semnale de alarmă, ci spune răsplat adevărul despre cine sîntem astăzi, sau cine am fost în trecut, sau ce vom fi în viitor. Plec mai bogată spiritual de la un spectacol de idei, care poate că mă va urmări zile și săptămîni cu întrebările și răspunsurile lui, decît de la o piesă superficială, uitată imediat după reprezentare.

— Nu credeți că sînteți excesiv de gravă ? Poporul nostru iubește și gluma.

— E intru totul adevărât, poporul român iubește mult vorba de haz. În fond însă e un popor grav și înțelept, datorită istoriei sale, confruntării cu greutăți pe care le-a trecut și le trece cu demnitate. De aceea ar fi lipsit de sens să ne-nchipuim că el e dornic doar de reprezentatii care să nu-l solicite intelectual, că e ahtiat doar de clovnerii și giumbușlucuri. E fals, e complet fals. Lucrurile grave se

(Continuare în pag. 15)

GEORGE ARION ■

Viața culturală la zi

Octav Iliescu : Cap de copil și Tudor

planul unei oarecare narațiuni. Aceeași manieră, de factură expresionistă, și-același aer evocator răzbate și dintr-o compoziție cu o trăsură intunecată pe o stradă veche, balcanică, sugerind parcă aducearea într-un prim plan afectiv a unei dulci și romantice amintiri. Poet al penelului, fără să cadă însă într-un lirism desuet, Șerban Rusu Arbore este totodată și un comentator avizat al realului imediat, ca în **Tirgul olarilor**, amplă compoziție în care liniile rotunde și blind incremenite ale ulcioarelor (o superbă natură statică plasată în prim plan, valorată cu un acut simț cromatic) dialoghează cu mulțimea personajelor din planul doi, văzute ca o fremătare de flăcări albe, alungite.

Tot la Căminul Artei, dar la etaj, o retrospectivă aparținând celui ce-a fost sculptorul și graficianul **Octav Iliescu**, artist cu o viață aflată mereu sub semnul întrebării. În ciuda unor vicisitudini conjuncturale (al doilea război mondial l-a smuls, în plină afirmare, din lumea artei în care a revenit după ce avea să contracteze o boală care, până la urmă, l-a și răpus acum cinci ani), Octav Iliescu a reușit să lase drept mărturie a existenței sale o sumă de impunătoare portrete (între care Tudor Vladi-

mirescu, Nicolae Bălcescu, Avram Iancu, Alexandru Ioan Cuza, Generalul Cernat, Ecaterina Teodoroiu și, mai înspre sfârșitul vieții, un tulburător proiect de monument dedicat poetului George Bacovia). Se-adaugă acestor portrete câteva basorelieuri, domeniu în care sculptorul, dotat cu acuratețe grafică și compozițională, făcuse dovada unor calități deosebite. Revenind asupra monumentului pentru Bacovia, poet cu a cărui biografie pare să fi conștientizat propria sa viață, remarcăm tăria de sine, demnitatea și încrederea cu care personajul, prins în chingile unei sănătăți fragile, are puterea de-a înfrunța, dincolo de toate loviturile soartei, marea confruntare cu timpurile viitoare. Deși singulară în creația sa (celelalte personaje au un aer luminos, monumental, stenic), acest Bacovia, văzut ca un ultim catarg de corabie ce înfruntă cu stoicism și măreție furtuna necruțătoare, pare să-l definească aidaoma unui posibil autoportret, autentică profesiune de credință.

Peste drum, cum s-ar zice, la **Galeriile Eforie**, expune un pictor din Slatina, **Nicolae Truță**, de fiecare dată remarcat atunci când a participat la expozițiile artiștilor plastici din județul Olt, sau ale filialei U.A.P. Craiova, care-l cuprinde și pe

plasticienii slătineni. Pictura sa, marcată predilect de peisaje și naturi statice, pornește de la datele realului, dar le abandonează uimitor de repede, întrucât artistul nu vibrează, pare-se, în fața frumuseților naturii, a florilor sau a obiectelor, ci este mai curînd cucerit de bucuria creației, de faptul în sine că descoperă relații cromatice subtil armonizate, cu griuri îndelung căutate și cîntărite, așa cum un compozitor, de pildă, pentru a conferi unui lied o personalitate aparte, are răbdarea să caute și să aleagă, dintr-o infinitate de armonii, acele câteva note cu o dulceață și o expresivitate de netăgăduit. Acest fel de-a crea este specific pictorului care, în solitudinea atelierului, reface un crîmpei de lume reținut în depozitul unei memorii mai mult cromatică decît afective. Dar, lăsînd la o parte această detașare a pictorului față de subiectul afectiv al lucrărilor sale, am mai putea spune, totodată, că Nicolae Truță vizează nu neapărat o transpunere fidelă a realului, ci mai ales aura ce îmbracă învelișul lucrurilor, așa atît de greu perceptibilă boare ce poartă în ea o anume parte din ființa și esența însăși a obiectelor.

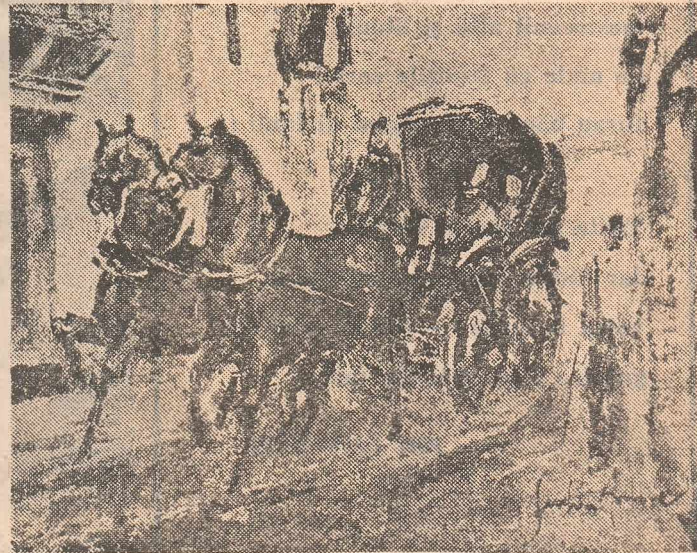
VICTOR NIȚA ■

Bucuria creației

Realul ca emoție

A pătrunde, acum, cînd cad din cer torente de aer încins, într-o sală de expoziție, cum este cea de la parterul galeriilor Căminul Artei, unde expune Șerban Rusu Arbore, ar putea să însemne nu doar o clipă de răgaz sau de liniște, ci și răcorire, cel puțin prin autosugestie. Cele câteva peisaje de iarnă, sau cele câteva marine, cu bărci părăsite sau aruncate la mal, peste stînci, au meritul de-a ne provoca iluzia că am ieșit, măcar pentru o clipă, din

imperiu aproape nemilos al vieții. Fără îndoială, calitatea picturii și-a graficii de acuarelă pe care o expune Șerban Rusu Arbore, nu este nici pe departe legată de această conjunctură strict meteorologică. Părăsite între stînci, amenințate încă de berbecele furioase al valurilor mării, cele două bărci dintr-o excelentă compoziție, intitulată chiar **Bărci părăsite**, conțin în ele inele, datorită tușei energice și pastei dense, dramatice, o poveste ușor de refăcut în

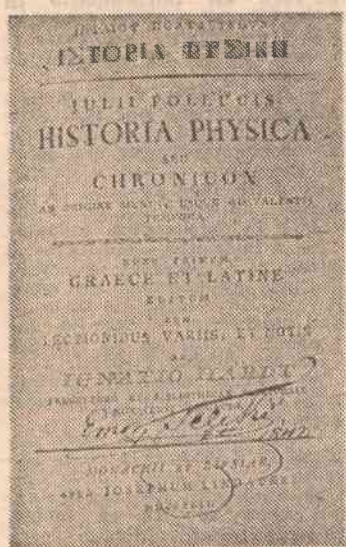
Șerban Rusu Arbore : Amintire

În universul bibliotecii

Totul despre Eminescu

Colectarea de cărți rare, facsimile, fotografii unicat constituie, fără îndoială, una din cele mai frumoase și utile preocupări ale omului modern. Iar dacă se întâmplă ca activitatea de colecționare să se refere la Eminescu, ne aflăm în mod sigur în fața unei pasiuni ce merită a fi cunoscută. Colecționarul pe care îl prezentăm cititorilor se numește Ion Rogojanu, și este, de mai multă vreme, colaborator la diverse emisiuni radio, precum și la o serie de publicații. L-am vizitat, acasă, într-un bloc din noua cale a Moșilor, unde am stat de vorbă mai multe ceasuri în mijlocul unor rafturi de bibliotecă, burdușite de cărți. Mă interesa să aflu, în primul rînd, cum s-a născut pasiunea aceasta cu totul remarcabilă, de a colec-

ționa lucrări legate de viața și opera lui Eminescu.
— Am avut șansa, mi s-a destăinuit Ion Rogojanu, să mi se citească din Eminescu încă din vremea copilăriei. Apoi la liceul „Kretzulescu”, mi-a fost profesora Gerda Barbilian, soția marelui poet Ion Barbu, care, deși ne preda limba germană, ne îndemna să-i păstrăm cu grijă cărțile lui Eminescu, indiferent că e vorba de poezie, proză, teatru, articole din presă.
— Cînd ați terminat studiile ați devenit, așadar, un colecționar Eminescu.
— Fiecare volum cumpărat de la anticariate, în primul rînd, își are povestea lui. De la anticarul Radu Sterescu, de exemplu, nu obțineam doar o carte rară Eminescu, ci o ființă in-

soțită de certificatul de... naștere. Fiindcă el nota pe aceste volume însemnări despre autor,

anul precis al apariției, tiparnița respectivă și alte particularități ale ediției. E cunoscut, cred, că de la Ediția Eminescu a poeziilor scoase de Maiorescu în 1883 (la 21 decembrie, cum reiese din o scrisoare a marelui critic către Vasile Alecsandri) pînă la ediția a noua, poeziile lui Eminescu nu au fost tipărite decît în cite o mie de exemplare. Iar pînă la ediția a 11-a, numai în cite două mii! Abia azi iubitorii de literatură au șansa să poată cumpăra ediții complete ale întregii opere a lui Eminescu.

— Cîte ediții, inclusiv exegeze ale operei eminesciene, ați izbutit să adunați pînă acum?

— Peste o mie. Ați formulat corect întrebarea, fiindcă în acestea intră și tot ce s-a scris în materie de critică și istorie literară cu privire la opera lui Eminescu.

Am răsfoit o ediție din 1902 — prima a postumelor lui Eminescu, avînd prefață de Nerva Hodș, apărută la Institutul de arte grafice „Minerva” care își avea sediul în fața hotelului „Union” de azi. Apoi, o *Culegere de arti-*

cole d'ale lui Eminescu, (apărute între 1880—1881, în ziarul *Timpu*), carte ce a văzut lumina tiparului în tipo-litografia E. Wiegand și C.C. Săvoiu, din Calea Victoriei 28, în 1891, lucrare realizată de Grigore Paucescu. O altă ediție din 1890, *Nuvelile* lui Eminescu a apărut în editura Librăriei Școalelor din Iași, pe hîrtie „Bistrița-Letea”. În rafturile lui Ion Rogojanu se află nr. 7 din *Poezii complete* de Eminescu, precum și nr. 10 din *Scrisori către Cornelia Emilian*, carte realizată de Heriette și Mihai Eminescu. O altă raritate o constituie *Poesii*, o carte didactică a lui Eminescu, pentru uzul școlilor, editată de S. Dumitriu și Matei Eminescu, în lito-tipografia Codreanu și Săvoiu, din Calea Rahovei nr. 5, cartea avînd și un studiu de critic literară Nicolae Petrașcu, fratele pictorului Petrașcu.

Dar cite alte numeroase surprize nu te pot întîmpina cercetînd colecția ce crește mereu a lui Ion Rogojanu?

AL. RAICU ■

CAP LIMPEDE

● O antologie de umor. Zilele acestea, dorindu-și să fie primul în seria almanahurilor estivale, a apărut, în chioșcurile de difuzare a presei, antologia anuală de umor românesc și universal „Perpetuum comic '86”. Editat de revista **Urzica**, almanahul poartă numărul 12 în respectiva serie. Nu știm dacă s-a dorit să fie o apariție jubiliară, dar antologia te frapază chiar de la copertă; desenul inspirat te face, fără nici un fel

de exagerare, curios și te îndeamnă s-o cumperi. Semnează: Nicolae Mirodone. Almanahul, cu mici excepții, este o reușită și reprezintă, fără să folosim cuvinte mari, o carte pe care merită s-o ai în bibliotecă. „Pagina de onoare” este dedicată lui George Topîrceanu căruia i se face o selecție de catrene mai puțin cunoscute publicului. Și interviul inedit cu epigramistul Mircea Paulescu reprezintă un element de referință.

De asemenea, puțin cunoscut despre Mihai Dragomir că frecvența, așa cum zice Nicolae Stoiian, redactorul șef al revistei **Urzica**, mai toate genurile și speciile literaturii satirico-umoristice. Fiecare ne permis, mai ales acum, cînd îl recitim, să nu-l aservim umorismului gratuit atît de răspîndit în epocă, ci poeziei de virulență socială, sarcastică, deschizătoare de orizonturi, mai curînd soră bună cu lirica politică. „De fapt, acest lucru

este caracteristic regelui almanah. Se pare, și nu cred că greșesc, că antologia cu numărul 12 a revistei **Urzica** este o deschizătoare de noi orizonturi în ceea ce privește umorul românesc. Și ca să nu rămînem doar la capitolul generalului, mai trebuie să amintim și interviul luat de Radu Călin Cristea poetului Tudor George, prezent cu citeva sonete fermecătoare. Chiar și poetul Nicolae Dragoș și Nicolae Dan Frun-

telată au multe de spus cînd este vorba de umor. Desigur, nu trebuie să-i uităm nici pe Nicuță Tănase, Valentin Silvestru, Constantin Georgescu și Alexandru Andrițoiu. Pe lângă acești veterani, s-o spunem așa, ai versului și prozei umoristice, antologia ne propune înființarea cu o serie de nume în curs de afirmare, multe încă necunoscute publicului. Există, în acest sens, chiar un capitol separat al „debutanților noștri '86”. În ceea ce

privește caricatura, lucrurile stau, la fel de bine, cu mici excepții. Un capitol aparte îl prezintă și așa intitulatul: „Risul lumii” în care ne sînt prezentate caricaturi, proze și versuri umoristice ale celor care au fost, în ultimul timp, mușafirii redacției revistei **Urzica**. Dar, fără să mai lungim vorba, lăsînd pe cititori să descopere mult mai multe lucruri, nu putem încheia aceste rînduri fără să mai amintim că prezentarea fru-

moasă (de o înaltă tinută artistică) este semnată de către trei cunoscuți caricaturiști: Anton Dragoș, Gh. D. Constantinescu, Nic. Mirodone la care se mai adaugă și prezentarea tehnică aparținînd lui Ion Romeo. Fiind convinși că almanahul oferă o lectură plăcută în această vară nu rămîne decît să vă dorim un singur lucru: să-l mai găsiți în chioșcurile de difuzare a presei... (Sorin Postolache)

Modelarea spirituală prin arta sunetelor

Prietenul muzicii

Mulți dintre noi l-am auzit în repetate rânduri pe Iosif Sava în orele consacrate muzicii la radio. Vocea lui inconfundabilă, în registrul grav, e întotdeauna patetică și persuasivă, acaparatoare și totuși plăcută, chiar dacă uneori simțim nevoia să ne sustragem inflexiunilor ei. L-am văzut la emisiunile culturale ale televiziunii sau în sălile de concert, oriunde se oficiază muzica, pe care o slujește cu o devoțiune rar întâlnită, încercând să-i convingă pe toți să o adore cu aceeași fervoare. Parcă s-ar afla întotdeauna în fața cuiva pe care îl potopește cu o avalanșă de argumente, de lămuriri și informații judicioase așese, astfel încât preopinutul să nu mai poată emite nici o opinie contrară și să adere necondiționat la părerea lui. De aceea, chiar și atunci când scrie, frazele sale urmează o succesiune anume, au o cadență proprie mai curând unui discurs decât unor pagini elaborate la rece.

Reputatul muzicolog, poate cel mai înflăcărat propagandist al muzicii pe care îl avem de câțiva ani încoace, generosul risipitor al unei energii uriașe, cheltuite pentru atragerea unor noi prozești în slujba Euterpei sau pentru îndrumarea celor deja cucerți de vraja ei, prezintă în noul său volum apărut la Editura „Albatros”, **Prietenii muzicii**, aceleași pledoarii entuziaste în favoarea artei sunetelor. Deși riguros sistematizată, cu toate că în cuprinsul său ideile de forță, secvențele cele mai importante sunt evidențiate cu meticolozitatea unui cercetător care și ordonează rezultatele unor experiențe, cartea exprimă o combustie interioară ce se transmite și cititorului și-i face lectura nu numai agreabilă și instructivă, dar și pasionantă. În **Prietenii muzicii** sunt cuprinse date despre compozitori celebri, se fac interpretări inedite ale unor lucrări pe care le-am ascultat de multe ori, se dezvăluie interferențele dintre arte

sau se ia apărarea unor creații intrate pe nedrept într-un con de umbră. Titani ai muzicii, virtuozii străluciți, esteticienii de valoare sînt aduși în atenția noastră ca niște prezențe familiare, autorul dorind să ne înlesnească împrietenirea cu ei și cu demersul lor artistic. Iosif Sava alcătuiește un dosar tulburător al tribulațiilor pe care ei le-au cunoscut, al greutăților întâmpinate în calea afirmării precum și al modului în care au fost receptați de către contemporani sau de către epocile următoare. Cunoașterea lor, susține autorul reprezentă „un instrument necesar în lupta pentru informare muzicală, modelare spirituală...”

De o caldă vibrație sînt nu numai paginile închinatelor lui Bach, Beethoven, Brahms și altor reprezentanți iluștri ai artei sunetelor, ci și cele dedicate creației muzicale românești care, în concepția autorului își găsește un loc justificat și prestigios în contextul muzical universal. Unul din meritele incontestabile ale acestei cărți este tocmai acela de a milita cu ardore pentru o cit mai dreaptă cinstire a eforturilor deseori încununate de succes depuse de muzicienii noștri în scopul creării unei școli naționale de muzică despre care în prezent se vorbește cu admirație.

Prietenii muzicii e cartea unui împătimit de frumos care, indiferent dacă vorbește de muzica veacurilor trecute sau despre cea a secolului XX, de pe alte meleaguri sau de la noi, nu uită nici o clipă că izbînda celor despre care scrie înseamnă încă o tentativă a omului de a se smulge condiției sale efemere prin gândul creator, animat de idealurile umanismului.

GEORGE ARION ■

Vitrina cărților

● Prilejuită de o călătorie făcută în vara anului 1982, cartea lui Romulus Rusan, **O călătorie spre marea interioară**, I (Cartea Românească, 1986), e o confesiune mediată de observație, un jurnal în care se răsfrîng deopotrivă percepția faptului real și intuiția amanuntului, reflecția culturală și notația morală. Pe un teritoriu care cuprinde o bună parte din Europa, Asia Mică și Africa de Nord, autorul face, de fapt, o dublă descoperire: a unui spațiu și unei spiritualități insolite, încercate de farmecul vechimii și a unei subiectivități expansive, dornice de cunoaștere, pasionate de libertatea contemplației. Redactată într-un stil expresiv, fără prețiozități, economicos și de o plasticitate discretă, cartea lui Romulus Rusan este un excelent exercițiu de imaginație.

● Mai de multă vreme era de așteptat un studiu al lui Marian Popescu despre teatru, exeget și cronicar dramatic cu experiență îndelungată, foarte bun cunoscător al fenomenului teatral românesc și al literaturii dramaturgice în genere.

Încă un tur de forță epică. Meritul de căpătii al romanului stă în finețea îmbinării unei tensionate drame de idei cu un pasionant scenariu politic non-fictiv. Portretistica strălucită, reconstituirile plastice ale unui București aflat la finele fazei sale pur orientale fac din **Prințul Ghica** o narațiune captivantă.

● Un bun roman parabolic hrănit din realitatea contemporană, prea puțin comentat, este **Cumpenele** (Eminescu, 1985) de Stelian Tăbăraș. Folosind referința culturală și informația științifică, narațiunea pură și descripția elegantă, într-o formulă ce combină metodele din jurnalul lui Amărășteanu cu aceea epistolară, romanul **Cumpenele** e o confesiune palpantă a personajului-narator care se dovedește și un bun cunoscător al noii proze.

● Un sondaj psihologic în trei variante, meticolos și profund, cu accent pe latura morală și pe reflexul etic al comportamentului, este **Trei călătorii** (Eminescu, 1985) de Du-

● Judecînd cel puțin după ultimul său volum, **Petreceeri cu gîndul și inducții sentimentale** („Cartea Românească”, 1986), se pare că lui Alexandru George îi priește tot mai mult amestecul de exegeză și confesiune, de dizertație ironică și investigație erudită, într-o formulă greu de definit, apropiată totuși de maniera englezească a eseului liber. Cele mai multe din „inducțiile” sale au ca punct de plecare rememorarea unei călătorii (Parisul e invocat cel mai des), o întimplare bibliofilă (descoperirea unui volum postum al lui Tonesgaru), o reflecție celebră (din Baudelaire ori Montaigne), în fine, o secvență diurnă care-i stîrnete hazul sau indignarea (scena din strada Radu de la Afumați, alta din fața Bisericii Arme-nesți). Predilecția pentru comentariul frust, fără intortocheri savante era de observat mai demult în critica lui Alexandru George, autorul fiind un critic de extracție psihologistă, dar ultimul volum împinge mai departe voluptatea aceasta care trădează, mai mult decât o pasiune critică, o mare și nedisimulată plăcere a povestirii, chiar cînd subiectul este luat din literatură. Devierea de la formula exegezei specializate are o savoare indiscutabilă (mai cu seamă că autorul e un spirit cîrțitor și malițios) și, dacă ceva e cu adevărat important în glosele lui Alexandru George, acesta este talentul cu care ele sînt scrise. **Petreceeri cu gîndul și inducții sentimentale** este cartea unui autor rafinat, mare amator de delicii culturale, pentru care stilul e scriitorul.

Chei pentru labirint (Cartea Românească, 1986) e prima sa întreprindere critică de acest fel, limitată, deocamdată, la dramaturgia lui Marin Sorescu și D. R. Popescu. Preocupate în special de fondul moral și spiritual al teatrului celor doi, de judecata de existență așadar, cele două eseuri reunite în volum se racordează permanent și la chestiuni de estetică teatrală (în care autorul excelează), la fenomenologia personajului, la arta dramatizării, într-o manieră exactă, precisă, eficientă, descriptivă la modul superior.

● Cu oarecare întîrziere față de colegii săi de generație debutează și Nicolae Băciuț, poet preocupat de reflecția asupra discursului liric și de sondajul afectiv. Volumul său **Muzeul de iarnă** (Dacia, 1986) cuprinde numeroase asemenea interogații privind interferența textului cu realul, din care răzbat remarcabile stări de spirit de felul acestora: „Aerul înghețase între noi, / sloiurile ne-atingeau fierbinți pe gît / să rostim cuvinte, să rostim poemul, ziceai, / care-amină acest frig. Alit” (Alit). Versurile lui Nicolae Băciuț au tensiune și eleganță.

● Cu cel de-al treilea volum al romanului său istoric **Prințul Ghica** (Editura „Cartea Românească”, 1986), consacrat epocii unioniste și postunioniste, Dana Dumitriu reușește

mitru Matală. Analiza, desfășurată la început în regimul observației calme, devine pe parcurs o investigație acută, o așdincire în nuanțele infinitezimale ale interiorității, în jurul căreia se organizează discursul analitic, adesea cu inflexiuni malițioase și ironice.

● O rafinată prozatoare este Alexandra Stănescu, autoare a unor **Singularități** (Eminescu, 1985), jumătate ironice, jumătate discret-patetice, în orice caz interesante sub unghiul observației cinice, în care eleganța relatării și insinuarea fondului moral se închid precum firul de nisip într-o scoică.

● Insolite **Pagini de satiră și umor din scrierile ostene** („Scrieri românești”, 1986) editează Ion Dianu, cu studiu introductiv și note în ingrijitorul antologiei izbutește să ofere, concis, toate detaliile necesare pentru cititor, mai cu seamă că, în ambițiile ei de a fi completă, antologia cuprinde și texte literare ale unor scriitori mai puțin cunoscuți azi, precum Caton Theodorian, Haralamb Lecca, Ion Dongoroz (excelent prozator de stirpe caragialeană), C. S. Nicolaescu-Ploșcor ori Nicolae Al Lupului. Completată cu o secțiune de epigrame și ilustrată cu caricaturi, antologia lui Ion Dianu este un bun prilej de divertisment superior, realizat cu mijloacele cele mai sobre.

RADU G. TEPOȘU ■

Învățînd să zbor

Două lebede negre legate de umerii mei una-i casa somnului iar cealaltă-i oglinda realității m-au smuls din tinerete învățîndu-mă să zbor

spre marginea unei leziere m-au dus pe acolo trecea drumul spre copilărie colina de soare acoperită cu fragii sălbateci și m-am trezit cu miinile înghețate adormisem în zăpadă troienită-n noapte...

GITA MARIA EDU ■

Aproape de formula clasică

Fina colaborare

Una din puținele premiere care au putut fi văzute în ultima vreme pe scena Teatrului de Nord (Secția română) din Satu Mare este spectacolul cu piesa **Simple coincidențe** de Paul Everac, jucat în dublă distribuție. Deoarece teatrul sătmărean nu are în clipa de față regizor (deși, în urmă cu ani, aici a montat excelente spectacole Mircea Marin) și, probabil, pentru că însuși dramaturgul a ținut să-și regizeze piesa spre a-i spori în acest chip teatralitatea, **Simple coincidențe** a rămas în exclusivitate în responsabilitatea lui Paul Everac (cu excepția scenografului lui Gergényi Gabriella) care și-a menajat în bună măsură spectacolul de excesele modernismului, fără să fi ocolit totuși achizițiile dramaturgice mai noi (proiecțiile din timpul spectacolului, care traduc filmic fondul epic al piesei), ponderat și reticent însă. Sub îndrumarea lui Paul Everac, în chiar acest regim spectacular mai apropiat de formula clasică, pe care piesa însăși îl presupune, actorii au arătat disponibilități evidente pentru aproape toate rolurile, iar colaborarea lor artistică subiacentă a dovedit că cele două generații de actori din teatrul sătmărean (Viorica Suciu, Marcel Mirea, Ion Tifor, Constantin Dumitra, Constantin

Miron, pe de o parte, și Marina Procopie, Radu Amzulescu, Corneliu Jipa, Olimpia Ion Niculescu, Petre Nicolae, Costin Anghel și Carmen Frățilă, pe de alta) știu să realizeze omenitatea, în ciuda diferentelor de vîrstă și de educație actoricească.

Un excelent rol (Daniela Buzura) face Marina Procopie, în ale cărei reacții aflăm un amestec infailibil de remanare melancolică și tandrete incisivă, de elan și reticență, de voință a descătușării și interiorizări subite. Marea subtilitate a jocului ei stă în a fi evitat vulgaritatea într-o scenă frivolă, în a fi topit curiozitatea adolescentină într-o lascivitate galesă. Calitățile actoricești ale Marinei Procopie, incontestabile, însă, din păcate, prea puțin puse în evidență de regizori, arată o maturitate a jocului și o capacitate a controlului artistic demne de o actriță de primă mărime. El i s-au alăturat Marcel Mirea (Emil Vlăsceanu), foarte bun organizator al stărilor lăuntrice, memorabil în scenele reflexive, Ion Tifor (Profesorul Coman), admirabil în mimarea suferinței și a decrepitudinii tinguitoare, Constantin Dumitra (Inginerul Buzura), bun interpret al pragmatismului grosier, Constantin Miron (Florica Predoiu), comic și nostalgic, verosimil în

recluziunea sa, Viorica Suciu (Teodora Vlăsceanu), solemnă, impenitentă, cam ostentativă în scenele meditative. Dar coerența spectacolului au probat-o chiar și actorii mai tineri care au dublat scenele de reflexivitate și maturitate comportamentală ale confrăților lor prin spontaneitate a reacției și instinct ludic. Dacă Marina Procopie, deși aparținătoare de noua generație, a părut, prin natura rolului, mai apropiată de generația matură, Olimpia Ion Niculescu (Cecilia Epure) s-a dovedit exponenta unui personaj de frontieră, cu reminiscențe utopice și elanuri pragmatice, amestecate într-un desăvîrșit joc al ambiguității. Corneliu Jipa (Sorin Vlăsceanu) a accentuat criza libertății euforice, Petre Nicolae (Inginerul Buzura) a combinat agresivitatea cu perfidia fină, Costin Anghel (Vicki Miculescu) a apăsat pe frivolitatea euforică, Radu Amzulescu (Sorin Vlăsceanu), un alt actor tânăr care anușă mari izbînzii scenice, a sporit la maximum tensiunea rolului, închizînd în încrîncenările sale bine jucate simburile unor energii impregizibile, în fine, Carmen Frățilă, Ecaterina Bordaș și Vasile Blaga, prezenți în roluri episodice, au adus prospețime în scenă prin intervențiile lor nonșalante.

În **Simple coincidențe**, cele două generații de actori de la teatrul sătmărean se sprijină reciproc prin fine colaborări artistice, într-o țesătură invizibilă de afinități și într-un dialog pe care scena l-a probat cu fiecare piesă jucată împreună.

RADU GHEORGHIU ■

● **Helicon '86**. Nu demult s-a desfășurat la Timișoara, sub genericul „Helicon '86” o suită de manifestări dedicate relației dintre știință și literatură, fenomenului de literatură științifico-fantastică, la care au participat scriitorii, critici și oameni de știință din Timișoara și din alte orașe ale țării. Raportul dintre știință și literatură a fost dezbătut în incitante comunicări susținute de Solomon Marcus, Ivan Evseev, Constantin Grecu, Radu Stoinescu, Bruno Wurtz și

Constantin Cozmiuc, „Mutății tematice și stilistice în SF-ul modern” s-a intitulat sesiunea de comunicări la care au participat scriitorii Mircea Oprea, Mandics György, criticii Voicu Bugariu și Mihai Coman, profesorul Cristian Aurel și studentul Lucian Szabo. În jurul referatelor prezentate de Lucian Ionică și Ioan Eremia Albescu, redactorul șef al revistei **Știință și tehnică**, s-a desfășurat masa rotundă intitulată „Literatură SF și publicul său”. Concursul anual

de proză scurtă de anticipație organizat de clubul „Helicon”, avîndu-l ca președinte al juriului pe Mircea Oprea, a acordat următoarele premii: premiul I — Dănuț Ungureanu (București), premiul al II-lea — Aurel Cărășel (Craiova), premiul al III-lea — Eugen Timbus (Reghin) și Dimitru Sandu (Măgurele, S.A. Ilfov). (R.G.T.)

● **Tîndărică și scriitorii**. Se spune despre oamenii harnici că iarna își fac căruța, iar vara — sanie. Tîndărică, prin care în-

țelegem **Teatrul Tîndărică din București**, instituție de prestigiu a artei păpușerești din țara noastră, cunoaște pe deplin, așa cum îi stă bine oricărui mare personaj al basmelor, valoarea acestui proverb. Drept urmare, luni, 23 iunie, a avut loc la sediul teatrului prima întîlnire a reprezentanților săi (actori, regizori, scenografi) cu scriitorii și criticii de gen, inclusiv cu redactorii Editurii „Ion Creangă”, și ai publicațiilor pentru copii, în vederea unui cit mai rodnic

dialog privind „îmbunătățirea calității repertoriului pentru copii, cit și alcătuirea suplimentelor Caietului-program”, cum foarte exact au ținut să precizeze organizatorii acestei prime întîlniri. Vor urma, firește, alte și alte întîlniri de acest fel și sîntem siguri, adică sperăm alături de Tîndărică, dacă dînsul, ca mai marele peste jucării, marionete și povești, ne permite, că pină la urmă marea scenă mică a păpușelor se va îmbogăți cu noi piese de teatru,

cu noi basme și legende, ● **Moda vine, moda trece, moda rămîne**. Ne-am convins de acest suprem adevăr, cu predilecție feminin, la capătul unui veritabil spectacol prilejuit de expoziția de design vestimentar pe care autorul ei, designerul Radu Vișan, a intitulat-o, nici mai mult, nici mai puțin, **Linia magică**. Am asistat, cu alte cuvinte, în holul Teatrului Național, la o foarte vie și colorată Paradă a modei în care bunul gust și extravaganța

au fost într-un permanent echilibru. Ceea ce se poartă în acest an este, după opinia lui Radu Vișan, stilul, ceea ce vrea să însemne o permanentă sfidare rezultată dintr-un anume „echilibru între propria noastră uncitate și singularitatea îmbrăcămintei”. Deși formula este intrucivă alambicată, am reprodus-o pentru stilul ei vag și misterios, așa cum de-altfel pare să fie orice comentariu despre vesnic trecătoare moda. (Victor Niță).

CAP LIMPEDE

Cîntarea României

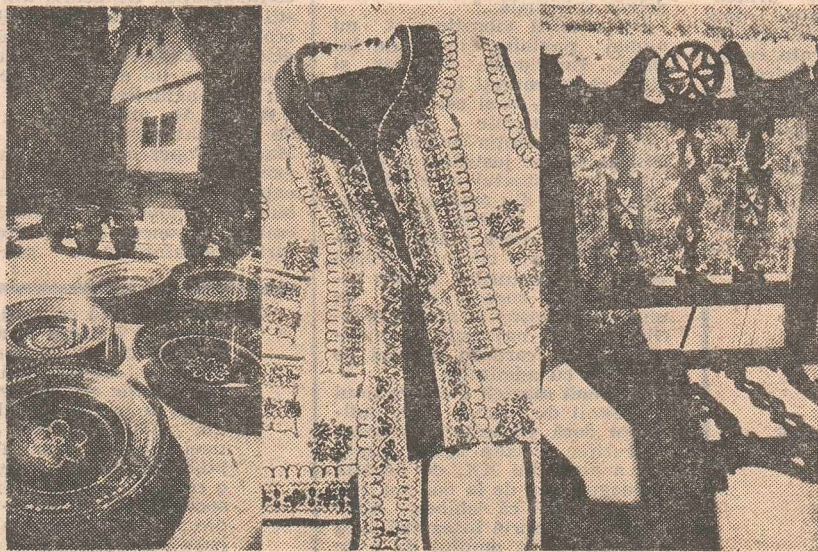
„Poporului îi datorăm, și în domeniul artei, tot ceea ce am realizat mai de preț de-a lungul timpului, tot ceea ce păstrăm de veacuri!”

NICOLAE CEAUȘESCU

Izvorul
cu
apă vie
al artei

În aceste zile de sfîrșit de iunie, uita mare a Muzeului Satului, acest fabulos lăcaș de cultură, adevărată inimă a inimii satului românesc, a fost învadaată literalmente de cei mai de seamă meșteri ai artei populare din toată țara. Timp de o săptămînă, în fața miilor de vizitatori, meșterii și meșterițele au făcut dovada continuării în timp a unor străvechi meserii, cu precădere meserii artistice, cum ar fi olăritul, țesutul, cioplitura în lemn, confecționarea instrumentelor muzicale, a măștilor specifice sărbătorilor de iarnă, cojocăritul, confecționarea podoabelor, arta împletiturilor. Intitulată „Zilele creației populare contemporane”, manifestarea se adaugă unui lung șir de acțiuni menite să omagieze împlinirea a 50 de ani de la înființarea Muzeului Satului și, totodată, valorifică la un nivel superior uriașul depozit de artă populară pe care prestigiosul Festival Național „Cîntarea României” l-a repus în circulație prin cele cinci ediții ale sale de pînă acum. Toți meșterii și meșterițele prezente la această manifestare s-au încununat cu laurii supremi ai „Cîntării României”, amănunt ce vrea să confere acestui veritabil spectacol al creației populare garanția unui act artistic suprem, de cea mai înaltă ținută. Au avut loc, concomitent, o sumedenie de acțiuni (dezbateri, mese rotunde, șezători folclorice, concursuri de creație rezervate celor mai tineri artiști populari, spectacole folclorice susținute de ansambluri și formații distinse în cadrul Festivalului „Cîntarea României”) care au scos în evidență cadrul generos pe care forurile de resort îl asigură creației populare, manifestării geniului artistic al creatorului popular. Într-un astfel de context ce probează grija deosebită, acordată cotinuuării tradițiilor noastre folclorice, „Zilele creației populare contemporane” sînt un simbol viu al modului în care neprețuitul tezaur al artei populare își adaugă noi și noi valori ce consfințesc, odată în plus, vitalitatea unui felclor ce poate fi asemuit, așa cum însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a făcut-o, adresîndu-se tuturor creatorilor de artă din țara noastră, poate fi asemuit, deci, cu un izvor de apă pururi vie, un neseecat izvor din ale cărui nepieritoare puteri se cuvîne să se hrănească, sporînd în frumusețe, arta, cultura și literatura. „Zilele creației populare contemporane” sînt o expresie fidelă și convingătoare a acestui izvor ce curge din eternitate spre eternitate, nemurînd spiritul poporului nostru, luminîndu-i ființa cu gînd de taină și dragoste pentru frumos.

N. VICTOR

Veritabile bijuterii pline de soare și ...eternitate...

La 15 ani, Laura Albu din Deva a învățat „să scrie” în lemn

Petre Adela sau gîndurile ei așternute în covoare...

Fotoreportaj de PAUL AGARICI

Ca și cele șapte zile ale săptămînii, frun

Pe marginea unei expoziții

Un sat din Țara Oltului, un sat din Țara Românilor

„Zilele creației populare contemporane”, desfășurate recent la Muzeul satului, au debutat cu o frumoasă inițiativă: vernisajul expoziției de fotografii „Drăguș — un sat din Țara Oltului”.

O expoziție cu imagini reluate de pe o veche peliculă fotografică, datind din anul 1936. Este chiar anul ctitoririi muzeului, anul certificării majore, prin acest impresionant document de etnografie și de istorie socială, a școlii sociologice românești, patronate de Dimitrie Gusti. Este anul cind, sub conducerea ilustrului savant, echipele monografice studențești, flancate de tineri dar redutabili specialiști, au cercetat, cu osirdie și rigoare științifică, pasionați de ideea întemeierii unei „științe a națiunii”, și acest sat din Țara Oltului, „Sat tipic” al românilor, străvechi și parfumat cuib de viață, păstrind intact în priveliște, în trăire, în ritualurile de muncă, în obiceiuri, în limbă și port, modelul prim al civilizației țărănești; păstrind — ca într-o rezervă de arheologie socială — „fosile vii” ale existenței seculare și milenare a păstorului și agricultorului din Carpați, necorupte de timp, șlefuite numai de el.

Am privit cu emoție cele câteva zeci de fotografii, înfățișând țărani parcă desprinși de pe Columnă, un neam de oameni îmbrăcați în alb, decupându-se pe fundalul munților și al codrilor lor prin acest alb abstract și aerian care capătă nu semnificația unei confuzii, ci a unei detașări de natură, a unei investiții superioare în cadrul ei. Am privit imagini înfățișând scene de muncă, de viață, care, la fel, păreau desprinse de pe Columnă, crescute direct din vajnicul trunchi geto-dacic al locurilor, nevestețit de nici o suflare potrivnică a istoriei. O lume care — îți zici — nu mai există, o lume cu care mai menținem relații numai prin mijlocirea acestor cadre, o lume care — într-o vreme în care civilizația noului a pătruns pretutindeni sub complexe, adesea copleșitoare forme — rămâne ca un prag al copilăriei noastre, pe care nu-l vom uita, la care ne vom întoarce mereu, în vis, ca la o Arcadie.

Și totuși...

Și totuși, ne aflăm, eram, înconjurați de aceste fotografii, în Drăgușul de azi, așa cum l-am cunoscut nu demult!

Nu-i o metaforă, acest „sat tipic” al românilor continuă să

fie „tipic”, continuă să nască, precum în vechi, veșnicie, își urmează satornic lucrarea veacurilor, împodobind-o, firește, cu noi și scumpe adaosuri și podoabe, dar zidind ce zidește în duhal locului, conservându-i acestuia culorile și aromele. Nu mai sînt casele de lemn ale anului '36 (dacă mai stau în picioare vro șapte-opt, vegheate ca niște relicve), dar arhitecturile noi, de piatră, reproduc mai întotdeauna tiparul tradițional; și chiar dacă, prin supradimensionare (căci omul de azi își toarnă casă cu 5-6 camere, nu cu 1-2), ceva din zveltețea primă se pierde, construcția, în întregul ei, arată bine, armonios legată, simplă și elevată, scutită de acele zorzoane mahalagești ce maculează atîtea construcții rustice. Aco-perișurile, înțesate de antene TV, nu mai sînt de stof, ci de țigla, dar țigla e clădită artistic, „în ape”, ca o imagine stilizată a holdei. Pămîntul nu mai este, desigur, lucrat cu unelele de demult, dar fiarele de plug, ferăstraiele, drugii, instrumentele de semănat, de greblat, de tuns oile și de dărăcit sumanul alcătuiesc, în fiecare gospodărie, un micromuzeu agropastoral în anexa vetrei. (Uneori, aceste unele încă mai folosesc!). Duminicile, oamenii Drăgușului se îmbracă în splendidele lor straie albe, vristate cu negru, care le dau o demnitate sacerdotală, incing hore ca-n veac și, tot ca-n veac, în ceasuri de seară, femeile ce-au trudit la cîmp și la vite „își odihnesc mina pe furcă”, multe țes la război. „Cojoacele de Drăguș” sînt faimoase în tot Ardealul. „Ceata feciorilor” ce colindă de Anul Nou se constituie în fiecare iarnă, iar vechea organizare geografico-socială a „vecinătăților”, studiată pe larg de cercetătorii anului '36, funcționează și azi. Fiecare „vecinătate” cuprinde o zonă delimitată, un trup de sat sau, un grup de „vecini”. Sînt 12 „vecinătăți” în Drăguș, fiecare din ele avînd în frunte un „tată de vecini”, ales de oameni, de regulă dintre deputați și activiști O.D.U.S., ce se ocupă de buna rînduială a treburilor în „circumscripția” lui. Și exemplele ar putea continua. Ele par a ne spune că pe planul cunoașterii nimic nu trebuie să se piardă. Că fiecare experiență bună, validată de practică, deci de istorie, poate și trebuie să supraviețuiască, găsindu-și vehiculul care s-o ducă în viitor, antrenîndu-se deci în fluxul timpului

și dinu-i culoare, ca și microorganismele și pulberile ce dăruiesc apei unui riu calitatea de apă vie.

Nu idealizăm, căci în Drăguș, ca în toate satele noastre, multe s-au cîștigat dar și, fatal, multe altele s-au pierdut. În priveliștea și în viața satului semnele „plus” și „minus” își schimbă mereu și capricios poziția, în căutarea unei constante. Care constantă, totuși, pare a fi fost da-acum găsită, ea însemnînd chiar o constantă. O constantă care refuză prea brusc răsuciri de direcție, efervescențele pripite, violențele, aritmiele, „inovația” de dragul inovației. Dacă organizatorii expoziției ar fi pus, lîngă imaginile din '36 ale Drăgușului, și câteva ale zilei de azi, acestea toate — vechi sau noi — s-ar fi putut citi în suită, pe firul timpului generos și etern al satului.

Satul de astăzi, ca toate satele românești, e al noilor generații, el are vreo 1400 de suflete, din care vreo 400, în care se cuprind și femeile, și fete, lucrează la fabricile din Făgăraș sau la Combinatul chimic „Victoria”, care-i la numai șase kilometri. Ceilalți muncesc la C.A.P. Satul, ca toate satele românești, este mai mult al tinerilor, este al celor sub treizeci de ani, care alcătuiesc cam două treimi din populație; ei sînt, în cea mai mare parte, operatori chimiști, muncitori și tehnicieni de înaltă calificare; ei trăiesc deci fascinația urbanului, ei însă, spre deosebire de tinerii altor sate, care trăiesc și ei aceeași fascinație, nu emigrează spre urban (de ce-ar face-o, cînd satul e la doi pași de fabrică?), nu oțtează după urban, ei sînt chiar înăuntrul lui, vreme de cîteva ceasuri pe zi. Să fie asta explicația păstrării „satului tipic”, ca sursă de compensare, de echilibru al „noului” cu „tradiția”? Să fie vorba de niște senzuri, de niște drumuri, de niște izvoare ale permanențelor noastre, mai tefere aici ca aiurea, de niște forțe tainice, de niște magnetisme proprii acestui pămînt? E rîndul sociologilor de azi să cerceteze și să explice.

Drăguș, un sat din Țara Oltului, un sat din Țara Românilor. Un sat care pășește spre viitor asimilînd cu feroare noutățile epocii, dar nedespărîndu-se de el însuși.

ILIE PURCARU ■

Miinile sub forma unor izvoare de creație artistică...

...nime, șapte chipuri ale FACERII într-o sporire a bogăției spirituale românești

Carte de citire, carte de iubire

Nu mai e o nouitate pentru nimeni că, între primele jucării ale copiilor noștri, la loc de cinste se află cartea. Nerăbdători, încă înainte de a-și rosti inteligibil dorințele, punem în mina copiilor cartea Cea cu poezii, apoi cea de povești și poezii, apoi cea de citire, apoi... Dar să ne oprim aici un pic mai mult!

Orice părinte tânăr este, mai mult sau mai puțin, un specialist în literatura pentru copii. Fiecare tinăra mamă ne-ar putea face lista cărților pe care fiul sau fiica ei le preferă. La orice oră s-ar putea pune la cale, fără preparativele preliminare, un colocvium „de specialitate” cu destul participant. În orice librărie bucureșteană (afirmația rămâne valabilă și în afara acestei localități) răscolim de carte pentru copil nu duce lipsă de cumpărători. Sîntem la zi, ne luăm chiar la întrecere să avem ultimul titlu în bibliotecă, deși nu întotdeauna merită. Dar asta e altă poveste. Cit de durabilă este această competență?

Am avut curiozitatea să aflăm citi, din 20 de părinți (8 tați și 12 mame) pot numi măcar una din lecțiile de citire ale copiilor lor școlari în clasele primare și, iarăși, citi dintre ei pot povesti măcar o singură lectură din manualul cu pricina. Sondajul, ca orice sondaj, nu relevă neapărat situații tipice. El poate însă ridica mai multe semne de întrebare.

Așadar: din 20 de părinți, doar 3 au putut aproximativ un titlu (nota bene: trei mame) și acela figurind către coada Cuprinsului. Unii au cerut timp de gândire. Alții au pretextat... lipsa de timp. Mulți s-au scuza cu faptul că fiul/fiica lor se descarcă singuri. Din discuție a reieșit că în cărțile de citire se află lecturi din Creanga, Sadoveanu, Eminescu ca prea se desprind ușor foile din coperti, că din cartea de citire copiii învață multe lucruri folositoare cu care își uimesc nu o dată părinții, că o vreme nu s-au găsit caiețe vocabular, care se cereau la școală pentru ora de limba română, că au avut și lecția Mama lui Ștefan cel Mare, că ei, părinții, „pun accentul pe matematică” etc. „Îl pun mereu să citească lecția cu glas tare, îl corectez, că mai greșește, dar nu rețin, de ce să zic, că mai fac și eu d-ale casei în timpul asta” (Florescu A., 41 de ani). „Nu mai au așa miez lecțiile astea ca să le ții minte. Pe vremea noastră...” (Mirea N., 38 de ani). „O mai ajut la poezii cînd trebuie să le învețe pe dinafară. O ascult adică. Dar de asta se mai ocupă și fratele-său, că mai avem un băiat de 14 ani” (Dobrin E., 37 de ani). „La română nu prea mă bag. Aici soția e mai expertă. Eu, cu matematica. Asta e baza în ziua de azi” (Popa V., 33 de ani).

Da, matematica. Și totuși, ce este, ce mai este cartea de citire pentru sufletul copiilor noștri?

DE LA PRIMUL, LA ULTIMUL CLOPOTEL

I-am întrebat chiar pe ei. Dialogul purtat în scris, cu elevii din cinci clase primare (II, III,

IV) ale Școlii generale nr. 118 „V. Alecsandri” din București, a fost cu adevărat tulburător. De sinceritatea cuceritoare, de maturitatea intuițiilor, de iracsenle resurse afective și de sensibilitate ale micilor noștri interlocutori nu mai trebuie să vorbim. La 8, 9 sau 10 ani, ascendenca calității sint tautologice virstei. Ceea ce ne-a uimit a fost promptitudinea și claritatea opiniilor lor, discernămintul și atașamentul față de obiect.

Care a fost cea mai frumoasă lecție din cartea de citire? De ce? Pentru unii, întrebarea a sunat ca un ultim clopotel: „Fiind la sfîrșit de ciclul școlar, îmi rămîne în minte lectura Omul de la fereastră de Octav Pănuș Iași, pentru că se vorbește despre profesor și elevi. Nici eu nu voi uita vreodată cu cită răbdare m-a îndrumat pe calea muncii, a învățării, tovarăsa învățătoare, care mi-a fost viu exemplu” (Bucura Marius, clasa a IV-a B). Pentru alții, dimpotrivă, ea a fost o declarație de dragoste față de condiția „bobocului”: „Mie mi-a plăcut lecția Bunica de Ion A. Bassarabescu. Acolo erau 11 cu-

pe geam fol de fel de minuni ce se ivesc și pier ca viscol” (Mihăilescu A. Maria, clasa a II-a C).

La opt ani, sint cu deosebire sensibili la morala textului literar. Pilda, așa cum încă Ion Creangă o ilustra cu povestioare în abecedarul său de acum peste o sută de ani, pare să fie cel mai eficient stimul pentru gîndirea și sensibilitatea copilului. „Mie îmi place lecția Noi, albinele... pentru că am învățat să nu cor de mîncare cînd nu muncesc și am mai învățat să muncesc bine și mult” (Bernath Raftaela, clasa a II-a B). Altfel spus, „Mie mi-a plăcut această lecție pentru că din ea învățăm că nu trebuie să așteptăm să ne vină totul de-a gata și să mîncăm de pe urma muncii altora, ci să ajutăm și noi, deși sîntem mai mici, pe unde putem, drept mulțumire pentru grija ce ne-o poartă toți oamenilor mari” (Theodorescu Alexandra, clasa a II-a C). „Mie mi-a plăcut lecția Noi, albinele... pentru că este vorba despre albine și pentru că îmi plac albinele”, zice Șuba Andrei din aceeași clasă, a II-a C, de unde se vede că odată ce nu mai

te. Departe de a le socoti inexacte, invităm pe eminescologi la... meditație: „Mie mi-a plăcut lecția Somnoroase păsărele de Mihai Eminescu pentru că această poezie arată ce liniște e noaptea cînd e pace” (Maici Bogdan, clasa a II-a B). „Mie din cartea de citire mi-a plăcut poezia Somnoroase păsărele pentru că exprimă bucuria păsărelelor și ele sînt foarte harnice” (Pîrvu Alina, clasa a II-a B). Iată și un aspirant la condeiul istoricului literar: „Mi-a plăcut această poezie (Somnoroase păsărele, — n.n.) pentru că este frumoasă și pentru că autorul Mihai Eminescu este un mare scriitor din lume și nici un scriitor nu-l întrece” (Ilie Corina Elena, clasa a II-a C). Cum se vede, poezia rămîne încă o taină, dar una pe care ei n-o ocolesc deloc!

Copiii din clasa a III-a B le-a plăcut cel mai mult lectura Vara cea luminoasă, de Cezar Petrescu. Argumentele sînt de resortul... criticii de identificare: „În această lecție este descrisă natura cu toate frumusețile ei. Păsările, peștii, plantele se bucură de lumina

Gruia, pentru că m-a impresionat copilul crou Maria Zaharia. Mă impresionează toate lecțiile în care învăț că sîntem români” (Predescu Rodica, clasa a IV-a B). „Toată cartea de citire este presărată cu mici lecturi și poezii care ne învață multe lucruri bune și frumoase. Din toate, mie mi-a plăcut lecția Măruța, de Călin Gruia, în care se arată o faptă eroică din timpul războiului” (Dumitriu I. clasa a IV-a A). Asemenea sobre afirmații se cer comentate cu sobrietatea cuvenită. Spiritul de sacrificiu, curajul, patriotismul sînt noțiuni pe care copiii le deprind prin mijlocirea acestor modele literare. De altfel, elevii claselor a IV-a au ales în număr foarte mare lectura semnată de Călin Gruia, precum și Mindricel, de Petru Demetru-Popescu, în care „ne arată eroismul și curajul cu care ostășul lui Viad Tepeș, Mindricel, și-a dat viața pentru apărarea patriei” (Alexan Rares, clasa a IV-a A). Iată și o judecată de tip „captatio benevolentiae”: „Toate lecțiile din manual au farmecul lor, dar pot spune că în mod deosebit mi-a plăcut lecția Din anul de școală al lui Nicolae Bălcescu” (C. Covaci, clasa a III-a B).

TOP

Parafrazind diplomatica frază de mai sus (autorul, în ciuda inițialei, bănuim a purta un prenume de genul feminin), am putea spune, la rîndul nostru că toate „extemporalele” au farmecul lor. Fără excepție, fiecare pagină — atent liniată, datată, ortografiată (cele două-trei scapări, corectate de noi tacit, nu intră la socoteală; oricum, trebuie să fim crezuți pe cuvînt), aproape toate cuvintele „cu linioară” au fost scrise corect — a fost un dialog, stenogramă candidă a unui fel de a gîndi, a unui raționament, unorii fermecători de paradoxal, alteori înduioșători de la obiect. A fi partener de dialog, în chip spontan și la un astfel de nivel, nu înscămăm un premiu de consolare, ci o frumoasă atestare. Cele 190 de autografe merită, fără rezerve, nota 10.

Și pentru că această pagină nu este destinată copiilor, ne vom îngădui un mic top, pentru uzul adulților:

Cel mai eluciezat răspuns: „Mi-a plăcut Culețătorii, pentru că m-a făcut pionier” (Cobzariu Marius, clasa a II-a B).

Cel mai poetic răspuns: „Mie mi-a plăcut lecția Fricosul pentru că vorbea iepurașul și îi răspundea gîndul” (Anghel Miruna, clasa a II-a B).

Cel mai emoționant răspuns: „Mie mi-a plăcut mai mult lecția Mama pentru că este vorba de o mamă și-mi place că copilul lubeste o mamă” (Ana Ion, clasa a II-a C).

Cel mai sincer răspuns: „Mie-mi place lecția Nealeniția. Mie mi-a plăcut pentru că a fost în această lecție un băiat neatent” (Stanca Ana-Maria, clasa a II-a B).

Cel mai sibilinic răspuns: „Din acest manual mi-a plăcut cel mai mult lecția Clanta, deoarece ea redă voința unui băiat pentru a face un lucru bun” (Ioanide Anca, clasa a IV-a A)

DEDICAȚIE

Peste cîteva zile aniversăm, ca în fiecare an, Ziua învățătorului. Extemporalul nostru n-a fost un test. Nu ne-a interesat în mod expres cum scriu copiii, cit scriu copiii, cit știu copiii. Deși, de la sine, s-au impus și astfel de concluzii, lesne de adunat într-una singură: acești copii — copiii noștri deci — își iubesc munca. Dacă pentru ei cartea de citire este pilejul unor atît de inteligente și gingașe reverii, meritul e în primul rînd al dascălilor lor. Al celor cu care buchisese zi de zi, dar și al celor care au gîndit pentru ei Cartea de citire.

Și ca să ne întoarcem la întrebarea noastră de la început — ce înseamnă, ce mai înseamnă pentru copiii noștri cartea de citire, să răspundem cu întregirea pe care ne-o oferă una dintre cele mai frumoase cărți pentru copii (semnate de Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei): cartea de iubire. Extemporalele au fost corectate de

TANIA RADU ■

Să ne-aducem aminte, acum, în aceste zile, cînd porțile marilor vacanțe încep a se deschide tot mai larg, de-acel minunați oameni ce-au pătruns în copilăria noastră și au adăugat jocului nostru tulburătoare taină a literiei. Să ne aducem aminte de privirea lor blîndă, de vocea lor caldă, de asfîrșita lor răbdare față de toate năzbîlile noastre. Noi între timp, am mai crescut. Ei însă au rămas la fel de tineri, ca atunci cînd ne învățau un cîntec ce începea cu „A mare de mină, a mare de tipar...”. Ei, învățătorii, pentru că, desigur, atî înțeles, despre învățătorii noștri vorbim și despre învățătorii copiilor noștri vorbim, despre învățătorii de ieri și de azi, despre învățătorii dinotdeauna al neamului nostru, adevărată tumină ce pîlpie într-una peste toată întinderea țării, ei, învățătorii, au privilegiul de-a purta de mină copilăria unui întreg popor. Ce alt dar să le-aducem acum, de ziua lor, decît cea mai edincă recunoștință a noastră, decît cel mai fierbinte gînd de nefermuriță dragoste?! Pentru ei, deci, toate florile verii! Pentru ei, cel mai curat gînd al nostru, cea șoaptă pe care o rostim cu sufletul, o

șoaptă aidoma unei păsări albastre aidoma unui fulg de nea, o șoaptă pe care doar pentru părinții noștri am mai rostit-o, ei, învățătorii, fiind tot atît de adevărați părinți ai noștri precum părinții cei adevărați. A mare de mină, deci, și

A mare de mină, a mare de tipar...

a mare de tipar, ea două mari porți albe prin care am intrat în împărăția cuvîntului scris, cea mai mare împărăție a lumii. Iar peste această împărăție domnea el, părintele sau fratele nostru mai mare, învățătorul, cel pe care, cu trecerea anilor l-am nărsit, dar pe care l-am păstrat, totuși, în adîncul cel mai adînc al inimilor noastre, acolo unde mai cîntă din cînd în cînd pasărea cea fără de nume a copilăriei. I-au urmat

învățătorului, din clipa în care ne-am despărțit de el cu lacrimi în ochi, zeci și zeci de profesori către care gîndul nostru se îndreaptă azi, de ziua lor, ca aproape aceeași tulburătoare emoție, cu atît mai mult cu cît copiii multora dintre noi au ajuns, cum se spune, pe mîna lor. De unde oare atîta putere de-a porni an de an de la capăt, cu umire și incitare, căci fără ele nu se poate, același joc care face pe a mare de mină, a mare de tipar, și de-a continua cu Ștefan cel Mare s-a urcat pe tronul Moldovei în anul 1457... sau cu fantasticul patru ori patru este egal cu șaisprezece, echivalent intrucitivă cu x la puterea a doua plus y la puterea a doua este egal cu...?! Puterea aceasta, din care și noi ne-am înfruptat, vine, fără doar și poate, dintr-o curată dragoste față de tot ceea ce este mai frumos și mai curat pe lume, copiii, dar și din nestămutata convingere că viitorul țării trece, mai întîi și-ntîi, prin mîna lor. Lor, deci, în această zi de sfîrșit de lună, învățătorilor și profesorilor, înaltă cîntare și dragoste neperitoare!

VICTOR NIȚA ■

vînt cu liniuță de unire și 2 cuvinte necunoscute” mărturisește cîntul Popistașu Daniel din clasa a II-a C adăugînd (iată și criteriul estetic!) că „în lecție, cuvintele erau foarte frumoase”. Cuvintele erau frumoase. Adică textul reușea să emoționeze. Era, adică, tocmai pe măsura sufletului lor. „Cînd am citit această lecție din cartea de citire, mi-a venit să plîng așa de frumoasă era” (Drăgan Cornelia, clasa a II-a C). Lecția Bunica este, dintre toate, cea mai îndrăgită. Poate pentru că acolo, un băiat, orfan de mamă și de tată, „cîminte și așezat ca un om mare”, îi alege bunicii, în tren, locul cel mai bun, „arătîndu-i

purtaș sortuleț nici nu mai vrem să mergem pe cărări bătătorite.

Dintr-o lectură cum este Ianoș Năzdrăvan de Mihail Sadoveanu, poți învăța că „trebuie să fii blînd cu animalele” dar și să tragi concluzia neașteptată, că „Noi, copiii, cînd vedem vreun animal chinuit, trebuie să-l înveselim” (Constantinescu Ioan cl. a II-a C). Și cum teoreticienii de vază au decretat că lectura literară nu e, așa un simplu „passe temps”, ci o muncă în toată regula, aducătoare de foloase, nu ne mirăm deloc cînd aflăm de la Ștereaș Oliver (clasa a II-a C) că aceeași lectură, Ianoș Năzdrăvan „este educativă, ne învață să iubim animalele și să le îngrijim. Ele (animalele — n.n.) ne ajută în anumite feluri: unele ne dau și alimente și blană iar altele sînt folositoare la tracțiune”. E limpede, la orice vîrstă, atitudinea „cu picioarele pe pămînt” rămîne în seama bărbatului. „Mie mi-a plăcut cel mai mult lecția Vrăbiuța, pentru că am învățat să am hainele curate. Să nu am pantofii plini de praaf. Iată că și de la o pasăre putem lua un mare exemplu” (Poloni Irina, clasa a II-a C). Ce spuneam?... Sînt deschiși către orice fel de pildă morală. Este de altfel vîrsta la care se formează caracterul viitorului adult. Misiunea învățătorului — aceea de a comenta și aduce la sensul exact și constructiv fiecare situație de viață care apare în fața școlarului de vîrstă mică — primește așadar un instrument de mare ajutor în conținutul manualului.

...CITINDU-I PE CLASICI

Poezia e încă o taină pentru cei mai mici școlari. Desigur, Somnoroase păsărele este una dintre cele mai citite poezii eminesciene la această vîrstă. Și totuși, „lecturile” u-nora dintre interlocutorii noștri sînt de-a dreptul stupefian-

soareului. Gizele tes la lumină cu miile, iar peștii din străfunduri au ieșit la suprafață pentru a simți lumina soarelui. Identificare, identificare, dar nu ne putem pierde chiar așa capul: „Păsările sînt grupate în această lecție după mărime, dar și după lecurile unde sînt: în stol, singuratic”. (Lungeanu Alexandru, clasa a III-a B).

Lectura Furtuna, fragment din Pe drumuri de munte de Calistrat Hogas, s-a dovedit a fi o adevărată inițiere în comentariul literar propriu zis. Rigoare și disciplină critică: „M-a impresionat cel mai mult lecția Furtuna, fiindcă este descrisă natura înainte de furtună, în timpul furtunii și natura după furtună. Calistrat Hogas, cu multă măiestrie ne introduce în atmosfera acestui fenomen” (Bănuțoiu Alice, clasa a III-a B). Vocația modelatoare a literaturii: „E ceva înălțător să fii martor al naturii înainte de furtună, în timpul furtunii și după furtună”. O lucrare aparte semnează elevul Opincă (ajunge atît, știe dumnealui, vorba lui Caragiale — n.n.). Sinceritatea ține loc de constiințozitate, ducînd la o „lectură” mai personală: „Mie îmi mai place căci căldura era înăbușitoare de arzătura soarelui și cum deodată norii au acoperit cerul senin de soare”.

Că talentul este un lucru inefabil (chiar și în cazul lui Sadoveanu), ne convinge și Mladen Isabelle din clasa a IV-a A: „Mie mi-a plăcut cel mai mult lecția Ciocirlia de Mihail Sadoveanu deoarece el descrie așa de frumos răsăritul soarelui, cîmpul, cum cîntă ciocirlia și alte lucruri, pe care le vede mult mai frumoase decît le văd alții”.

LECȚIA ISTORIEI

„Mi-a rămas în minte și în inimă lecția Măruța, de Călin

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

atelier literar

G. Dumitrescu

OPTIMUS: Versurile sînt de nerecunoscut, pe undeva pe la poalele poeziei... (Le-am citit, ca să fim sinceri, și sub presiunea unei iritări crescînde, datorită indigoului dv. mai obosit chiar și decît dioptriile noastre. L-ați folosit probabil mult peste rezistența lui normală, care nu depășește cei șapte ani...). Despre veștile din scrisoare, toate felicitările și urările de bine!

M. Chertic: Ne-ați mai trimis niște întimplări din viața dv. povestite, ca și pînă acum, fără pregătirea și îndeminarea necesară. Cum se obține această îndeminare și pregătire v-am mai spus de nenumărate ori (să vă țineți de școală, să vă luați un serviciu pe puterile dv., să citiți și să studiați mai mult etc.). E cazul să vă liniștiți, să lăsați gîndurile de hoinăreală și să vă apucați serios de treabă.

Bogdana: Mai întîi, mulțumiri pentru bunele urări. În ce privește textele, noi preferăm povestea tov. Samson, mai în acord cu disciplina de serviciu și de cusută și cu legile în vigoare (inclusiv normele de protecție a muncii), poveste ce poate constitui un exemplu demn de urmat în orice unitate socialistă. Cealaltă lucrare suferă de vădite influențe tex-

tualiste, onirice și occidentale și tînde să promoveze o adevărată „debandare” printre cadrele mai puțin pregătite ideologic. (Vă spuneam, de altfel, dacă nu ne înșelăm, și cu prilejul scrisorii precedente, că posedată mult umor și că ar trebui să-l luați mult mai în serios.)

D.E.R.: „Epimetheus”

V. Antonie: Ați început să vă repetați, în virtutea aceluia (cam în același fel) o mină de cuvinte, de metafore, nu mai puneți nimic „înăuntru”, nu mai puneți nimic sub ochi, scăpați din ce în ce, din și așa puțina agonisită, neisprăvită și neînvoită ca lumea cu legile scrisului... Trebuie să alegeți: dacă n-aveți timp sau chef de școală și de lectură, e mai bine s-o lăsați baltă! Talentul nu e, cum poate vi se pare, un fel de „abonament pe toate liniile”!... (Ceva, în „Poem”).

Ioana Dan, G. Voicu, M. Atapo, I. Medveșan, Daniela P., Cristina Minciu, Gabriela M.-Ploiești, Ioana Darie, Ela Gorea, Agatha N., Lum. Sârbu, S. Jonathan (se pot trimite și fabule), **N.D., Irina Chibici, Veronica Stănilă, Antonela Manolache, S. Surugiu, M. Ursulescu, Gb. Dună,**

Alex. Dorian, V. Agache, V. Visarion, Al. Cimpănu, Luci Aous, D. Budești, Mirela Vlaicu: Sînt unele semne, continauți și reveniți.

Fl. Lazăr, S. Bota, Gică Tig, Radu Tudorel, Matei Emil, Lăcr. Toma, L. Bălăuță, Diana Cristine, M.D.B., D. Gh. Ion („Stilpi de pridvor”, „Ar mai fi țărani”), **N. Daniela, V. Silviu-Orăștie, V. Botoșan, Lunecan Ciprian** (Indescifrabil), **Al. Măniceanu, Maria R. Gabriela, H. Căliman, Viorel Păscu, P. Mănguță, C. Cramariuc, Cezar Wagner, Adina Lami, M. G. Mădălina, Lavinia A., V. Boldiș, S. Rell, Martin Eden, I. Roșca, Al. Florescu-Deva, Popescu B.-Brasov, M. Liviu George, Bogdan M., D. Oșemin, Dan Arbore, D. Vlășceanu, Rox Cobeanu, I. Hutu, L. Marghescu, Eric cel Roșu, G. Coandă, Har. Ciocan** (Indescifrabil), **A. Sida Felix, D.-R. Petrișor, Clotofan Marius, Andreea D., V. Ermalai, V. Calma, Marius Lungu, Nirvana D., B. Mureșan, M. G. Zuzu, Cristina Marin, N. C. Pielești, Mirela Lefter, Puiu Marian, Șt. Mih.-Nona, Mihu Dani** - încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

COPAC INFLORIT

Părea că stelele
Sînt niște muguri
De lumină umedă

În zori se desface
În petale largi,
Cerul e un copac
Înflorind albastru
Ca o mirare a ochilor tăi.

OVIDIU CLANCA

SINGURĂTATEA MUNTelui

Cărare întortocheată
trasă prin iarbă.

Înălțimea îmi soarbe pașii
din ce în ce mai anevoie,
turnîndu-mi în urechi
sunetul țuit al liniștii.

Brazii adîindu-mă lin,
în gestul lor mătăsoș
de a-și semeți podoaba de ace,
de riu verde, rece lucios.

În virf
norii mi se așază pe umeri
ca niște plete ude
și eu mingii amar
suprafața netedă a liniștii.

În virf trăleşe din plin
singurătatea uriașă
a muntelui.

NONA TROC

MIT NOCTURN

Sînt sora cireșelor coapte
de seva puternică, urcată la soare,
sînt aspră ca griul
din care se face piinea de neînlocuit,
pruncii mă cunosc după mers,
bătrînii după tăcere
iar un tinăr după o stea
de pe umărul stîng,
fosforesc în fosforescența nopții.
Sînt soră de ape,
vîl căutînd în nisipurii mărgean,
sînt toată noaptea lucitor argint
pînă cînd mă vor prinde
năvodarii soarelui.

MIHAELA COSMETTO

E ÎNCA DIMINEAȚĂ

E încă dimineață în lumea aceasta
altfel în adîncul inimii mele
nu ar fi atîtea păduri tinere
rezemate încet de cer
nu ar fi atîți copii
căutînd la marginea orașului
un lan unde să-și ascundă surisurile
altfel pe străzi nu ar vedea
atîția oameni iubindu-se
pămîntul nu ar miroși
atît de frumos a dragoste și a sămință
privirea prietenilor mei
nu ar fi atît de năpustită înainte,
marea nu ar ajunge pînă-n frunze
tatăl meu nu ar aduna pentru mine
noptile
ca pe niște nucel pe care n-a putut nimeni
să le spargă,
cămășă mea nu ar fi atît de răcoroasă
cînd te vîd trecînd pe sub bolta de viță
cu părul fluturînd în viitor
și n-aș avea curiozitatea bălețească
de a căuta libertatea prefutîndeni
nu ar fi atîta larmă, atîta forțotă
timpul nu mi-ar coase mereu alte
costume —
e încă dimineață în această lume...

V. PETRESCU MARGEAN

PLOAIE

După atîta ploale, credeam, vor veni peștii
(mie-mi plăceau cei roșii, de acvariu).
El a scos mina pe ușa deschisă
mina udă — pește ud
a alunecat singur-n buzunar.

O seminție nouă de pescăruși
(mai mari, mai tăcuți)
se repezea în geamuri, făcîndu-le să
bubue.

Incurajat, iubitul recita ceva,
Din albastru, din alb, din vinăt, cerul s-a
făcut căprui.

Ne inghesulim în arcă, noi doi și stolul
de regrete.

CELIA BANUȚ

SILVIA POPOVICI:

(Urmare din pagina 9)

fac la modul grav. Lucrurile serioase la modul serios.

— Dar dacă aș întîlni-o pe Gwendolen din CE ÎNSEAMNA SĂ FII ONEST de Oscar Wilde sau pe Lucietta din GILCEVILE DIN CHIOGGIA de Goldoni, ele ce mi-ar spune? Atunci cînd jucați în aceste roluri din piese pline de haz afirmați astfel de lucruri? Dacă uneori spectatorii sînt obosiți și vor să se deconecteze? E un păcat? Nu sînteți prea drastică?

— Nu-mi absolutizez preferințele. Repet, n-am nimic împotriva comediei care poate vorbi, cu mijloacele ei specifice, la fel de profund ca și tragedia. Mai ales că avem actori cu disponibilități multiple, astfel încît ei pot acoperi întregul repertoriu valoros al dramaturgiei universale. Actorii români buni și foarte buni, unii de un talent uriaș, sînt în toate generațiile. Esențialul este ca ei să fie folosiți cu chibzuință și la vreme. Fiindcă un rol pe care nu l-ai jucat la timpul potrivit e un rol cu care n-ai să te mai întîlnieș niciodată.

— Ați jucat în multe piese de actualitate scrise de autori români. Piesa autohtonă stîrnete întotdeauna mult interes din partea publicului. Prin ce anume? Mă adresez acum, de pildă, Ioanei din SORORILE BOGA de Horia Lovinescu. Cu siguranță că ea ar ști să-mi răspundă.

— Piesa de actualitate e bine să stîrnească un interes de durată. Dacă o piesă nu e capabilă să scruteze conștiințele, să le înrăiească, pînă la urmă e dată uitării. Actorii, dramaturgii, regizorii, scenograful nu trebuie să alege după glorie. Ei trebuie să vizeze ca faptele lor să se instaleze în conștiința celui din sală la modul cel mai răscolitor. Sînt împotriva pieselor simpliste și simplificatoare.

— V-am surprins deseori vorbind ca o profesoară riguroasă, plină însă de tact, dornică de a transmite celorlalți nu numai-decît cunoștințele sale cît mai ales dornică de a-i forma, de a-i modela. Chiar și acum am senzația că îmi vorbiți de la o catredă.

— Mi-ar fi plăcut să fiu un bun profesor.

— La ce materie?

— Aș fi vrut să predau literatura română. Și, într-adevăr, mi-ar fi fost drag să formez conștiințe. E un proces fascinant.

— Îi realizați cu mijloacele

În filmul Întoarcerea lui Vodă Lăpușeanu împreună cu Val Parasciv

artei dumneavoastră.

— Nu sînt totdeauna sigură.
— Ați interpretat multe tipuri exemplare de eroine. Ce anume le caracteriza?

— Ele sînt surprinse în momente de excepție, în confruntări pe viață și pe moarte. Ceea ce le aseamănă este capacitatea lor de sacrificiu pentru un crez, pentru un ideal.

— Dacă stau să mă gîndesc, ați fost prezentă într-un număr foarte mare de piese din dramaturgia română și cea universală, în roluri grele, care v-au solicitat probabil enorm, mai ales că sînt de o factură atît de diferită. Cum ați reușit o astfel de performanță?

— Performanță? Să-l zicem și așa... Dacă am izbutit într-o oarecare măsură e fiindcă n-am fost niciodată singură. Întotdeauna am fost ajutată de colectivul din care făceam parte. Apoi, fiindcă m-am contopit cu personajele respective. Publicul nu mă cunoștea pe mine, ci pe ele. Dealtfel, asta am și dorit.

— Prezența dumneavoastră pe scenă e un fel de a vă ascunde personalitatea?

— Într-un fel, da.
— Totuși, n-ați adus nimic din dumneavoastră acolo?

— Oricît de variate i-ar fi mijloacele de expresie, un actor aduce totuși ceva din el însuși pe scenă. Depinde cît e de semnificativ în contextul spectacolului.

— În cazul dumneavoastră ce anume?

— Să răspundă altii la întrebarea asta.

— Să tînez eu: liniște, calm, echilibru...

— Posibil.

— Tot mai puțin înțeleg cu cine vorbesc de fapt. Pe masă aveți volume de Philippide

după care vreți să faceți film; mai zărese și corespondența dintre Eminescu și Veronica Micle precum și scrisorile Marianei Alcoforado după care intenționați să realizați un recital. Poate stau de vorbă cu Olga Knipper-Cehova, care corespundează atît de intens în spectacolul DOMNUL CEHOV E ÎNDRĂGOSTIT de pe scena Teatrului Național?

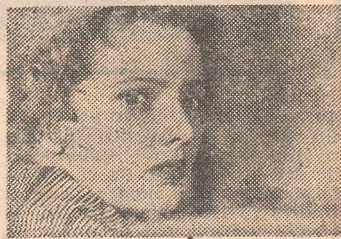
— Ar fi bine... Dar sîntem la sfîrșitul secolului XX, cînd s-a imaginat cel mai monstruos scenariu împotriva omului: acela de a-l nimici, atît pe el, cît și leagănul superbeii sale civilizații făurite cu atîta trudă în acest ungher de univers.

— V-ați întristat.

— Nu. Dar mă gîndesc că lucrul cel mai simplu ar fi ca noi, creatorii, să ne supunem maximei străvechi: între arme tac și muzele. Ar fi mult mai comod să ne prefacem că nu vedem, că nu auzim și că n-avem nici un motiv să deschidem gura. Să ne-nchipuim, așadar, sălile de teatru pustii, scenele fără decoruri și fără personaje; în sălile de concert să răsune eventual doar ecoul canonadelor, bibliotecile să fie lăsate pradă flăcărilor, librăriile să fie fără cărți iar în cinematografe să ruleze doar jurnale de actualități despre vaste operații militare, ingenioase confruntări armate, rod al minții unor strategii inuman de iscușiți.

— Ar putea vreodată adevăratul artist să abdice de la memoria lui?

— Chiar dacă sîntem întimplători în această viață, pe această planetă, în acest timp și nu în altul, vom fi sortiți pierii dacă ne mulțumim să rămînem niște ființe minuite de forțe ce ne scapă, la cheremul

În Darclee, primul său triumf în film, în care omagiul adus unei mari cîntărețe devine o expresie a încrederii nețărmurite în arta românească, în artistul român.

Alături de Mircea Cojan în Cercul de cretă caucazian

conjuncturilor, biete rotite într-un mecanism uriaș.

— Totuși, sîntem întimplători...

— Da, dar această întimplare poate fi transformată într-o ocazie minunată de a ne descoperi pe noi înșine și a pricepe, a descifra cît mai exact, pentru propria noastră edificare, pentru a celorlalți semeni ai noștri, care sînt resorturile intime ale existenței, cum putem contribui pentru a întreține viața ca pe un foc sacru.

— Acum parcă vă aflați într-o tragedie. Sper să fie vorba de o „tragedie optimistă”, ca a lui Vișnevski, piesă în care ați jucat cînd erati studentă.

— E-adevăr, omenirea mai tirăște după sine imagini de cosmar. Viața noastră n-a fost numai prilej de sărbători și de festivități. Ce să facă în astfel de condiții artistul? Să ofere iluzii? Desigur, poate să făgăduiască și popasul în lumi imaginare, unde sînt suverane armonia și bunătatea. Își are rostul ei și închipuirea unor tîrîmuri de basm. Dar cel mai mult cred în artistul care smulge de pe obrazul lumii vîlurile amăgitoare, denunță orice compromis cu forțele ce uneltesc împotriva omului și vor să-l transforme într-o unealtă docilă și lipsită de inițiativă sau chiar să-l nimicească. „Arta nu este totdeauna adevăr, adevărul nu este totdeauna artă.” Dar au ceva comun. Oricum trucea a realității e de neacceptat. Fără îndoială, în artă ne putem și juca, așa cum am mai spus, ar fi chiar împotriva firii să fim numai gravi, de parcă destinul omenirii ar depinde de cel mai mic gest solemn al nostru. Dar marii artiști, scriitorii, muzicienii, dramaturgii au fost totdeau-

na niște conștiințe ale timpului lor, niște „paznici de far”, cum spune Geo Bogza, niște călăuze pentru semenii lor aflați în derută. Datoria lor e să vegheze la porțile vieții.

— În ce constă puterea artistului? Nu e ea o dulce iluzie?

— Puternic este actorul pe scenă, pictorul la gevalet, scriitorul la masa lui de lucru, muzicianul în sala de concert unde, din noianul de amănunte ale realității, el alege pe cele capabile să dezvăluie o imagine coerentă și plauzibilă despre cine sîntem, de unde venim și încotro ne îndreptăm. În zilele noastre problema salvării, nu numai a omului, dar și a umanității, a devenit mai acută decît oricînd. Să nu ne iluzionăm însă că un roman zguduitor, un film palpant, sau o piesă emoționantă ar atrage automat înțetarea tuturor conflictelor și greutăților. Ar fi prea ușor, ar fi prea frumos. Dar creatorul poate oferi oamenilor o speranță, încrederea că binele e posibil. El poate contribui în timp la modelarea unor oameni cu personalitate, care să nu se lase manevrați de istorie, care să fie eliberați de frică și prejudecăți, între care să se stabilească relații scutite de suspiciune. A pregăti oamenii pentru întimplările vieții, a le inocula nădejdea într-un viitor luminos — iată una din menirile noastre, ale creatorilor din orice domeniu.

— Totdeauna omul a tințit spre sublim. Ce e sublimul, în accepția dumneavoastră, Silvia Popovici — fiindcă, măcar la sfîrșitul discuției noastre, dați-mi voie să vă spun pe numele real.

— Sublimul? Știu eu? Poate că atunci cînd cineva are nevoie de altcineva, acela e sublimul.

Cu șase sute de ani în urmă în secolul de domnie al Țării Românești se urca una dintre cele mai strălucite și reprezentative personalități ale istoriei poporului român, Mircea cel Bătrîn, care, de-a lungul celor peste trei decenii de cîrmuire (1386—1416), avea să contribuie în chip decisiv la consolidarea temelilor vieții de stat și neînfrîngării nu numai a Țării Munteniei, condusă de el, ci a întregii societăți românești din vatra străvechii Dacii. A fost un mare om de stat, un remarcabil conducător militar, un excelent organizator. Atributul de „bătrîn” nu i-a venit din vîrsta înaintată: lungă lui domnie indică mai degrabă o vîrstă tinăra la urcarea pe tron. În evul mediu, cancelariile de stat — ca și biserică — foloseau trei limbi: latina, greaca și slavona. În actele cancelariei muntene a apărut, după domnia unui alt Mircea — Mircea Ciobanul (1545—1552, 1553—1554, 1558—1559) — nevoia de a-l distinge pe acesta de predecesorul său omonim. Dacă Mircea Ciobanul — mai apropiat în timp de redactorul actului — era „nou”, celălalt Mircea, care domnie la cumpăna veacurilor XIV—XV, era Mircea cel „vechi”. În slavona, utilizată, alături de latină și greacă, în cancelariile Țării Românești, vechi se spune „starîi”, care înseamnă însă și „bătrîn” (și în limba franceză, spre exemplu, „ancien” înseamnă deopotrivă vechi și bătrîn). Cînd, documentele redactate în limba slavonă au început să fie traduse în românește, iar limba română s-a impus în cancelarie, formula vechilor texte slavone a fost redată prin „Mircea cel Bătrîn”. Sensul era însă nu de cel înaintat în vîrstă, ci de cel vechi, de predecesorul celui alt Mircea de la mijlocul secolului al XVI-lea. Voievodul care, ca și Ștefan sau Mihai, ar fi putut căpăta atribuțiile de „mare” sau „viteaz” a intrat astfel în cărțile de istorie ca „bătrîn”. Fost-a oare îndreptățit prin acest atribut? În spiritualitatea românească, „bătrînul” a devenit sinonim cu „înțeleptul”. „Cine nu are bătrîni să-i cumpere” spune unul dintre proverbele noastre, exprimînd folosul de a avea un om bogat în experiență, ce se acumulează pe măsură ce și anii de viață se înmulțesc. În vechea organizare de obște teritorială, satele românești erau conduse de „oameni buni și bătrîni”, cum spun documentele timpului, sfatul și mărturia lor avînd greutatea conferită de acea cîmînjenie — în înțeles de om cu mînt — pe care o aduce vîrsta și cunoașterea vieții. De nu va fi fost „bătrîn” de vîrstă, Mircea a fost un „bătrîn” de înțelepciune: înțelepciune politică, înțelepciune militară, înțelepciune diplomatică, înțelepciune administrativă. Și toate laolaltă au făcut din el un mare domn, care a intrat în conștiința poporului român ca un admirabil ziditor de țară. Așa se și explică de ce figura voievodului a fost atît de des evocată de toți cei care au exprimat prin fapta și gîndul lor cugetul românesc. Nicolae Bălcescu a scris despre el ca întemeietor al oastei permanente la români. Grigore Alexandrescu l-a invocat, în cunoscuta poezie *Umbră lui Mircea la Cozia*, ca model al vitejiei românești, iar marele Eminescu l-a înfățișat ca expresie a atașamentului românesc pentru pămîntul din moși strămoși, a cărui apărare în fața oricărui cuceritor — cit de puternic va fi fost el — rămîne țelul suprem. Pe acest Mircea, documente, cronici, inscripții din vremea sa și de mai tîrziu ni-l restituie în toată măreția unei acțiuni politice și gîndiri ce îl

astăz între marii suverani ai Europei medievale. Acest Mircea este una dintre cele mai apropiate figuri ale trecutului nostru, și versurile lui Grigore Alexandrescu, din poezia amintită, exprimă perfect omniprezența sa în spațiul și duhul românesc: „Mircea! îmi răspunde dealul; Mircea! Oitul repețează / Acest sunet, acest nume valurile îl primesc / Unul altuia îl spune, Dunărea se-nștiințează / Ș-ale ei spumate unde către mare îl pornesc”.

Istoriografia română în peste un secol de investigații a acumulat date și informații care

stăd, în drumul de întoarcere de la Ierusalim, au trecut prin Țara Românească. Relatarea lor de călătorie s-a păstrat: există în textul ei greșeli de nume, firești la niște străini care străbat în grabă un teritoriu necunoscut. „Apoi am sosit în Țara Românească, unde are și voievodul de aci un oraș care se numește Șistov (este de fapt Zimnicea, numită în trecut și „Podul Șistovului”, cei doi pelerini trecînd Dunărea la Șistov — n.n.). De la Șistov (adică Zimnicea — n.n.) am mers la Rușii de Vede (în text Russehart — n.n.); după aceea la

nești și le vom cere peste veacuri, sprijinindu-i cu informațiile culese de istorici din alte surse, și documente, să ne ajute să reconstituim vremea, țara, poporul și figura ilustrului voievod Mircea, cel despre care marele nostru istoric Nicolae Iorga a scris, în ultima sa mare sinteză de istorie românească, în volumul semnificativ intitulat, *Cititorii*. Căci voievozi și popor, în aceste secole de întemeiere și consolidare a vieții de stat, au fost cu adevărat cititori de țară.

Pentru convorbirea noastră

In vremea Marelui Mircea

(I)

permite reconstituirea activității lui Mircea cel Bătrîn și a epocii lui. Contribuții numeroase, de diferite mărimi, de la articole la monografie, ilustrează viul interes al istoricilor români și străini pentru marele domn de țară și de oaste. Aniversarea celor șase sute de ani de la înscăunare devine un nou prilej de a înfățișa rezultatele acestor cercetări și, prin intermediul lor, de a restitui un glorios capitol al istoriei românești.

Deci însă a prezenta, într-o manieră mai mult sau mai puțin didactică, concluziile școlii naționale de istorie, ni se pare mai potrivit să imaginăm un dialog cu contemporanii voievodului, cu oamenii politici ai timpului, cu comandanții de oști, cu acei călători străini care au străbătut Țara lui Mircea. Dialog închipuit pentru că ne vom îngădui să adăugăm la mărturiile acestor contemporani și date sau fapte pe care azi știm că ei le cunoșteau, chiar dacă nu le-au inclus în relațiile lor.

În chiar ajunul înscăunării lui Mircea cel Bătrîn, la 1385, doi pelerini germani, Peter Sparnau și Ulrich von Tenn-

stedt (probabil Pitești — n.n.), după aceea la Argeș, după aceea la Cîmpulung. Pelerinii trec apoi în Transilvania: „De acolo am mers călare spre Brașov, în Țara Birsel. De la Brașov am plecat în Transilvania peste o apă care se numește Olt și am sosit într-un oraș care se numește Sibiu și este capitala Transilvaniei. De la Sibiu am plecat la Cluj, de la Cluj — printr-o pădure și peste o apă care se numește Crișul —, am plecat către Oradea. De la Oradea am mers peste un pustiu către Buda”. Ultima traducere a acestui text cu identificarea localităților menționate de cei doi pelerini a fost dată în excelentul corpus *Călători străini despre țările române*, vol. I, îngrijit de erudita medievistă care este Maria Holban. Același volum mai include, din timpul lui Mircea cel Bătrîn, *Itinerarul de la Bruges* (c. 1380—1390), relațiile lui Johann Schiltberger, Peter von Rez, participanți la bătălia de la Nicopole (1396) și a lui Ioan, arhiepiscop de Sultanieh (Asia Mică), călător pe meleagurile românești la începutul secolului al XV-lea.

Sînt oameni care au cunoscut la fața locului realitățile româ-

vom utiliza, ca punct de plecare, hrisoavele lui Mircea cel Bătrîn, din a cărui titlatură se desprind hotarele cîrmuirii sale. „Io Mircea mare voievod și domn... stăpînind și domnind peste toată țara Ungrovlahiei și al părților de peste munți, încă și către părțile tătărești și Amalului și Făgărașului herțeg și domn al Banatului Severinului și pe amîndouă părțile pe toată Podunavia, încă și pînă la Marea cea Mare și stăpînitor al cetății Dristorului”. Titlatura domnului arată în chip limpede că Mircea a stăpînit nu numai Țara Românească sau Muntenearcă, adică spațiul dintre Carpați și Dunăre, ci și-a extins autoritatea și dincolo de Carpați (Amalul și Făgărașul) și în dreapta Dunării (Podunavia și Dristorul) ca și la nord de gurile marelui fluviu („spre părțile tătărești”).

Să examinăm mai îndeaproape aceste componente ale titlului domnesc și deci ale stăpînirilor lui Mircea.

Johann Schiltberger, căruia îi datorăm — ca martor ocular — o relatare despre bătălia de la Nicopole (1396), asupra căruia vom reveni, scrie despre „Mer-cerweywood”, dîndu-i titlul de

duce (Hertzog) al Țării Românești (Walachey). În titlatura domnului țara cîrmuită de el este numită „Ungrovlahia”. Cîm a apărut acest nume și care este semnificația lui reală?

„Vlah” este un etnonim care vine de la un trib celt — volcae — despre care pomenește Caesar. Vechii germani au folosit acest termen pentru a-i desemna, la început, pe romani și pe galii romanizați, apoi, mai ales, pe locuitorii Peninsulei italiice. De la germani, termenul a fost preluat de slavi pentru a-i indica pe romanici, iar de la ei de bizantini, care l-au utilizat pentru a-i desemna pe membrii marelui bloc al romanității orientale care se întindea la nord și la sud de Dunăre. Continuatori direcți și unici ai romanității orientale, românii au fost numiți vlahi de bizantini, germani, slavi, unguri, etc. (cu diverse variante și forme: valahi, volohi, olahok etc.). Folosirea limbilor slavă, latină și greacă în cancelariile românești — în concordanță cu obișnuitele timpului — a introdus termenul și în documentele noastre. Românii nu și-au spus însă în graiul lor decît „români”. Termenul de „Ungrovlahia” a fost utilizat pentru a distinge țara românească dintre Carpați și Dunăre, adică „Țara Muntenearcă” (cum spune, de pildă, Grigore Ureche), de alte țări românești sau Valahii, mai ales, cele de la sud de Dunăre. Ungrovlahia înseamnă Vlahis dinspre Ungaria, vecină cu Ungaria, adică Țara Românească avînd o frontieră cu regatul Ungariei.

În afara Munteniei și Olteniei, Mircea a mai stăpînit Dobrogea, adică, așa cum se spune în titlatura pe care marele voievod și-o dă într-un document din 1389 „despot al țărilor lui Dobrotiță și domn al Dristorului”. Nucleul stăpînirilor lui Dobrotiță — de la care vine și numele Dobrogei — fusese Țara Cărvunei, al cărei întii stăpînitor fusese românul Balica. De curînd, medievistul Sergiu Iosipescu a arătat într-o carte plină de noutate *Balica, Dobrotiță, Ioan*, că „Țara Cărvunei sub domnia lui Balica avea o largă față de față maritimă din proajma Varnei, spre sud, pînă la linia Mangaliei la nord”. După opinia sa, în condițiile de instabilitate ce au urmat morții lui Dobrotiță, succesorul lui Balica, Dan I, fratele mai mare al lui Mircea, apoi, după moartea acestuia pe cîmpul de luptă, Mircea însuși și-au asumat apararea țărilor Cărvunei și Dristorului, amenințate de un atac bulgaro-otoman oprit, cum arată istoricul amintit, „dincolo de Deliorman, de linia Lom-Provadia”.

La nord și la vest, Mircea a stăpînit feudele acordate de Ludovic de Anjou unchiului său, Vladislav-Vlaicu, în 1386: Făgărașul, Amlașul și Severinul.

Așa cum remarcă Dimitrie Onciul, autoritatea teritorială a lui Mircea cel Mare „era cea mai mare întindere de durată mai lungă ce se constată sub un domn al Țării Românești”, iar P.P. Panaitescu observă cu dreptate că „Alături de Mihai Viteazul, dar într-o măsură mai mică, Mircea a fost un domn unificator de pămînt românesc, de dincoace și de dincolo de munți”.

Acum, cînd cunoaștem întinderea țării lui Mircea, să vedem cum se înfățișa ea celor care o străbăteau. Interlocutorii noștri citați la început ne vor fi călăuzele.

FL. CONSTANTINIU ■

A 600-a aniversare a înscăunării lui Mircea cel Mare ca domn al Țării Românești readuce în actualitate excelenta monografie pe care i-a consacrat-o Petre P. Panaitescu, în 1944. „Readucerea în actualitate” este de fapt o formulă convențională, dacă nu chiar o scăpare de condei, căci, de la apariția acum mai bine de patru decenii și pînă astăzi, ea a fost principala lucrare de informare asupra domniei glorioasei voievod, bucurîndu-se de o apreciere constantă de-a lungul unei perioade în care istoriografia noastră a cunoscut mutații atît de profunde. Putea istoriografia ce avea ca suport materialismul istoric să valideze această lucrare? Pusă în acest fel întrebarea nu este corectă. P.P. Panaitescu a aparținut acelui grup de istorici tineri (Constantin C. Giurescu, Gheorghe Brătianu ș.a.) care, în 1931, au început edi-

tarea „Revistei istorice române”, ce își propunea să depășească evenimentialul politic pentru a cuprinde, într-o măsură cît mai mare, aspectele economice, sociale și culturale ale epocilor studiate. Încă din acei ani P.P.

ma pe care am cercetat-o, înfățișări ale istoriei noastre politice. Pentru lămurirea adevărată și completă a istoriei noastre este nevoie să facem apel și la ajutorul pe care ni-l dă studiul acestor împrejurări”.

spațiu larg istoriei analitice, restringînd-o pe cea descriptivă. Dacă n-ar fi înscris anul tipării, 1944, s-ar putea crede că ea este lucrarea unui istoric din zilele noastre. De altfel, și ca informație și ca interpretare,

le lui A.D. Xenopol, Vasile Părvan, Dimitrie Onciul, Nicolae Iorga, Gheorghe Brătianu, I. C. Filitti, Victor Papacostea și ale altor remarcabili oameni de cultură români. Firește, cu aparatul critic necesar.

Petre P. Panaitescu își așteaptă un editor al cărui nume avem îndrăzneala a-l rosti: Ștefan S. Gorovei, cercetătorul ieșean care s-a dovedit a fi un foarte bun cunoscător al vieții și operei marelui istoric român. Rămîne doar ca una dintre edituri să-și asume această nobilă misiune, în slujba culturii naționale, pentru a pune în mișcare tinere generații de lucru de certă valoare, încă neegalată, privind epoca și dimensiunea unuia dintre marii voievozi ai evului mediu românesc și european, Mircea cel Bătrîn.

ANDREI BUSUIOCEANU ■

Opinii

Reeditare necesară

Panaitescu a acordat o atenție deosebită factorilor economici, al căror rol esențial în dezvoltarea societății l-a recunoscut. Publicînd, în 1938, un studiu asupra pluralismului statal în evul mediu românesc el scria: „Fără să fim partizanii exclusiv al materialismului istoric cunoaștem că împrejurările economice explică în multe privințe, cum este și proble-

Monografia *Mircea cel Bătrîn* a fost scrisă în acest spirit. În structura ei un loc important este acordat realităților economice, sociale și demografice, precum și instituțiilor politice care au alcătuit cadrul de desfășurare al domniei marelui voievod. Spre deosebire de cele mai multe lucrări din perioada apariției ei, monografia lui P.P. Panaitescu acordă un

puține din datele și explicațiile cuprinse în cartea aceasta sînt de modificat în lumina noilor evaluări. Este argumentul care ne face să subliniem oportunitatea reeditării ei, într-o perioadă cînd sîntem martorii unui impresionant proces de recuperare și valorificare a moștenirii științifice din trecut care s-a materializat prin masive retipăriri din scrieri-

A inventa, un mod de a trăi

Fotografie de PAUL AGARICI

N-o să vă vină să credeți, dar pe profesorul doctor inginer Vitalie Belous, șeful catedrei de Mașini unelte și scule de la Institutul Politehnic „Gheorghe Asachi” din Iași, l-am găsit călare pe o bicicletă! Tocmai îi explica unui student că, grație noului dispozitiv (brevetat) numit „locdiprom” (levier oscilant culisă dublu invers profilat românesc), a obținut cu bicicleta respectivă performanțe deosebite, mergând până la creșterea mediei orare cu 5-8 la sută pe distanțe mici și 15-18 la sută pe distanțe mari. Ca să fie și mai concret, a precizat: de la Iași la Podul Hoacii sint. turlur, 34 de kilometri pe care, cu o bicicletă de curse clasică, nu i-am acoperit niciodată în mai puțin de 61 de minute. Cu asta, am făcut frecvent 52-54 de minute și, ca record, chiar 49!

Odată terminate prezentările, ne-am lămurit că acest brevet (referitor la un mecanism ce înlocuiește, în modul cel mai simplu, placa dințată și brațul pedaliar ale unei biciclete obișnuite) e ultimul din cele vreo 70 trecute până acum în contul profesorului Belous, una și aceeași persoană cu președintele Comisiei de invenții a Academiei R.S.R. și cu vicepreședintele Comisiei județene Iași a inginerilor și tehnicienilor, for acționind sub egida F.D.U.S. Zi-cem vreo 70, admitând aproximația, pentru că însuși inventatorul pare să le fi pierdut și-rul! Ii e mai ușor, recunoaște, nu să le numere, ci să le clasifice: 24-25 privesc noile tehnologii și mașinile de ascuțit scule, ceea ce italianii (fără a intra în amănunte) au numit, în „Giornale del Officina”, „afilatura Iași” (procedeu de ascuțire Iași). „Procedeu de ascuțire cilindro-eliptică a burghiilor elicoidale” aducând profesorului și colectivului pe care îl conduce (într-o catedră complet integrată, „studentul intră pe această ușă după admitere și tot pe ea iese, după 5 ani, inginer”!) Medalia de aur a Salonului internațional de invenții de la Viena, 1971; alte 30-35 aparțin sferei

sculelor așchietoare „Romascun” care, datorită calităților lor, cîștigă tot mai mult teren în industria românească (le-am întîlnit și noi la I.M.A.M.U.S. Iași, o adevărată „fabrică de unicate”), suportînd 20 pînă la 60 de reascutiri și utilizări ale plăcuțelor brazate (față de maximum 10 reascutiri cit acceptă plăcuțele amovibile, socolite clasice), în condițiile în care operația de reascuțire se poate efectua printr-o simplă rectificarea conică, de scurtă durată (5-15 minute) și cu o calitate a suprafeței prelucrate net superioară. Aici, profesorul simte nevoia unor explicații suplimentare: se zice că noi, la catedră, facem microproducție, numai că, de fapt, facem macroproducție și, încasînd numai din plan 5 milioane pe an, ne autofinanțăm bine mersi. Eficiența economică a frezelor „Romascun” e însă, la nivelul fabricantului, mult mai mare, ea cifrîndu-se (pe 150 de întreprinderi) la circa un miliard de lei. Unde pătrund frezele noastre, și ele sînt în curs de răspîndire, nu mai intră importurile, concepția românească fiind, fără exagerare, peste cea profesată de firme cu tradiție, ca „Fagersta” din Suedia sau „Walter” din R.F.G. În sfîrșit, o a treia categorie de brevete, și ele vreo 7-8 la număr, se referă la cutitele armate răcite interior, a căror denumire comercială (tot mai cunoscută) e „Poltrinmax”, adică utilizări multiple, răcire interioară, durabilitate maximă. Și-ar mai fi, nu-i așa, alte cîteva brevete răzlețe, din domenii tangente sau învecinate, dar toate urmîrînd, după expresia profesorului, să mărească viteza economică și, implicit, productivitatea.

Aceasta ar fi, ca să spunem așa, partea obiectivă, palpabilă, a activității profesorului Vitalie Belous: un maldăr de brevete de invenție. Fiind ea de strictă specialitate, am ocolit-o cit am putut, dorînd să descifrăm mai ales mecanismul care a făcut posibilă o „recoltă” afit de impresionantă de idei noi și originale. Despre acest secret i-am și întreb, direct, pe omul din fața noastră, coborît între timp de pe bicicletă și retras într-un birou năpădit de cărți, de grafice și de tot felul de fiare („Invențiile de mine, poimîne”). Ne-a răspuns simplu: a inventa e modul meu de a trăi. Caut tot timpul, la masa de lucru, pe stradă, în pat și, cînd nu găsesc, parec sînt bolnav. Am aceeași senzație ca și cînd m-aș spăla zile în șir. Sînt eu, dar parcă sînt altul. După ce descopăr ceva, încobște o continuare, o îmbunătățire, căci multe din invențiile mele provin una din cealaltă, de la simplu la complicat, am liniște cîteva ceasuri. Apoi, o iau de la capăt, bazîndu-mă, ca și la cursurile de invenție pe care le țin, pe logica creației.

Profesorul Belous e, deci, un neliniștit. Un neastîmpărat, în sensul generos al cuvîntului. El face invenții, asta trebuie să vă

fie de-acum clar, dar face încă mai mult decît atît: inventatori! Stă mălurie în această direcție faptul, lesne de verificat, că în anii 1984 și 1985 numărul de propuneri de invenții înaintate la O.S.I.M. de cadrele didactice și studenții catedrei a fost de 130. S-ar mai putea spune și așa: la fiecare o sută de invenții românești, una se naște la nivelul acestui colectiv unde, de exemplu, șeful de lucrări Mihai Severincu are 21, asistentul Mircea Enache (trecut pe la I.S.E.H. Focșani, unde se produce curent freze „Romascun”) 25 și așa mai departe. Se mai mîndrește profesorul Belous cu amintirea că, în 1967, studentul Ștefan Ungureanu (azi, inginer șef cu concepția la I.M.A.M.U.S.) a obținut cel dintîi brevet independent studentesc și cu, spre a nu lungi lista, tricicleta utilitară (comandată de I.R.E.C. Bacău) aflată în prezent în lucru, ca materializare a proiectului de diplomă aparținînd lui Ionel Dascălu, de fapt un vehicul fără motor, menit să transporte pe distanțe mici (uzinale) sarcini de pînă la 150 kg. Dacă, spre a fi și mai convingători, catedra a avut, în 1977, 17 studenți cu brevete (sau măcar înregistrări la O.S.I.M.), ea are azi 85, profesorul avertîndu-ne că nume ca Ovidiu Gheorghiu, Octavian Palko, Alper Dezsau sau Ștefan Cristez merită reținute pentru reportajele noastre viitoare! Iar toate aceste invenții, iată aspectul care merită subliniat întîi și întîi, n-au fost făcute de dragul de a inventa, de a rămîne necoapate în dosare, ci ele se aplică, în marea majoritate, pe scară largă, aducînd economiei naționale beneficii importante.

Firește că, ascultîndu-l pe profesorul Belous afirmînd că Ștefan Odobleja (care visa la o „mașină de inventat”) e cel mai adine dintre gînditorii români, comparabil doar cu Nicolae Iorga, poți să nu îi de acord; poți să ai alte păreri. Original în toate descoperirile sale, profesorul e, uneori, original și în ce spune, dacă nu cumva chiar șochează. Dar e mai greu să-l contrazici, pentru că vorbește, nu-ți trebuie mult ca să-ți dai seama, în numele viitorului, pe care înțelege să-l pregătească de azi, întrucît se teme, de asta se teme, cel mai tare, să nu-și și nu ne prîndă neavizați. Șaptezeci de brevete, dacă n-or fi mai multe, depun mărturie trînică despre mîntea acestui căpitan Nemo modern care „vede” idei și care nu se mulțumește niciodată cu ce are. În orice invenție, încheie profesorul Vitalie Belous, rămîne loc pentru mai bine, după care, amabil, ne oferă cartea sa, „Sinteza sculelor așchietoare”. Editura Junimea, 1980 (cărca i-a urmat, cu Ștefan Enache, „Proiectarea sculelor așchietoare”, 1983), zicînd: restul îl găsiți aici! Am crezut atunci, cum credem și acum, că ce era de găsit, găsiserăm.

OVIDIU IOANIȚOIA

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Să ne amintim de Constantin Vasilescu

O „uitare vinovată” a cunoscut și știința geneticii. Călugărul și naturalistul austriac Gregor Johann Mendel, considerat pe drept cuvînt întemeietorul acestei discipline științifice atît de importante în lumea modernă, a întreprins experiențe cruciale asupra transmiterii ereditare a caracterelor în urma încrucișării de soiuri diferite de plante (mai ales mazăre), analizînd matematic proporția dintre descendenți și verificînd riguros puritatea acestora. Au rezultat astfel cele trei legi ale lui Mendel (1866, pentru generațiile succesive: legea uniformității caracterelor, legea segregării caracterelor și legea independenței caracterelor. Desi publicate și prezentate în fața Societății Naturaliștilor din Brno, experiențele revelatoare de hibridare ale lui Mendel (ca și interesantele încercări de încrucișare ale botanistului francez Charles Naudin) nu au atras atenția contemporanilor, fiind pur și simplu „uiteate”, pînă spre sfîrșitul veacului XIX. Iar dacă veți deschide o istorie a geneticii sau vreun dicționar enciclopedic străin, veți afla că legile lui Mendel au fost „redescoperite”, în anul 1900, simultan de către Hugo de Vries (Olanda), E. Tschermak (Austria) și C. Correns (Germania).

Nu mai că și de această dată se produce o „uitare vinovată”, de astă dată față de știința românească. Este vorba de contribuția medicului veterinar și zootehnistului Constantin N. Vasilescu (1840-1902), unul dintre precursorii de necontestat ai geneticii moderne. Absolvent al Școlii Superioare de Medicină Veterinară din București (1873) și ulterior profesor de zootehnie la această școală, un timp și director al Institutului Zootehnic, C. Vasilescu este pionierul cercetărilor experimentale de genetică animală în țara noastră și primul care s-a ocupat, pe plan mondial, de genetica suinelor (subfamilie de porciopitate, cuprinzînd mai multe specii și genuri de porci sălbatici, precum și porcii domestici proveniți din acestea). Fără să cunoască experiențele și legile lui Mendel, el a demonstrat modul de transmitere ereditară a unor caractere dominante sau recesive la încrucișările de suine. Cum experiențele sale s-au desfășurat între 1889-1895, iar publicarea lor s-a produs în 1896, prio-

ritatea savantului român în „redescoperirea” viziunii mendelienice și ducerea ei mai departe — pe o bază experimentală diferită — este evidentă. Mai mult, așa cum observa eminentul istoric al medicinei veterinare românești C. Simionescu, Constantin Vasilescu „trebuie considerat, împreună cu Mendel, precursor al introducerii matematicii în biologie”.

Nu se poate spune că printre specialiștii din țara noastră Constantin Vasilescu este un „ne-cunoscut”. Nu numai C. Simionescu, dar și alți autori, de pildă Nicolae Teodoreanu, Stelian Oprescu, Radu Iftimovici au scos în evidență originalitatea contribuției sale. Dar în conștiința publicului larg și chiar a oamenilor de cultură, printre ei a cercetătorilor de altă specialitate, numele său nu a pătruns încă, iar în străinătate contribuția sa prioritară este de cele mai multe ori omisă, redescoperirea mendelismului de pildă fiind atribuită celor trei savanți menționați. Este un lucru curios, mai ales că studiul de bază al geneticianului român a fost publicat în Franța: *Coup d'oeil sur l'existence des porcs monodactyles* („Journal de Médecine Veterinaire et Zootechnie”, 21, 1896), iar în 1898 Charles Cornevin, în lucrarea sa *Les porcs subliniați ca îndelungile „experiențe efectuate” de C. Vasilescu au demonstrat că „particularitatea caracteristică a acestor animale este ereditară și că formează, în consecință o rasă”. Și un alt autor francez, C. Brochart citează în 1945 în mod elogios experiențele profesorului bucureștean.*

Aceste experiențe s-au desfășurat pe parcursul a 7 ani, la 10 generații, urmîrînd de pildă modul de transmitere ereditară a sindactiliei (malformație congenitală, constînd din lipirea degetelor între ele prin sudarea părților moi (piele, mușchi), oasele rămînd separate) pe o bază statistică riguroasă. Ele au stîrnit interes în epocă — dovedă și articolul *Transmission hereditaire d'une malformation („Le progres médical” din 13 iunie 1891) —, dar ulterior s-a scris tot mai puțin despre ele și Constantin Vasilescu a fost din ce în ce mai rar amintit ca pionier al geneticii mondiale.*

I. M. ȘTEFAN

Una din ultimele întreprinderi ale Sectorului 4 care a beneficiat de o asemenea analiză a modernizării producției și de folosire eficientă a resurselor existente, a fost întreprinderea de fire artificiale Viscofil. Obținem amănunte de la inginerul Costache Burlacu, directorul acesteia.

Întîlnirile la nivelul întreprinderii a unei comisii din care fac parte un secretar al Comitetului de partid al sectorului, membrii comisiei la nivelul sectorului, inclusiv președintele comisiei pe întreprinderi sînt un schimb de experiență pe probleme de modernizare. O idee aplicabilă este un cîștig pentru toată lumea. Toți pentru unul și unul pentru toți, cum sună proverbul. S-au organizat asemenea echipe complexe în unitățile de construcții de mașini și în cele ale chimiei. Vor urma cele din industria ușoară, comerț, institute de proiectare și cercetare. Mai trebuie subliniat un aspect, important după părerea mea. Aceste întîlniri sînt stimulatoare. Fiecare unitate face totul să se prezinte cit mai bine. Pentru asta trebuie să mobilizeze toate forțele tehnice și organizatorice de care dispune. Fiecare unitate beneficiază de ideile și experiența altora dar, la rîndul ei, trebuie să aducă în această acțiune lucruri noi și interesante. Este o bucurie să vezi că o acțiune întreprinsă în fabrica în care lucrezi este apreciată și preluată de alții. Ai devenit folositor și altora, ai o confirmare în plus a ideii pe care ai aplicat-o. Toate aceste

acțiuni pleacă de la nevoia de a produce mai mult. Produsele obținute trebuie să poată fi vîndute în condiții cit mai sigure și avantajoase. Deci, calitate sporită, în paralel cu un preț de cost redus. Logic și legie, modernizarea producției este o necesitate stringentă.

— Ce idei a oferit Viscofil București cu ocazia acestei întîlniri la nivelul sectorului?

Industria la ora modernizării

Cîteva idei la Viscofil

— Aș vrea pentru început să prezint o experiență de-a noastră privind organizarea producției și a muncii care a dat rezultate și care, credem noi, poate fi aplicată și în alte locuri de muncă. Lucrăm în 3 schimburi, 70 de oameni pe schimb exploatau 120 de mașini, cu 50-52 posturi active pe o mașină. Defecțiunile preluate de la schimb anterior nu se remediau, schimburile dădeau vina unele pe altele și așteptau ca celelalte să întreprină mașinile în stare perfectă de funcționare. Acest mod de organizare îngreuna urmărirea responsabilităților, pro-

ducția avea de suferit. Am împărțit oamenii în trei echipe. Fiecareia i s-au repartizat un număr de mașini. Echipele au fost împărțite în 3 schimburi și lucrează pe aceleași mașini pe care le și întretine. Echipa cea mai bună a primit mașinile cele mai neîngrijite. Acum toate utilajele sînt exploatate la capacitatea maximă. În noua formă de organizare, 70 de oameni lucrea-

rea năvoadelor pentru pescuitul oceanic. Sectorul mecano-energetic realizează repere care servesc la reparația capitală a unor mașini provenite din import. Mă refer la echipamentul hidrolic al mașinilor de filare. Montarea unui sistem suplimentar de vacuum pentru dezaerare prin legare la instalația de vid din baia de filare, pentru înlăturarea bulelor de aer reduce

artificiale, cea cu care vreau să închei credem că interesează multe domenii de activitate.

Prin valorificarea superioară a țiteiului, păcura a devenit un combustibil cu viscozitate ridicată și cu un conținut ridicat de impurități, în special sulf. Folosirea ei în arzătoarele obișnuite duce la infundarea acestora. De aici, întreruperea în alimentarea cu aburi, scăderi de presiune. Împreună cu ICSITEE, am înlocuit arzătorul tip AGP 1155-1050 de la cazanul ID 301 cu un model complet nou, cu un randament mult îmbunătățit. Urmează să înlocuim și cel de al doilea arzător al cazanului. Arzătorul a fost realizat în întreprinderea noastră. După omologare, am putea să devenim furnizori pentru acest tip de arzător, care poate fi extins la toate tipurile de cazane care folosesc păcura.

De asemenea putem oferi celor interesați modelul unui electrostivitor pe baterii transformat pentru alimentare din rețea cu ajutorul unui cablu plia-

bil.

În încheiere vreau să subliniez că realizările noastre se explică prin participarea la această acțiune de creație care este modernizarea a tuturor muncitorilor și tehnicienilor. S-au culcs ideile de la toți. Unele pareau la început nerealizabile. Au intervenit mecanicul, electricianul, a mai apărut o idee de completare și utilizajul de care aveam nevoie, prin suma unui efort colectiv, prin folosirea experienței și inventivității oamenilor s-a materializat.

OPREA GEORGESCU

Ce facem cu timpul liber

La sfârșit de săptămână

Au venit căldurile și plămîni orașelor, am numit zonele de agrement, te ajută să te refaci, să respiri în voie, într-o singură zi pentru o întreagă săptămînă. Dar agrementul nu poate însemna doar aer curat, bere, mici și tranzistori pe un petec de iarbă. El trebuie să fie rezultatul efortului colectiv al unor oameni specializați în organizarea timpului liber, plini de talent și imaginație, fie că țin de primărie, coope-

Copilul cu prea multe moașe

Am fost la Cernica într-o simbătă, în urmă cu trei săptămîni. Era ora șapte seara, parcajul era plin și restaurantul cu același nume, deosebit de animat. Pădurea avea tristețea omului părăsit, mai mult chiar, abandonat, cu toate necazurile lui. La cîmpie, parafrazînd o înțelepciune arhiconoscută, ai putea spune că cine n-are pădure, să-și facă. Dar cine are? Un fel de cazemată tronează în apropierea unui loc de joacă pentru copii. Este o construcție de care nimeni nu mai știe nimic și la care odată (cînd?) se începuse o demolare în dorul leii. Cel ce începuse treaba o lăsase atunci cînd cazemata nici nu mai putea fi folosită la altceva, dar nici n-ar fi căzut singură, găsise adică exact acel moment din viața unui lucru cînd acestuia nu-i mai rămîne nici o șansă, nici să trăiască, nici să moară. Paragina a cuprins construcția încet și sigur, guanoalele au năpădit-o ca o chestiune care tocmai îi lipsea, cu vremea a căpătat vechime, iar azi nu mai stîrnește nici curiozități pentru că e de-a locului, toți dînd din mină lămuriri: „a, aia! e demult acolo”. Nu departe, o scenă proaspăt vopsită, o vopsea dată ca nu cumva să se reproșeze cuiva că nu e vopsită, avînd și o cabină cu geamul spart, duce dorul pasului de călșar, ea fiind utilă în viața cam la două evenimente, la 1 Mai și 23 August, după spusele celor care-și fac serviciul prin preajmă. Este ora 7, tonetele și „Porumbița” au închis la ora 6, cițiva înși trag după ei o ladă cu bere pe care au mai prins-o tot la „Porumbița”, mesele și băncile aruncate în chip rustic (e mai lesne și nu cere îngrijire) sînt murdare și urite, și, oricum, ai da-o, ceea ce se cheamă agrement cam între aceste repere se desfășoară. E drept, strandul închide la ora opt seara, dar asta dacă ții morții să respecti un program (cel afișat), altfel totul pare părăsit chiar de la ora pomenită. Nu mai e nimeni la casă, la vestiare, ultimii bronzați pe ziua respectivă își dăruiesc din frumoasele floce ce bornează o alee albită de un om gospodar. Pentru că, drept și fîm, strandul, în ciuda părăsirii lui înainte de ora închiderii, de orice suflet din administrație, arată îngrijit, cu peluze frumoase, cu vestiare proaspăt vopsite, cu o plajă curățată atent. Terenurile de volei sau tenis pot fi aprecia-

te însă doar ca un gest de bunăvoință fiindcă mingile nu vor sări oricît ți-ai pune mîntea cu ele, iar dacă ar sări, totuși, cu siguranță că nu le-ai mai găsi, ricoșînd cu totul imprevizibil din pricina terenurilor de tot accidentate.

Era 7 seara, era plăcut, era liniște, parcajul „din interior” era plin, semn că agrementul era posibil, că oamenii doreau acel agrement și, în fața cabinelor ITB, pipernicite și cu geamurile sparte, m-am trezit întrebîndu-mă ce poate însemna agrement la Cernica. Dar, mai ales, ce este agrementul din jurul unui oraș, mare sau mic, din jurul Capitalei.

Au urmat zilele ploioase, cînd, vorba anecdotei, în caz de ploaie, agrementul are loc la sală, și apoi, canicula. Am revenit la Cernica. Cazemata era la locul ei, scena, la fel de inutilă, iar rîndul la bere și răcoritoare presupuneau răbdare și echilibru. Pădurea și apa erau tot la locul lor, singura schimbare fiind animația. M-am întrebant din nou ce poate fi agrementul. Amabili, specialiștii institutului de cercetări în turism ne-au pus la dispoziție o definiție. Agrementul constă într-o gamă de servicii care contribuie la petrecerea plăcută și utilă a timpului liber al turistului. Față de simbătă seara, cînd locul de agrement Cernica semăna cu un platou de filmare părăsit, duminică 15 iunie, gama de servicii „prinseese contur” cu bere și cîrnăciori.

Te întrebă ce ar fi în stare să facă niște oameni pricepuți și cu inițiativă pentru alți oameni, veniți pentru o zi să se recreze, să-și petreacă un timp scurt, astfel încît să nu simtă cum se scurge vremea. Multe. Dovadă că există cuvîntul agrement, o întreagă industrie turistică, oameni talentați și scoliți în acest scop. Am vrut să punem întrebarea cuiva direct răspunzător de agrementul în zona de agrement Cernica. Ne-a fost greu să-l găsim. Terenul este proprietatea sectorului agricol Ilfov, care-l mai are în grijă și din punct de vedere al ordinii publice, strandul este al ICAB-ului, restaurantul și tonetele țin de I.A.P.L. sector 3, curățenia — de Administrația domeniului public al sectorului 2 și, în sfîrșit, parcajul — de întreprinderea de prestări servicii. Între atîta lume ocupată, cine mai are vreme de agrement?

RĂZVAN BARBULESCU

rație sau turism. De reușita unei zile petrecute în mod agreabil poate depinde ritmul unei săptămîni de lucru, echilibrul unor zile mai încărcate, mai monotone. Nu sunt concluziile, ci premisele testului de față, redactorii ai revistei aflîndu-se sîmbătă și duminică alături de dumneavoastră „la pădure” sau la strand, adică în zonele de agrement ale orașelor.

care ar putea avea însă mai multă grijă față de parc, de curățenia lui. Deși coșuri de gunoi se găsesc destule, puțini le folosesc — hîrtiile și sticlele de bere sînt aruncate pe iarbă și prin tușuri. O țigancă slută și murdară vinde și ronțăie tot-odată scîmbețe de bostan; în jurul ei, o mizerie cruntă — nimeni însă nu-i zice nimic.

Dintre locurile de agrement ale locuitorilor fostei capitale, al doilea ca afliuență de vizitatori este popasul turistic Priseaca, situat la circa 7 kilometri de Tirgoviște. Complexul este curat și amenajat cu gust; el are în componența lui un motel cu camping, aparținînd cooperației, grădina de vară, o scenă în aer liber pe care se produc formații ale întreprinderilor și instituțiilor din municipiu cu programe de muzică ușoară, populară și folk.

Din punctul de vedere al tirgovișteanului, ne spune responsabilul motelului, Constantin State, faptul că centrul de recreere Priseaca este situat în afara orașului prezintă și avantaje, și inconveniente. În prima categorie intră mai ales faptul că distanța îl face pe om să se desprindă de grijile de fiecare moment, să se deconecteze de-adevăratelea. Neajunsul de căpetenie este însă transportul. Numai cursele I.R.T.A. — singurele în momentul de față în funcțiune ca mijloace de transport în comun — nu pot face față. Organizarea, cel puțin la sfîrșit de săptămînă, de curse ale I.J.T.L. (Întreprinderea Județeană de Transport Local) se impune ca o mare necesitate. Celelalte dificultăți, nu puține, printre care unele și cu aprovizionarea, sperăm să le rezolvăm prin eforturi comune.

Pentru a-și petrece timpul liber, mai ales week-endul, tirgoviștenii se duc, de asemenea, la popasul turistic de la Mînaștea Dealu, cam tot la 7 kilometri de oraș. Drum mai greu, lume mai puțin. Totuși, cel ce ajunge aici găsește, ca și în celelalte locuri, și o ambianță naturală favorabilă destinderii (iarbă verde, pădure, aer foarte curat, o splendidă panoramă a locurilor din jur, inestimabile

monumente istorice și de artă de la Dealu), și un bufet unde se poate aproviziona cu alimente — grătar, bere, răcoritoare ș.a. La popasul turistic există, de asemenea, o scenă pe care se produc din cînd în cînd formații de amatori. Responsabilul, Gheorghe Ana, ne vorbește de existența unor planuri de mărirea și de modernizare a popasului.

— De altfel — ne spune tovarășa Elena Toma, secretara cu propagandă în Comitetul municipal de partid Tirgoviște — toate zonele de agrement ale orașului (Parcul Chindiei, Priseaca, Dealu, plaja de la Podu Valca Voievozilor și altele mai mici) urmează să fie perfecționate, modernizate. În plus, în momentul de față se lucrează la o nouă bază de agrement, situată nu departe de Podul Valca Voievozilor, cu lac, cu plajă și cu toate amenajările necesare. La realizarea acestei baze participă, prin muncă patriotică, numeroși tineri. Baza urmează să fie dată în folosință la 23 August anul acesta. Ne gîndim ca, ulterior, să facem un trenuleț care să lege centrul orașului de acest complex de agrement.

— Străduința noastră — adaugă tovarășul Florin Dragomir, șef de sector de propagandă la Comitetul municipal de partid și președintele Comitetului municipal de cultură și educație socialistă — a fost și a rămas aceea de a adapta agrementul la cerințele populației, de a veni, în acest sector, în întîmpinarea dorinței locuitorilor orașului nostru. Poate n-am făcut cît ar fi trebuit. Poate și cetățenii au mers pe linia minime rezistențe, mulțumindu-se doar cu ceea ce li s-a oferit la un moment dat și neluînd și ei niște inițiative în scopul creării de condiții și de mijloace cît mai bune, mai adecvate și mai diversificate pentru petrecerea timpului liber în chip plăcut, deconectat, odihnitor. Ne vom osteni, firește, să facem mai mult de acum înainte, mizînd pe o bună conlucrare cu toți factorii și cu toți cei în interesul cărora se crează și se întretin locurile și mijloacele de agrement.

ION D. GOIA

La Balta Albă se caută nisip

Mulți știu destule lucruri despre Balta Albă dar sînt și mai mulți care, credem că nu gresim, nu cunosc mai nimic despre această zonă aflată la 22 de kilometri de Rimnicu Sărat, pe drumul Brăilei. Imediat după comuna Boldu cîmpia este ruptă, ca să spunem așa, de o întindere de apă ce măsoară cam 1350 hectare. Aceasta-i Balta Albă. Ea ajunge pînă înspre județul Brăila, mai exact chiar pînă la Grădiștea lui Fănuș Neagu. Se spune că prin 1857 poetul Vasile Alecsandri ar fi descoperit această zonă în care apa stă proptită în niște dealuri ale cîmpiei, înconjurată de plopi și sălcii mirositoare.

Locul reprezintă o superbă zonă de agrement, trecută discret chiar și în diferite pliante ale județului Buzău. Dar nu se poate vorbi despre ea fără să mai amintim cîte ceva și despre stațiunea care există chiar aici. Balta Albă ar trebui să-și depășească statutul unui banal loc de agrement. De ce? Fiindcă una dintre particularitățile pe care le are balta este aceea că aici există, o spun specialiștii, un nămol cu foarte bune proprietăți pentru fabricarea Pell-Amarului. Așa stînd lucrurile foarte multă lume vine la Balta Albă nu numai pentru agrementul în sine ci și pentru a beneficia de nămol.

Dezvoltarea stațiunii, cît și a bazei de agrement, nu s-a făcut totuși, așa cum s-ar crede la prima vedere, la nivel corespunzător. Gherghina Tudor, medical coordonator al stațiunii, ne spune că deși stațiunea are o capacitate de 146 de paturi, de cele mai multe ori nu sînt folosite nici măcar jumătate. De ce? Fiindcă stațiunea nu este

indiferenți și au căutat, cît le-a stat în putință, să aducă tot felul de îmbunătățiri la cele existente. Dar efortul lor este departe de a mulțumi pe cei care vin să-și petreacă zilele libere la Balta Albă. Să le luăm pe rînd. Primăria a dotat, să zicem așa, lacul cu nouă bărci (cam puține pentru această întindere de apă) însă nimeni nu s-a invrednicit să repare pontonul. Acesta stă într-o rină, gata să se prăbușească în apă, cu scînduri scoase din cute, multe dintre ele rupte. Și, chiar dacă faci rost de-o barcă tot nu prea ai ce face cu ea. Brădișul s-a întins pe toată suprafața lacului, iar stufărișul reprezintă o barieră între plajă și ochiurile de apă. Cîndva au fost și cabine pentru îmbrăcat și dezbrăcat. Acum sînt deteriorate, cu ușile sfărîmte iar trecătorii le-au dat o altă destinație. Există și două separeuri pentru cei care vin de la stațiune (cu o reducere pentru aceștia; la intrare nu mai plătește cei 6 lei ?). Nici nămolul nu se mai aduce în căzi. El este luat, din baltă, de cei care au nevoie de așa ceva. Mai sînt și trei grupuri de dușuri, alimentate la un castel de apă care deservește și stațiunea. De cele mai multe ori apa nu ajunge. Baniști cîștigați de la intrare și cu cei de la bărci (anul trecut au fost cam 80.000 lei) vor fi folosiți pentru dotare. În acest sens a fost cumpărat un năvod și, în cel mai scurt timp, fiindcă baltă are foarte mult pește, se vor putea consuma produse de pescărie. Deoarece tot sîntem la acest capitol, mai trebuie să adăugăm că pe plajă, la umbra plopiilor, funcționează un bufet al cooperației. Culmea, cred că este singurul loc întîlnit, în ziua de sîmbătă, în care nu existau bere și mici. Berea a fost adusă spre seară, dar asta nu înseamnă că cei de la Balta Albă nu erau pregătiți cu alte produse. Ilie Ghirițoiu, cel înscărcinat cu bunul mers al lucrurilor, avea cam tot ce-ți pofteste inima: cascaval pane și aperitive, frigărui, cîrnăciori și telemea cu roșii. Se putea minca și o corbă de zarzavaturi făcută ca la mama acasă, și, desigur, nici problema răcoritoarelor n-a fost neglijată. Siropul de căpsuni și visine se face chiar aici și este ținut la rece. Gheață există din belșug fiindcă, în timpul iernii, cîteva vagoane de gheață luată chiar din lac, au fost depozitate la umbră și sub fin. În momentul de față, tot la rece, se găsesc și peste 1500 de sticle de apă minerală...

Balta Albă reprezintă o zonă de atracție unde, zilnic, oamenii vin să petreacă în aer liber. Mai mult decît atît: am întîlnit tineri care au venit la plajă de la distanță de 9-10 kilometri. Tocmai din satul Amara, de peste deal. Rica Paca a venit chiar de la București. Dacă ar exista și un chioșc pentru copii și unul pentru închiriat obiecte pentru plajă, totul ar fi minunat, zice el. Cele 14 căsuțe sînt curate și confortabile, iar ospitalitatea celor de la Balta Albă depășește orice așteptări. Cu un minim de efort, cu un minim de investiții, locul numit, pe hartă, Balta Albă poate să devină, în scurt timp, nu numai un loc de agrement ocazional ci unul apreciat și căutat-de multă lume.

SORIN POSTOLACHE

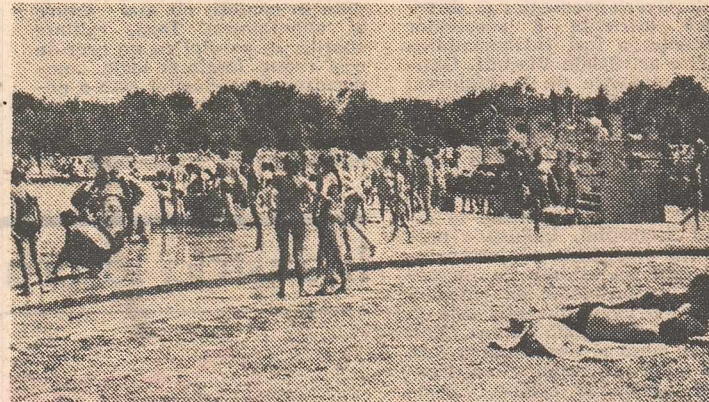
În umbra Turnului Chindiei

Că în Tirgoviște, mai ales în partea centrală a orașului, istoria te întîmpină la fiecare pas știe toată lumea. Cine conțemplă „ruinurile” Curții Domnești, astăzi muzeu, nu se poate să nu murmure magnificele versuri cirloviene, săpate parcă dintotdeauna în bronzul ființei noastre: „O - ziduri întristate! O, monument slăvit! / În ce mărime naltă și voi ați strălucit!”. Astăzi știm că acea strălucire de demult a slăvitului monument, a Tirgoviștei în ipostaza ei de reședință voievodală nu s-a pierdut, n-a dispărut, ci a trecut asupra întregului nostru neam, ca să dăinuie, prin el, etern.

Dar Tirgoviștea nu este doar orașul unor splendide vestigii istorice; ea este, concomitent, o puternică „cetate de foc” a României, o așezare modernă, cu o industrie de seamă, un puternic centru muncitoresc. Și în rîndul numeroaselor și importante probleme care decurg de aici, o poziție deloc modestă o ocupă mijloacele și posibilitățile de agrement ale tirgoviștenilor, felul în care se recrează ei după o săptămînă de muncă.

Și locuitorii vechii capitale

au, ca și bucureștenii, mai multe puncte și zone de agrement unde se pot duce atît pentru week-end, cît și în cursul săptămîinii. Cel mai frecventul dintre ele, un fel de Cișmîgiu al Tirgoviștei, este Parcul Chindiei, aflat chiar în spatele palatului voievodal. Aici vin oameni mulți în fiecare zi, iar la sfîrșit de săptămînă afliuența este foarte mare. Parcul dispune de un lac pe care se pot face plimbări cu barca (lacul are avea nevoie să fie curățat de vegetația acvatică), de un restaurant și de mai multe bufete, de un teatru de vară, de terenuri de sport, de jocuri pentru copii, de grădina zoologică. Din cîte ni s-a spus, la Teatrul de vară rulează în fiecare seară un film, iar săptămînal colective artistice ale caselor de cultură din municipiu sau ale întreprinderilor și instituțiilor prezintă spectacole. Își dau concursul și cunoscuți soliști sau formații de mare popularitate (în ultima vreme au venit aici grupurile Roșu și Negru, Trio Expres, cîntăreții Dida Drăgan și Mircea Vintilă ș.a.) În ceea ce privește aprovizionarea, se găsesc aici mai ales cîrnăci, mițitei, bere, uneori suc. Lume multă,

biblioteca. Mai mult decît atît: tratamentul la rece se face (fiindcă stațiunea nu are plajă) în zona de agrement. Ce reprezintă de fapt zona de agrement de la Balta Albă? O plajă de nisip, cam bolovănoasă, fiindcă, așa cum o zice Alexandru Buleandru — vicepreședinte al Consiliului Popular Balta Albă — nisipul s-a deteriorat, în timp, fiind necesară înlocuirea lui. Gospodarii locului n-au rămas

nat, zice el. Cele 14 căsuțe sînt curate și confortabile, iar ospitalitatea celor de la Balta Albă depășește orice așteptări. Cu un minim de efort, cu un minim de investiții, locul numit, pe hartă, Balta Albă poate să devină, în scurt timp, nu numai un loc de agrement ocazional ci unul apreciat și căutat-de multă lume.

SORIN POSTOLACHE

Parcul poporului

Puține orașe din țară — dacă nu chiar din Europa — se pot mindri cu o zonă de agrement, așa cum o poate face Craiova cu al său „Parc al poporului” întins pe 96 de hectare (dintre

care 5 ha lacuri) și a cărui construcție (pentru că este o lucrare artificială, în ciuda aparenței de sălbăcie) a început exact acum 90 de ani; o vegetație luxuriantă, cascade, salbă

de lacuri pe care plutesc lebede, poduri din piatră, un pod suspendat, ruina unui castel („ruină” construită precum un decor de teatru, dar din cărămidă arsă — se pare că inițial pentru turnarea unui film mut despre Vlad Tepeș) — iată câteva elemente de ambianță, la care s-au adăugat, în timp patru restaurante-terasă, un debarcader pentru bărci și hidro-biciclete, un colț zoologic (de fapt o mini-grădina zoologică cu peste 100 de viețuitoare, instalată pe circa un hectar și jumătate), un teatru de vară (ținând de Casa municipală de cultură), ateliere de sculptură și pictură, „Parcul Poporului” devenind astăzi unul dintre cele mai îndrăgite locuri de recreere ale craiovenilor sau celor aflați în trecere pe aici chiar și numai pentru o zi. Dintre cele patru restaurante („Debarcader”, „Castelul Fermecat” — amenajat în fosta „cetate”, o mică bijuterie cu două terase suprapuse, printre creșterile — „Ciobănașul” și „Romantica”), primul are ora de funcționare permanentă, este deschis și iarna cu alte cuvinte, fiind un loc de „încălzire” pentru amatorii de patină pe lacul lacului atunci înghețat — astfel încât, putem spune că întregul complex are un rol economic-creativ non-stop pe întreg cursul anului. Firește însă că și aici, ca la mai toate locurile de agrement de acest tip, „bobocii” se numără vara...

Un tur al parcului, într-una din zilele săptămânii — pentru că duminica aglomerația atinge cote inimaginabile — îți lasă o senzație plăcută, reconfortantă, vegetația făcând aerul de șes, caracteristic băniei, mult mai respirabil, mai exact, împiedicând canicula să-și facă de cap. Poți servi o mîncare în condiții civilizate, aprovizionarea cu gheață este hai să zicem, mulțumitoare, la grădina de vară nu e nevoie să stai la rând pentru un bilet intrucit, deocamdată, nu prea au loc spectacolele (?).

În pomenitele zile de duminică sau cele de sâmbătă, marea aglomerație scoate la iveală un aspect destul de neplăcut și dificil de controlat pentru că — să punem degetul pe rană! — este vorba de educația anumitor cetățeni; care s-ar părea că vin aici nu pentru a se recrea, ci pentru a crea probleme perechilor sau grupurilor civilizate; datorită faptului că mulți aruncă pe alei ambalaje, a fost nevoie să se interzică vânzarea înghețatei; deși este cu desăvîrșire interzisă intrarea în lac, în exact ziua cînd am fost acolo un grup de copii se bălăceau în apă, stropind oamenii din bărci; se fură — aflăm cu stupeoare! — ouăle lebedelor; din nu se știe ce motive, s-a desființat unicul mini-trenuleț tras de un tractor reconșionat ce făcea legătura dintre intrarea în parc și centrul acestuia; lacul central, cel din fața debarcaderului, nu a mai fost curățat de peste 10 ani, apa transmite un neplăcut miros de mil; locuitorii ai unor mari cartiere craiovene (precum Craiovița Nouă, de pildă) sînt nevoiți să renunțe la plăcerea de a vizita parcul duminică, intrucit, după amiaza, sau către seară, nu au nici un mijloc de transport spre a se întoarce acasă.

Am cunoscut oameni pasionați — căci fiecare meserie poate fi făcută cu pasiune — precum Constantin Ciocoiu, responsabilul restaurantului „Debarcader” un tînăr permanent preocupat de cit mai buna aprovizionare a localului, lucru nu întotdeauna ușor; sau Eugen Birtu, responsabilul colțului zoologic, a cărui idee de strămutare a actualului colț (devenit necorespunzător din p.d.v. ecologic, etologic și mai ales economic), într-un perimetru situat între hipodrom și podul suspendat, pe 7-8 hectare, a fost îmbrățișată de conducerea marilor întreprinderi craiovene (Electroputer, 7 Noiembrie, etc.), care s-au oferit să contribuie, fiecare pe specificul ei, la realizare; și să nu omitem a spune că odată realizat noul colț — ale cărui cheltuieli s-ar amortiza în doi ani de zile — ar deveni, printr-o serie de gospodării anexe, o sursă de venituri.

HORIA PĂTRAȘCU

Concluziile acestui raid le vom publica în numărul viitor al revistei, împreună cu partea a doua a grupajului, care va include și opiniile specialiștilor în materie de agrement

Orașul ca o bijuterie

Cînd vii de la centrul de județ, pe șosea, te întinpi, la intrarea în oraș, o poartă simbolică, proiectată de Constantin Ciobotaru, profesor la Școala generală nr. 5 a urbei, Tirgu Neamț frapază prin curățenie. Din vreo 70 de kilometri cit măsoară întreaga sa tramă stradală, jumătate sînt străzi asfaltate și modernizate. Iar asfaltul este bun. Chiar incredibil de bun pentru un bucorăștean. Pasul și mina de gospodărie se simt peste tot. Vreo cinci mii de arbori și arbuști ornamentali, alte mii de flori se adaugă la frumusețea naturală a locului. Anul acesta, centrul orașului se pavează cu dale de gresie. În ansamblul de locuințe „Cuza Vodă” se construiește o fîntînă arzeiană. Tot din acest oraș își va înscrie în monografie două lucruri vizate de mult și la care au trudit și oamenii lui: va intra în circuitul turistic stațiunea balneară Oglinzi (ape cu însușiri remarcabile în tratarea reumatismului și a afecțiunilor căilor respiratorii) și se va deschide traficul pe linia ferată Tirgu Neamț — Pașcani. Existau două parcuri; din acest an vor fi trei. Cel nou va avea și cinci spații de joacă, frumos amenajate, pentru cei mici.

Azi, în Tirgu Neamț trăiesc efectiv mai bine de 21.000 de oameni. „Cu ani în urmă, cînd erau doar 12.000 de locuitori — spune tovarășul Gheorghe Letu, primarul orașului — existau cinci școli generale. Au rămas tot atîtea, dar vrem să mai facem una cu 20 de săli de clasă, la care cetățenii vor contribui în bună măsură cu munca lor.

Cu mai bine de doi ani în urmă, Dumitru Arhip era încă directorul întreprinderii, comerciale de stat mixtă Buhuși, unitate pe care o conducea din 1961, de la înființare. În '84, în urma unui filtru-total, s-au descoperit, în mai multe unități din subordine, serioase delapidări și încălcări ale normelor de comerț. Intr-o autoservire — marfă introdusă în vânzare ilegal, după cum, o alta, sustrasă de manipulanți, chiar în timpul controlului; la depozitul mic-gros, o delapidare de vreo 200.000 lei; procedee necinstite la un restaurant... Cu toate că nu a fost implicat penal în nici una din cauze, alegîndu-se doar cu niște imputații, directorul de atunci nu putea rămîne în afara acuzațiilor și suspiciunilor, sub conducerea lui petrecîndu-se acce grave încălcări de lege. A fost destituit din funcție, sancționat, și transferat la întreprinderea de postav din Buhuși. Cum era însă cîtat ca un foarte bun economist — chiar dacă nu și bun conducător — i se solicită, peste scurt timp, transferul la una din întreprinderile comerciale ale Bacăului, I.C.S.A.P., unde va lucra, fără nici un reproș pînă în momentul declansării evenimentelor care ne-au adus pe urmele lui...

Începînd cu 5 martie a.c. Dumitru Arhip este transferat cu post cu tot — din întemeiate considerente — de la I.C.S.A.P. Bacău la I.C.S. Mixtă Buhuși. Devine astfel economist principal în fosta sa întreprindere. Se reînnoiește cu gîndul reabilitării morale în fața oamenilor locului — deciziile Curții Superioare de Control Financiar, de anulare a imputațiilor care i se făcuseră, risipind orice bănuială de vinovăție în jurul activității sale. Dar n-a fost să fie așa. După numai 19 zile s-a pomenit transferat, peste noapte, fără să fi făcut vreo cerere în acest sens, la o altă întreprindere comercială a Bacăului, I.C.S. Alimentară.

Așadar, într-o primă etapă s-a perfectat un transfer legal, cu adresă semnată și parafată de directorul de azi al întreprinderii comerciale buhuseane, cu încheierea unui contract de muncă pe durată nedeterminată, cu operarea mutării în cartea de muncă. I s-a dat și o legitimație pe care Arhip o are și acum, în vârtejului evenimentelor care au urmat uitîndu-se, pur și simplu, să i se mai ceară înapoi. Pe 22 martie 1986 (transferul fiind perfectat, rețineți, cu data de 5 martie), I.C.S. Mixtă Buhuși îi trimite lui Arhip o adresă care sună cam așa: „...intrucit nu sîntei om al muncii în cadrul întreprinderii noastre, (avînd în vedere adresa nr. 827 din 19 martie de anulare a transferului dv. de către D.C.J. Bacău) și nefiind în posesia altor acte de menținere în postul de economist — aveți obligația de a părăsi locul de muncă din cadrul I.C.S. Mixtă Buhuși”. (Ca și cînd ar

Nu așteaptă multe îndemnuri cînd este vorba de orașul și de viața lor. Dacă acum doi ani aveau apă curentă doar două ore dimineața și alte două ore seara, au muncit și azi avem apă în permanență. Din Ozana cea frumos curgătoare. Pe la

Gîndind la un Muzeu al copilăriei

„La muzeele noastre — Casa Ion Creangă, Casa Veronica Micle, Cetatea Neamțului și Muzeul orașenesc — vrem să adăugăm și un Muzeu al copilăriei, zice tovarășul Gh. Letu, primarul orașului. Aici, în lumea copilăriei marelui povestitor al copilăriei, cred că este locul unui asemenea muzeu. Ni s-au donat deja cîteva tablouri valoroase. Am fi bucuroși dacă și alți artiști plastici din țară — și revista „Flacăra” ne-ar ajuta lansînd acest apel — ar dona, pentru început, cîte un tablou măcar, inspirat din opera lui Ion Creangă. Poate că

noi se zice că acela care bea apă din Ozana aici nu se mai despărte de Tirgu Neamț. Populația a crescut, desigur, datorită dezvoltării economice a orașului. Majoritatea sînt tineri”. Tot de dată recentă este și apariția primei florării. Localnicii au înființat o seră la care țin ca la o bijuterie. Ca și

fi vorba de un loc de muncă cucerit de Arhip pe baricade, prin forță!). Adresa Direcției comerciale județene, la care se referă cele de mai sus, — 827/19 III — îi comunică, aceluiași Arhip, că „postul de economist principal pe care urma să-l ocupați la I.C.S. Mixtă Buhuși a fost transferat cu data de 1 martie la I.C.S. Alimentară Bacău”. Care 1 martie, cînd abia începînd cu 5 martie Arhip figura la Buhuși? Cum să înapoiezi un post pe care nu l-ai avut? Și, pentru ca lucrurile să capete o turnură și mai palpitantă, cei din Buhuși, după ce pe 22 martie îi atrăgeau atenția lui Arhip că nu este (nu că nu mai este!) la ei, comunică, printr-o altă adresă, I.C.S. Alimentară Bacău că sînt de acord cu transferul lui Arhip începînd cu 24 martie „transfer aprobat în ședința C.O.M. din 24 martie a.c.” (oeloc prins ca atare în procesul verbal al aceluși C.O.M.). În sfîrșit, hîrtii care se bat cap în cap, din care nu lipsește confirmări că în perioada 5 — 24 martie Arhip nu a produs nici o pagubă, ba găsim aici și o caracterizare a acestuia de fiț și mai mare dragul să o vezi!

Exces de zel

Sigur că se pune și întrebarea: care din cele două transferuri au fost făcute „în interesul serviciului”? Directorul Direcției comerciale, Constantin Romașcanu, ne oferă o temeinică motivație a primului (nici una însă pentru aprobarea celui de al doilea!): „Un post de economist principal era absolut necesar la Buhuși. Pentru că acolo avem multe cadre tinere, fără experiență. Economistii sînt cu toții stagiați; actualul director al întreprinderii, chiar dacă s-a dovedit un bun conducător și are și experiență în comerț, conduce cu derogare de studii; contabila șefă își îndeplinește atribuțiile cu derogare de vechime. Pînă și seful biroului comercial, care ar fi trebuit să aibă studii superioare, are derogare de studii. Transferîndu-l pe Arhip acolo, cu post cu tot, ne-am gîndit că rezolvăm două probleme dintr-un condei: o dată, naveta zilnică a omului din cauza bătrînilor bclnavi — unul dintre ei, paralizat — iar a doua, cea mai importantă latură a acestei orientări, că vom acorda un necesar ajutor întreprinderii. Trecuseră mai bine de doi ani de cînd Arhip, ca director, avusesse necazuri. Cunoșteam și decizia de anulare a imputațiilor date în acea perioadă. Atunci cum să mă gîndesc că el nu va fi acceptat acolo cînd lui, ca economist, nu i s-a imputat niciodată ceva?”

la realizarea planului industrial, muncitorii participă, la chemarea primăriei și a Organizațiilor Democratice și Unității Socialiste, la orice activitate gospodărească. Vin de la întreprinderea Volvatir, de la U.F.E.T., de la Cooperativa meșteșugărească de artă populară și artizanat, ori de la Cooperativa „Unirea”, de mică industrie și prestării servicii către populație. Cetatea Neamțului e deschisă

mai tîrziu muzeul visat de noi se va extinde la întreg universul copilăriei, ca temă inepuizabilă de inspirație. Și, cum opera lui Creangă delectează copii din atîtea țări ale lumii, poate cîndva, Muzeul Copilăriei de la Tirgu Neamț va avea și opere sosite din cine știe ce colț al pămîntului, unde un artist și-a amintit de farmecul cu care i-au îmbogățit copilăria scrierile genialului povestitor român. Spațiu se găsește, inimă să ai!”

Și inimă au acești nemțeni de lîngă Humulești. Susținem acest gînd frumos izvorit din inima lor bună. Sperăm că apelul lor va avea ecou în inima artiștilor pentru care copilăria mai înseamnă încă un lucru obsedant în farmecul lui.

pelerinajului permanent al turiștilor veniți pentru cîteva ore, dar și locuitorilor pe care îi așteaptă — pe deal, — unde începe urcusul — Casa arcașului, un splendid loc de popas, cu hotel, trei saloane în restaurant. Terasa și grădina au, în total, 520 de locuri.

Orașul își întreține și fru-

Tovarășa primar a orașului Buhuși, Lili Pecas, afirmă că atunci cînd s-a întors din concediul medical și a aflat că Arhip fusese transferat din nou la întreprinderea pe care o condusesese, „făcînd-o de ris”. „S-a scandalizat”, dînd telefoane, vorbind și cu directorul Direcției comerciale care i-a promis că nu o să-l lase pe Arhip acolo. Drept motivație a acestei intervenții aduce în discuție problema climatului de muncă de la întreprinderea buhuseană care ar fi avut de suferit prin reîntoarcerea lui Arhip. După cum îl cunoștea dumneaei, de pe vremea cînd era director, n-ar fi făcut altceva, prin prezența lui, decît să stîrnească spirite contradictorii, să declanșeze discuții neprincipiale ș.a. „Și apoi, continuă, nu trebuie să uitați ce s-a întîmplat în '84! Oameni băgați în pușcărie, oameni sancționați din cauza lui, pînă și eu am suportat consecințe, fiind discutată, din aceeași pricină — Arhip! — în ședința de secretariat a Comitetului județean de partid, Buhușiul a fost multă vreme arătat cu degetul acuzator în atîtea alte ședințe. Pentru cine? Pentru Arhip!”

Ni se pare firească atitudinea tovarășei primar, vădită grija pentru asigurarea și păstrarea unui bun climat de muncă într-un colectiv. Argumentele aduse însă pe parcurs nu se justifică în cazul de față, lovindu-se de același „zid” al lui '84. De atunci au trecut mai bine de doi ani timp în care lucrurile s-au limpezit și în ce privește gradul de vinovăție al fostului director — anulara imputațiilor de către Curtea Superioară de Control Financiar, fiind un punct cîștigat în favoarea lui, căruia i se poate alătura încă unul, munca fără reproș din ultimii doi ani. Dar dacă Arhip și-ar fi cerut transferul peste 5 sau peste 10 ani, tot de același „zid” al greșelilor de odinioară s-ar fi lovit? Și atunci, în numele aceluiași principii ale eticii și echității invocate cînd lucrurile privind faptele petrecute în '84 s-au clarificat, mai putem să-i punem în spate lui Arhip și cele făcute — pentru care, la vremea potrivită a fost sancționat — și, mai ales, cele nefăcute? Povestea furtului milionului și jumătate de către un casier al întreprinderii, relatată de tovarășa primar este grăitoare. „Sub ochii lui — ne spune — s-a petrecut incredibilă hotie, Arhip scîpînd ca prin urechile acului din această urită poveste. Plătește și acum, solidar cu fostul său om de încredere, contabilul șef — aflat pentru

moasa vocație pentru cultură. Anual, găzduiește mai multe manifestări de anvergură națională: „Colocviul național de poezie tînără”, apoi pe cea intitulată „Șezătoare la Humulești” (trei zile dedicate marelui povestitor, cuprinzînd, printre altele, concursul de creație pentru elevi „Ion Creangă”), dar și „Sadoveniana”, aflată la a 17-a ediție. Din cele trei premii de poezie ale C.C. al U.T.C. pentru 1985, două au fost obținute de poezii din Tirgu Neamț, Daniel Corbu și Nicolae Sava. Dar tot aici se desfășoară „Salonul de poezie de la Tirgu Neamț”, la care se întîlnesc poezii locale cu personalități ale creației românești literar-artistice. Într-o asemenea atmosferă, nu este de mirare că, anul trecut s-au obținut 22 de premii la finala Festivalului Național „Cîntarea României”, pentru creații literare și creație populară. Dragostea pentru literatură și pentru istorie este cultivată cu pasiune la tinerii de profesori ca Gică Merticaru, Ermina Dobrescu, Vasile Vrânceanu (Școala generală nr. 2), Domnica Fică (Școala generală nr. 5), Traian Cozma și Constantin Dobrescu (Școala generală nr. 3) sau Mariana Pintrișel (Liceul „Ștefan cel Mare”).

Humuleștiul lui Ion Creangă face azi parte din Oraș. Edili au pregătit deja proiectul pentru un ceas original care să fie ceasul orașului. Vine din lumea marelui lor povestitor: pupăza — ceasornicul satului. Ceasul proiectat va da ora exactă prin glasul unei puzepe. Un trunchi de tei va fi suportul ceasului cu trei ecrane.

DORIN GHERGHINESCU

încă multă vreme în pușcărie — pentru paguba înregistrată de întreprindere”.

Iată și punctul de vedere al anchetatorului acestui caz, Ioan Macavei, procuror-șef al Procuraturii locale Bacău: „Mai întîi, trebuie să vă spun că fostul director nu a fost implicat penal în nici unul din cazuri. E drept că în acea vreme s-au operat mai multe arestări și s-au dat mai multe sancțiuni în rețeaua comercială, faptele reținute nedînd loc însă nici unei interpretări că acesta ar fi avut vreo vină. În ce privește furtul milionului și jumătate Arhip este total scos din cauză. Nici măcar nu a fost chemat de către organele de anchetă să i se pună vreo întrebare, pentru simplul motiv că nu mai era director acolo de luni bune cînd s-a descoperit fapta. Cu atît mai mult, vă dați seama, nu putea să fie pus să plătească, solidar, cu fostul contabil șef, paguba. Printre altele, trebuie să știți că și acesta a ieșit, încă din decembrie anul trecut din închisoare”.

Stăm de vorbă cu tovarășa secretară cu probleme sociale a Comitetului județean al P.C.R. Bacău, Vochița Iordache, despre nedumeririle noastre născute cu prilejul documentării acestui caz. În lumina cărui teme al legii s-a „returnat” un transfer legal, în favoarea altuia ilegal? Pentru că Direcția comercială nu avea nici un fel de obligație legală să ceară acceptul cită vreme acest transfer nu prevedea un post de conducere în întreprindere, ci unul de simplu economist. Cu atît mai mult cu cît printre argumentele care sînt susținute întorsătura lucrurilor ne-au fost oferite și deformări ale unor fapte, de multă vreme limpezite de instanțele judecătorești. Tovarășa Vochița Iordache acceptă, în fața documentelor și datelor puse de noi la îndemînă, că dosarul celui de al doilea transfer este ilegal. Ca întocmire, ca adrese, ca formulare și producere a lui. „Ar fi fost bine totuși — spune dînsa — să se fi stat de vorbă cu primăria care, probabil, dintr-un exces de zel pentru liniștea colectivului a procedat pripit în acest caz. S-ar fi găsit o punte de înțelegere privind transferul lui Arhip. În primul rînd însă legalitatea trebuia respectată!”

Legalitatea trebuia, fără îndoielă respectată! Iar îndatoririle unui primar privesc tocmai respectarea legalității! De aceea supunem atenției celor în drept acest caz. Un exces de zel care atinge coarda abuzului nu poate lăsa pe nimeni indiferent! Pentru că menținerea pe o astfel de poziție generează, cum am văzut, abuzul.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

CUPA ROMÂNIEI

a revenit pentru a șasea oară

ECHIPEI DINAMO

Intrecind în finală pe Steaua, cu 1-0, Dinamo București a câștigat miercuri Cupa României, ediția 48, intrând pentru a șasea oară în posesia trofeului. Dinamo a învins, opinăm, tocmai pentru că a vrut mai multă victorie, motivația diferită a celor două formații atrinând greu în balanța partidei. Pe de-o parte, Dinamo a ținut cu tot dinadinsul să demonstreze că recentul succes din campionat, prima înfrângere a Stelei după dobândirea Cupei campionilor europeni, n-a fost întâmplător, după cum a urmărit să intre în Cupa cupelor (din toamnă) nu printr-o „favoare”, calitatea de finalista, ci pe merit. De partea cealaltă, la capătul unui sezon obositor și glorios, detașata campioană a țării n-a mai avut puterea să forțeze. A încercat, e drept, dar reușitele ei, atâtea cite au fost, n-au mai avut strălucirea care au dus-o pe Steaua până în virful ierarhiei continentale.

Ne-am așteptat, să fim sinceri, la o finală mare. N-a fost. Nu atât din cauza celor două combatante cit, mai ales, datorită faptului că, exact când jocul se încinsese (în sens frumos, deși nu totdeauna, pentru că s-au semnalat și câteva răbufniri ale nervilor), o ploaie torențială a stinjenit intențiile jucătorilor. Fără să diminuăm din meritele învingătorilor, se cuvine însă să spunem că tocmai prosperitatea lor (de care, firește, nu pot fi învinuiți!), mai evidentă în condițiile terenului desfundat, a decis. De altfel, imediat după începerea ploii s-a și marcat unicul gol al meciului: Orac a șutat din afara careului, Ducadam n-a putut reține balonul ud, acesta a sărit la Mihăescu care, după ce a „întors” apărarea Stelei, i-a pasat lui Damaschin, reluarea acestuia fiind fără speranță pentru portarul campioanei. Steaua, care avusese mai multe ocazii de gol până atunci și care părea, după pauză, mai hotărâtă, n-a mai găsit resurse să revină, ultimele 20 de minute reducându-se la un fel de „șah etern” în fața porții dinamoviste, păzită cu strășnicie de o echipă (inclusiv atacanții) dispusă să nu dea vrabia din mină pentru cioara de pe gard! Ce s-a întâmplat până la gol?

Steaua a dominat teritorial, rătăcind (min. 21) prin Bărbulescu și în minutul 27, prin Majaru o lovitură de la 11 metri, acordată corect pentru un fault al lui Moraru (care ieșise aventuros din poartă) asupra lui Balint. Șutul lui Majaru a izbit stîlpul din dreapta portarului dinamovist. Pînă la sfîrșitul reprizei (fluierat de arbitrul Radu Petrescu cu aproape un minut și jumătate mai devreme!), n-am mai notat decît un fotbal de tatonare, scurgerea vremii nefiind, logic, în favoarea campioanei Europei, din ce în ce mai marcată de încălzirea sezonului. Imediat după pauză, Rednic a irosit un vole ideal (min. 49), după care Steaua, simțind că timpul o presează, s-a năpustit în atac, căutînd „lovitură de grație”. Jocul la „quitté ou double”, mai spectaculos, dar și mai riscant (prin avansarea liniei de mijloc) n-a dat însă rezultatul dorit, beneficiile echipei din Ghencea rezumîndu-se la cîteva ocazii, aparținînd lui Balint (min. 50), Iovan (min. 52) și Băloni (min. 56). După ce Radu Petrescu a trecut cu vederea o penalty în careu lui Ducadam (Belodici i-a agățat piciorul lui Damaschin, în min. 59), s-a înscris, în condițiile descrise, singurul gol al unei partide care, dacă n-a adus „gala” scontată, a plăcut publicului, miuit la un moment dat pînă la piele, dar statornic, prin dirigenția cu care competițiile și-au apărut șansele.

E greu, desigur, de tras concluzii după un meci de final de stagione și cu atât mai mult după unul care, pe un sfert din desfășurarea lui, a fost compromis de ploaie. Oricum, finala ne-a arătat că Dinamo rămîne o formație redutabilă (chît că ea a ratat podiumul de premiere al campionatului), capabilă să se confrunte de la egal la egal cu o echipă dintre cele mai repute în Europa. Ambiția și dăruirea dinamoviștilor, susținute de o strategie adecvată (câci noi rămînem la părerea că în privința valorii mai e loc), nu pot decît să ne bucure. Cît despre Steaua, ea și-a făcut în acest an cu prisosință datoria, ba încă pe mai multe planuri.

Miercuri, n-am luat rămas

bun de la sezonul competițional 1985/1986, pe care îl vom uita greu pentru că, dincolo de scaderile și neîmplinirile lui, ne-a adus, grație Stelei, imensa satisfacție a cîștigării Cupei campionilor europeni. Cu vremea, multe se vor șterge, dar această ispravă, înscrisă cu majuscule în istoria fotbalului românesc, va dăinui. Cum despre asta vom mai avea, firește, prilejul să discutăm, vara fiind lungă, să încheiem prin a le ura „ambasadoarelor” noastre în competițiile continentale, Stelei în Cupa campionilor, lui Dinamo în Cupa cupelor, Sportului studentesc și Universității Craiova în Cupa U.E.F.A., mult, mult succes!

Fericit, căpitanul dinamoviștilor, Dragnea, arată trofeele decernate cîștigătorilor Cupei României. Lîngă el, antrenorul Mircea Lucescu. Bravo, Dinamo, îți urăm o carieră cit mai lungă în Cupa cupelor!

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

SPORTUL

STUDENTESC:

cei mai buni juniori

Tot miercuri, în deschiderea finalei Cupei, s-a desfășurat și ultimul act al campionatului național de juniori, care a opus două formații bucureștene, Sportul studentesc și Dinamo. Ca o curiozitate noul sistem competițional (asupra limitelor căruia vom reveni) a permis confruntarea în ultimul meci, hotărîtor, a unor echipe care, înaintea fazelor superioare (cînd Sportul a cîștigat grupa de la Cimpina, întrecînd și pe fosta campioană, F.C.M. Brașov, iar Dinamo pe cea de la Pitești), au făcut parte din aceeași serie, a V-a, a campionatului. Ca și în serie, miercuri a învins tot Sportul studentesc, în stil El Mondial, după executarea loviturii de la 11 metri, cu 7-5, după ce, la capătul a 90 de minute de joc, scorul fusese egal, 2-2.

Este pentru a treia dată cînd clubul din „Regie” dobîndește titlul la juniori, această frumoasă

premieră venind să completeze locul 2 din divizia A și demonstrînd, parcă și mai clar, seriozitatea și aplicația cu care se munceste la Sportul studentesc, unde există o atmosferă propice marii performanțe. Se cuvine să elogiem pentru izbînda de miercuri pe tinerii jucători ai Sportului, pe antrenorul Dan Apolzan, pe doctorul Ștefan Ciofu, pe masorul Liviu Bulus și, nu în cele din urmă, pe vicepreședintele clubului, Florin Dumitrescu, care s-a ocupat încăpătoare de pregătirea echipei. Iată lotul proaspetilor campioni: Vărzariu, Lucescu (fiul directorului tehnic al F.R.F.), Simirean, Popete, Petre, Lesner, Cruțeru, Cristea, Prodan, Szohi, Alexe, Covaciu, Bondoc, Iorgulescu (fratele cunoscutului internațional), Stanici, Dobre, Ciclea, cei subliniați evoluînd în partida finală. Felicitări!

Cum semifinalele campionatului mondial se dispută în 25 iunie, Franța — R.F.G. la Guadalajara (de la ora 21, ora Bucureștiului), Argentina — Belgia la Mexico City (de la 1 noaptea), în ziua în care aceste rînduri vor cădea sub ochii dumneavoastră, veți cunoaște, stîmți cititori, numele finalis-telor. Cu toate acestea, considerăm că v-ar interesa „ultimele știri” privind partidele din sferturi, în urma cărora au rămas în cursă 3 reprezentative ale Europei și una a Americii de Sud.

„Fotbalul mi se pare a fi dansul diavolului”, expresia îi aparține lui Rivelino, care a adăugat: „Brazilia a jucat mai bine și nu merita să piardă”. De altă părere e însă Ferenc Puskas: „O echipă (n.n. cea a Braziliei) care ratează 3 lovituri de la 11 metri nu poate pretinde mai mult. Victoria Franței ni se pare justă”. Să-i dăm cuvîntul și lui Santana: „Nu am nici o explicație cu privire la irosirea penaltyurilor de către Zico și Socrates, jucătorii cei mai indicați pentru asta”. Acest eșec, a completat antrenorul brazilian, ar putea să însemne sfîrșitul carierei mele de tehnician, dar o decizie definitivă voi lua după întoarcerea acasă. Ma-lifișii observă însă că ar fi pentru a doua oară în ultimii 4 ani că Santana ar demisiona! La fel a procedat și după eliminarea de la C.M. din Spania, în 1982, pentru că apoi să revină! De-ai a rotundă mingea de fotbal, ca să se învîrtă! Să rămînem în tabăra braziliană, ascultîndu-l pe Zico: „Nu eu am ratat penaltyul, ci Bats l-a apărât! E un mare portar și s-a aruncat perfect la balon”. Pe aeroportul din Guadalajara, cu lacrimi în ochi, Edinho a declarat: „Plecăm acasă cu mîinile goale, amăriți. E amarăciunea mea și a generației mele de fotbaliști,

care nu mai poate spera, din cauza vârstei, la un alt Mondial”. Vorbele francezului Bellone au avut darul să-i mai îndulcească pe brazilieni: „Echipa lor e cea mai bună a acestei Cupe Mondiale”. Slabă consolare! În noaptea de sîmbătă spre duminică, după eliminarea formațiilor Braziliei și Mexicului, atît la Guadalajara, cit și la Monterrey, consumul de alcool s-a triplat! S-a plîns mult, dar s-a și bătut mult! Cîteva cuvinte pe care „Robbo” Robson, căpitanul formației Angliei, pare să le regrete acum: „Franța mi se pare incapabilă să devină campioană a lumii în altă parte decît la Paris?”. Invidie la la

Mexic — R.F.G. două cartonase roșii (Berthold și Aguirre) și 8 galbene! El și-a bătut astfel propriul record: unul roșu și 6 galbene la meciul Uruguay — Scoția. Drept recunoștință pentru excelenta comportare a portarului Schumacher (în în-tîlnirea cu Mexicului), ziarul vest-german „Welt am Sonntag” a tîrnat pe prima pagină: „Toni, eroul de la Monterrey!”. Dezamăgit crunt de eliminarea Spaniei, pitorescul Manolo, șeful galeriei iberice, și-a spart toba! Spania a ieșit, a zis el, Brazilia și Mexicul la fel, iar pentru Argentina nu bat! Maradona, adică, să se descurce și singur! Federația irakiană a anunțat oficial demiterea antre-

ment în națională?! Comentariile sînt de prisos: incintătoare ambianță! Gerets (Belgia): „Postura de outsidersi ne vine ca o mînușă! Așa am abordat partidele cu U.R.S.S. și cu Spania, de pe aceeași poziție vom juca și meciul cu Argentina”. Cine are urechi... Dacă voi rămîne în post (n.n. acum cîteva săptămîni parcă demisiona după C.M.!), a declarat Beckenbauer, voi renunța la jucătorii care activează în afara Bundesligii! Motivul? Nu pot niciodată conta pe ei! Apropo de Bearzot. El a avut tăria să recunoască: „Nimeni nu e vinovat în afara mea! Numai eu am greșit”. Cît privește nefolosirea lui Rossi, golgeterul

A fost sau n-a fost henț? Comentatorii neutri încină să creadă că a fost, iar taberele implicate o în, firește, fiecare pe-a lor! După ce accepta că „am fost învinși de jucătorul numărul 1 al lumii (n.n. Maradona), al cărui al doilea gol a fost miraculos”, antrenorul Robson pune punctul pe i: „Eu am văzut henț (n.n. la golul 1), iar Shilton mi-a confirmat”. Bilardo a fost cit se poate de laconic, „gol și gata”, iar Maradona, a scîldat-o, zicînd că a marcat „cu mîna lui Diego și cu capul lui Maradona?”. Chiar dacă admit că, pătrunzînd pentru prima oară în ultimii 16 ani în sferturi, Anglia și-a păstrat reputația de „mare putere” a fotbalului, zierele insulare nu-l iartă pe Robson. Principalele reproșuri: lipsa de imaginație a echipei și neutilizarea lui Barnes, care n-a jucat decît 16 minute. Dacă, în general, zierele nu-și ascund dezamăgirea, destule îl acuză cu vehemență pe arbitrul Bennaceur din Tunisia de a fi acordat argentinienilor un gol realizat cu mîna! Sub titlul „Sfîrșitul visului nostru”, „Daily Mirror” scrie: „Omul pe care toți îl numesc cel mai bun fotbalist al lumii, Maradona, a dus Argentina în semifinale printr-un gest de trișor. Acca fază a schimbat fața jocului, jînindu-i teribil pe englezi”. Concesia făcută mai departe, aproape că nu mai contează: „Al doilea gol al lui Maradona a însemnat însă o lecție de virtuozitate”. Încheiem reamintindu-vă, stîmți cititori, că ultimul act al Mondialului, finala finalelor, se va disputa duminică, 29 iunie, la Mexico City, pe „Azteca”. Cine va juca în finală? O știți dumneavoastră mai bine!

Pagină realizată de OVIDIU IOANIȚOIAIA

El Mondial: drumul către finală

britanique... Cu gîndul (probabil) la finală, Guy Thys s-a pronunțat critic la adresa gazonului de pe „Azteca”: „Fiind foarte dens, el nu favorizează, sub nici o formă, fotbalul european”. Poligloul C.M. pare să fi fost paraguayuanul Rome-ro, care stăpînește 5 limbi. Cu cea a fotbalului parcă a stat mai prost jucătorul numărul 1 al echipei lui Cayetano Re! Menotti, ex-antrenorul Argentinei, a fost sigur că „Brazilia va face un mare Mondial, iar Argentina nu va trece de optimi!”. Nimeni nu e profet! A surprins poziția mexicanului Hugo Sanchez (care joacă la Real Madrid): „Am pierdut din cauza a 2 oameni: a portarului Schumacher (n.n. care a parat două lovituri de la 11 metri) și a arbitrului Palacio!”. Mai multe voci îl acuză pe Palacio de a fi scăpat meciul din mină, deși columbianul a acordat înultima

norului Evaristo Maceda care, cu două luni înainte de Mondial, îl înlocuise pe Edu, fratele gemă al lui Zico. Se afirmă că Evaristo se va întoarce în Qatar (de unde venise „împrumutat” în Irak) și că federația irakiană va apela la un tehnician vest-german. Să așteptăm însă semifinalele! Trecut pe lista indisponibilităților „irevocabile”, belgianul Verecauteren (despre care agențiile de presă notau că a și luat drumul Bruxellesului!) a re-apărut duminică în formația lui Thys! Ce ție-e și cu „diplomația” asta? În calitate de ziarist, fostul căpitan al reprezentativei R.F.G., Paul Breitner, care trimite din Mexic corespondențe lui „Bild Zeitung”, e mai puțin optimist: „Nu mi se pare, vai, că avem o echipă mare. Opțiunile lui Beckenbauer mi se par ciudate. De ce a apelat, de pildă, la Magath, care n-a dat niciodată randa-

mondialelor din 1982, „bătrînul cu pipă” s-a apărut elegant: „Am vrut ca dumneavoastră, toți, să rămîneți cu imaginea lui Rossi cel din 1982!”. Mărire și decăderea fotbalului. Citat din ziarul parizian „L'Equipe”: „Dacă francezii își vor permite luxul de a învinge și Brazilia, triplă campioană a lumii, atunci ei vor intra în legenda fotbalului mondial”. Au intrat! Faptul că toate cele 3 formații europene calificate în semifinale și-au cîștigat acest drept în urma executării loviturilor de la 11 metri a stîrnit multe și controversate comentarii, însuși Bilardo, antrenorul Argentinei, ridicîndu-se împotriva acestei clauze regulamentare care „nu respectă spiritul jocului”. Alții au fost chiar mai drastici, afirmînd că intră în discuție „un tertip european”. Multă teavură în jurul primului gol al Argentinei din partida cu Anglia (2-1).

„Urmează un iulie de foc pentru atletii noștri juniori”

— Vasile Mureșan, sintezi în răgazul dintre două trenuri, de altfel, și dialogul nostru va purta amprenta acestei grabe, trenul care v-a adus de la un concurs din Iugoslavia, și rapidul 45 cu care veți călători spre Brașov. O grabă firească dacă ținem seama de faptul că pregătirile, de care răspundeți și dv. în calitate de antrenor principal al loturilor, au intrat în linie dreaptă pentru o mare competiție: primul campionat mondial de atletism al juniorilor. Ce știți până la ora actuală despre acest concurs?

— Așa cum ați menționat, este primul campionat mondial pentru juniori, se va desfășura la Atena și vor fi aici peste 1.200 de participanți, fiecare țară având dreptul să înscrie maximum doi atleti la o probă. Românii i s-au rezervat 15 locuri.

— Este puțin, este echitabil? — Fată de rezultatele noastre din 1985, cred că este puțin. Dar dacă ținem seama de faptul că Federația internațională de atletism va susține cheltuielile fiecărui lot și numărul țării participante va fi foarte mare, să ne amintim cum a fost la primele mondiale de atletism pentru seniori de la Helsinki, mi se pare echitabil.

— Care au fost rezultatele juniorilor noștri anul trecut?

— Statisticile europene ne situează juniorii în primele 20 de locuri, în multe probe. Asta ca un generic al performanței. În detaliu, pot aminti cele 3 locuri întii la 800, 1.500 și 3.000 m fete, Maria Pinteș, din Bistrița, Ana Pădurean, din Deva și, respectiv, Cleopatra Pălăcean tot din Deva, având timpi buni la aceste probe. Dar, în actualul sezon, timpii sunt superiori celor menționați. Dacă mai amintim că la balcaniadă, în 1985, s-au obținut 25 de medalii iar la concursul „Prietenia”, desfășurat în țara noastră, am luat cele mai multe medalii, în compania unor atleti foarte buni din U.R.S.S. și R.D.G., puteri atletice de prim rang în lume, înțelegem mai bine de ce cred că numărul de atleti invitați din România putea să fie mai mare.

— Care este totuși avantajul practic al unor „mondiale”, dat fiind că, probabil, performanțele, ne-o spun chiar primele mondiale de seniori, invocate mai înainte, nu vor rupe inima țigului.

— Un campionat mondial este un campionat mondial. Titlul de „cel mai bun din lume”, la o probă sau alta, deși s-ar putea să nu se bucure și de performanțe de excepție, spune foarte mult. În plus, „iesi în lume”, îți poți măsura forțele. La ora actuală, în Europa sint

mai puțin cunoscute performanțele juniorilor de peste ocean sau ale celor din Africa. Desigur, nu toți campionii mondiali vor confirma în timp, pentru că la juniori salturile ca și eșecurile sînt la fel de surprinzătoare, motiv pentru care este extrem de dificil să alcătuiști o echipă.

— Apropo de echipă, cu cine pleacă?

— Încă nu ne putem pronunța, mă refer la toți cei care ne ocupăm cu pregătirea lotului. În toamnă am alcătuit loturi largite și, în urma testelor de verificare, în funcție de valoare și vîrstă, ne vom prezenta la mondiale, la balcaniadă și la turneul „Prietenia”. În ceea ce privește mondialele de la Atena, unde cred că vom urca de trei ori pe podium, mai avem de efectuat două teste, ambele la Pitești: Cupa Federației, pe 28 și 29 iunie, și meciul cu echipa de juniori a S.U.A., pe 11 și 12 iulie, echipă cu care vom face deplasarea, în același avion, la Atena.

— Să vă întreb altfel: care sint probele de la care nu vom lipsi?

— 800 m, 1.500 m și 3.000 m, toate la fete, unde vom avea câte două concurențe.

— Cam aceleași probe, și tot la fete, care ne-au făcut un nume în lume.

— Într-adevăr, se poate vorbi de o școală românească de semifond și fond. Există aici o metodică bine pusă la punct, dar și modele celebre, Puică, Melinte, Lovin. În plus, fetele sint mai ambițioase, mai perseverente. Ca să revin, avem atlete de bună valoare și la

înălțime fete, 400 m plat și 400 m garduri.

— Și la băieți? — Putem aminti „sulița” și proba de 800 m, la care mai putem prognoza, pentru că, să nu uităm, virful de formă trebuie să-l prindem la mondiale. Dar repet, ultimele două teste vor fi decisive în alcătuirea echipei, care este deschisă tuturor. Mai devreme vorbeam de surprizele pe care le pot oferi atletii la vîrsta junioratului. Iată, de pildă, la 400 m, Lăcrămioara Andrei avea, anul trecut, 55,12 s, iar anul acesta, la „internaționalele” de seniori, a alergat în 53,23, timp superior celui obținut la europenele din 1985. Sau, Simona Stoica, născută în 1971, care la 1.500 m și 3.000 m, în fiecare concurs de verificare, a scos recorduri personale.

— Cum a fost concursul de la Zagreb, de la care abia v-ați întors?

— În primul rînd, obositor dar ne-a prins bine. A fost un memorial al seniorilor și noi ne-am deplasat cu doi juniori și trei atleti de la tineret. Cu juniorii am obținut de două ori locul doi, Galina Astafei, 1.83, la înălțime, și Cristina Mezaros, la 800 m.

— Ce veți face la Poiana Brașov, unde plecați mîine (duminică 22 iunie)?

— Rămînem pînă în 27 la Poiana, iar în 30 iunie se adună toate loturile de juniori — pentru „mondiale”, balcaniadă (care va fi la Izmir) și turneul „Prietenia” (în R.D.G.). Altfel spus, iulie este luna de foc a atletilor noștri, juniori.

RĂZVAN BARBULESCU ■

Aforisme

Sînt aproape sigur că nici o carte proastă nu a rămas necrisă.

Nu poți fi plin de tine pe dinafară, fără a fi gol pe dinăuntru.

În materie de invidie se pare că nu mai avem nici un Everest de cucerit.

Unii sint strîmbi din naștere. Alții din cauza aspirațiilor.

Bucatele globului ar ajunge pentru toți, dacă fărîturile ar fi egale.

În artă, orice debutant are în barbă firimituri din capodoperele altora.

Nu poți ajunge maestru, pînă nu te pastîșează nimeni.

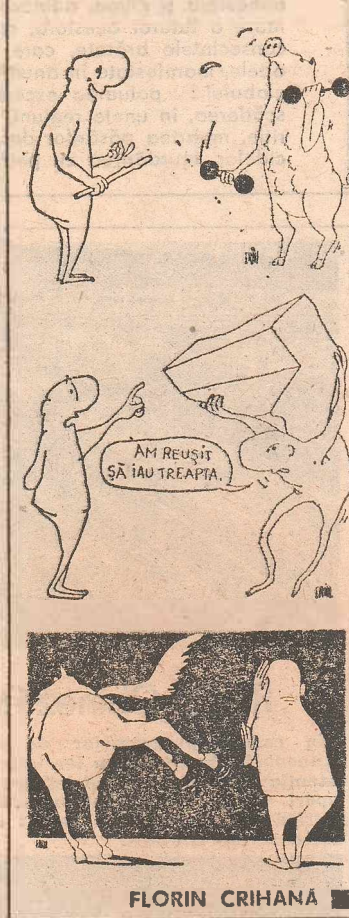
Arta — o superbă supapă de evacuat noroiul din suflet.

Se înmulțesc operele de artă născute la șapte luni.

Celui care rage nu-i trebuie certificat de măgar.

VASILE GHICA ■

Rac

Nb4! 27. T:e5 N:d2 28. g3 Dd4 29. Te1 Dd5 si Miles cedează.

Meciul a purtat amprenta unei mari doze de risc din partea campionului. Kasparov a explicat maniera sa de abordare a partidelor prin faptul că a jucat pentru spectatori. Iar spectatorii au avut impresia că Garri alergă spre egalarea recordului lui Bobby Fischer, care în calificările CM i-a întrecut pe B. Larsen și M. Taimanov cu 6:0. La puține zile după încheierea acestui meci, ex-campionul lumii, Anatoli Karpov, incunoscintat de marea formă sportivă a rivalului său, a fost prezent la startul tradiționalului superturneu de mari maestri de la Bugojno, pe care l-a cîștigat, dominînd clar întrecerea. După un scurt „intermezzo” cauzat de campionatul mondial de fotbal (cei doi adversari iubesc fotbalul, în special Kasparov, care îl practică drept sport compensatoriu) preparativele finale continuă pînă în preajma lui 28 iulie, cînd va avea loc tragerea la sorți în noul meci de la Londra — Leningrad. Nici unul dintre cei doi „K” nu se gîndește la altceva decît la victorie. Vom asista la revanșa lui Karpov sau la confirmarea titlului de campion al lumii pentru Kasparov? Vom vedea...

MARGARETA MUREȘAN ■

nouă și lor să tot urmărim ceea ce se întîmplă. Și, e aproape sigur, învinsul va „cădea” momentan în finala meciurilor candidaților și, probabil, va reveni la primăvară într-un nou meci cu aceiași doi rivali. Pentru Gari Kasparov și pentru Anatoli Karpov pregătirile competiționale de punere în formă sportivă s-au încheiat cu succes. Campionul lumii a rămas consecvent principiului său de luptă, totul sau nimic, cîștigînd într-o manieră strălucită — ce aminteste de Bobby Fischer — înfrîngerea amicală cu marele maestru englez Anthony Miles. După scorul meciului 5,5:0,5 pentru Garri, se pare, duelul nu a fost prea amical. Meciul de șase partide i-a prilejuit campionului lumii o nouă experiență, absolut necesară, în domeniul luptei în doi. O singură remiză a reușit să smulgă Miles în partida a patra, cu piesele albe. A fost singura oară cînd lupta s-a încheiat imediat după deschidere, în 23 mutări. Relativ repede s-a oprit ceasul de control și în alte partide, a 3-a (31 mutări), a 5-a (27) și a 6-a (29), toate adevărate „perle” cîștigate de genialul șahist sovietic.

Cum a decurs meciul? Kasparov a jucat ca de obicei, poate, chiar ceva mai bine: fără a ceda nici o clipă inițiativa, calculînd zeci și zeci de variante agre-

sive, expunîndu-se loviturilor tactice la care avea mereu contralovitura. A recurs la deschideri și planuri deja știute, pe care le-a finisat cu multă răbdare și pricepere. Pe scheletul partidei sale cu Torre, jucată cu albele la Baku în 1980, a decurs partida întii. Cînd Miles se gîndea fericit că a scăpat de criza de timp și de presiunea pe flancul regelui, căutîndu-și șanse în contraatac, Kasparov a mai efectuat două mutări și, neconsolat, Miles a cedat. Foarte des în meci s-au jucat planurile caracteristice „Indienei noi” și „Gambitului damei”, „armele” cunoscute ale lui Karpov. Cea mai interesantă partidă a meciului a fost apreciată partida a șasea, un nou Gambit de damă. MILES — KASPAROV: 1.d4 d5 2.e4 c6 3.Cc3 Cf6 4.e3 c6 5.Cf3 Cb7 6.Nd3 c:d4 7.N:e4 b5 8.Nd3 a6 9.e4 c5 10.e5 c:d4 11.C:b5 C:c4 (La fel a început și partida a patra, dar Miles îmbrunătățește linia de ioc) 12.D:d4 C:e5 13.C:e5 C:e5 14.Cd6 ++ (Sah dublu!) Re7 15.C:e8 + (Ideea nu e nouă. A mai fost întilnită într-o partidă mai veche jucată între Spassky și Novotelnov). 15... Rf6? 16.Ne4? 17.T:e8 17.b4? (Trebuia rocat regele). b6! 18.Oc4 19.D:d1 d3 20.Tfel T:c1 21.T: c1 d2 22. Tf1 D:d4 23.Te2 D:e4 24. T:d2 Nc5 25.Te1 D:h4 26.De2

„Numărul nostru, care e cu soț!” „N-am uitat. Una e să te găsească băut și colac peste pupăză, cu numărul necorespunzător, și alta e să spui: „Am întîrziat pentru că în scurt timp vom avea nuntă. Am stabilit și noi detaliile organizării sărbătorii. Timpul a trecut repede, ce să-i faci. Vă rog, însă, să-mi puneți, dacă apreciați, fiola”. Au și ei părinți, copii, neveste, logodnice. Înțeleg niște lucruri omenești!” „Cam lungă pledoarie ca să-mi refuzi un pahar de vin, Aurele, dar recunosc, ai dreptate!”, conchise nașul.

fi efectul unor medicamente contraindicate pentru oamenii de la volan. Medicii, farmacistii, presa, fac mult și reușesc în bună măsură să constientizeze șoferii asupra acestui mare pericol. Trebuie să raportăm însă succese și în domeniul explicării teribilelor urmări ale conducerii în stare de oboseală accentuată. Plătîm încă un tribut apăsător acestui perid dușman al traficului rutier. La urma urmei nimeni nu pleacă de acasă cu intenția de a intra cu mașina într-un pom, într-o casă sau în mai știu eu ce obstacol. La fel cum resping consumul de droguri, cumintii noștri-români resping și ideea sinuciderii. De ce să nu admitem, însă, că după o zi întreagă de muncă la volanul unei mașini grele, cu care ai lucrat în condiții deloc lipsite de dificultate, pe un santier, și după o noapte petrecută cu discutarea evenimentelor la care ne-am referit, poate mai obositoare decît nu știu cite curse cu mașina, reîntoarcerea în asemenea condiții ar echivala cu o sinucidere. Aurel nu o doare, desigur, dar a admis această varianță fără voia lui. Așa s-a și întîmplat. Au adormit întîi părinții lui apoi fetița și la urmă, după ce a încercat să-l mai țină de vorbă, conștientă de pericolul care se contura. Mara, Aurel a luptat vreme de o oră cu somnul, care, pînă la urmă, l-a învins. Ne-a povestit extrem de tristă sa poveste a patul de suferință al părinților și fiicei sale, care au fost răniți grav ca urmare a accidentului.

VICTOR BEDA ■

Se apropie!

Timpul trece mai repede ca oricînd pentru cei doi vesnici combatanți în lupta pentru titlul suprem. „Revanșa”, cum i se spune meciului pe care-l acordă actualul campion mondial, Gari Kasparov, ex-campionului lumii Anatoli Karpov, va fi ultimul eveniment al ciclului început în anul 1981, cînd s-au desfășurat primele calificări în C.M. Se pare, revanșa aceasta este ultima ce se va mai juca (deși dreptul la recucerirea titlului pierdut a fost dintotdeauna o clauză a regulamentului CM, conform afirmației președintelui FIDE, Fl. Campomanes) deoarece scurta timpului de competiții într-un ciclu al C.M. a dus la aglomerarea concursurilor decisive, la reducerea timpului de gîndire, etc., cu alte cuvinte și șahul devine contemporan epocii vitezelor... Cei doi asi ai șahului mondial vor sta din nou față în față, pînă cînd ni se va uri și

mai au diferențele de vîrstă? Desigur, nu pot fi ignorate, dar, zic eu, nu problema aceasta e esențială, ci alte, bunul simț, cei șapte ani de-acasă, înțelegerea reciprocă. Poate nu știu eu să mă exprim prea elevat, dar simt că asta-i esența lucrurilor! Alt exemplu, și aici sint exprimate tot felul de păreri, aprecieri, teorii. Adică, ce mare nenorocire e dacă eu am 32 de ani și Mara abia 19. Ne înțelegem perfect, mi-a dăruit o fetiță adorabilă, în curînd probabil vom avea și un fecior (cel puțin așa doresc eu). La anii ei are

Marei, nașii. S-au stabilit detaliile, meniul, invitații, locul fiecărui la masă, mă rog, cum se zice, întreg protocolul. „Aurele, acum, înainte de plecare, gustă și tu un pahar, frăguța asta parfumată merită sorbită. N-o fi foc”. „Uite, și aici, în problema băuturii, am părerile mele”. „Aurel, dragă, în ultimul timp, tu ai devenit tobă de carte, teoretician la culme, plin ochi de principii, ne ții lecții în toate domeniile”, remarcă malitios nașul. Diplomat, Aurel parează lovitură. „Nu te supăra, nașule, în primul rînd dumnea-

Cronica șoselei

minte mai multă ca unele femeii de 30. Încă o dată afirm și susțin că nu virtele sint totul într-o căsnicie”. Auzind că-i vorba de ea, Iosefina, trezită din somn, începu să gîngurească. Acum fixează cu ochisorii ei, ca două murezi, asistența, apoi începe să clipească tot mai des și să strîmbe din năsus, semn că norii de fum de tutun din cameră o deranjează.

„Ce să-i faci, nu întotdeauna toate se orînduiesc așa cum trebuie. Eu și cu Mara vă mulțumim că ați acceptat să ne fiți nași. Și ai noștri și ai Iosefinei. Nu sintem nici primii, nici ultimii care facem nunta după nașterea copilului. Mai bine mai tîrziu decît niciodată”. Atmosfera e de bună dispoziție. Toți sint veseli, părinții lui Aurel, ai

O variantă admisă involuntar

ta nu ești un naș corupt și mafiot, ca în faimosul film italian, cu un țaran român cu mult bun simț. Cred că ești de acord cu mine. Dacă n-am băut nouă ore, de ce să-bea tocmai acum, la sfîrșit? Principiul meu, o să zici din nou că fac pe principia-l, e ori să beau și să mă simt bine, ori să nu gust nimic, și să fiu cu mintea limpede cînd sint cu mașina. De ce să conduc tot drumul cu teamă, inhibat, cînd pot să stau cu fruntea sus nu numai la orice control, dar, la urma urmei, în fața conștinței mele. Apoi, mai e o chestie. Cînd conducerea mașinii e pînă la urechi, poți să ignori acest lucru? Să-ți fie indiferent ce se întîmplă cu tine? Bineînțeles că nu”. „Dar mai e ceva, Aurele”, interveni Mara. „Ce-i, fetița?”

În mașină se urcă părinții băiatului. Mara cu fetița în brațe și, la volan, Aurel. Continuă comentariile cu privire la viitoare evenimentele. Se iau în dezbateri din nou: lista invitaților, modul cum va decurge festivitatea, primirea musafirilor, ordinea aducerii bucatelor, tortului miresii, cum va intra în rol orchestra, și, de ce să omitem, cine se va ocupa de... plăcure.

La noi nu se folosesc droguri, românii au fost dintotdeauna oameni echilibrați, nu au agreat și nu vor agree niciodată lucrurile impotriva firii. Sint convins că nu vom avea accidente din cauza unor șoferi drogați. Din păcate, însă, există stări, al căror efect nociv nu e departe de al drogului, cum ar

Comentariul
săptămânii

Pace și dezarmare (XVII)

Puritatea Planetei unice

După ce o seamă de oameni de știință au „îndrăznit să afirme” — expresia îi aparține lui Giordano Bruno — că în Univers există numeroase corpuri cerești comparabile cu Pământul, multe planete și mulți soți, un val de optimism i-a cuprins și i-a stăpinit vreme îndelungată pe locuitorii Terrei. Poate acolo, în constelații, gindeau mulți, va fi și viața vor fi și ființe raționale, cu care să putem intra în legătură, cu care să ne întâlnim, la care, eventual, să putem merge în vizită sau să ne mutăm de tot. Dar speranțele nu s-au împlinit. Cercetări temeinice, cu mijloace tot mai perfecționate, n-au depistat nici cea mai mică urmă de viață în spațiul extraterestru. Savanții sînt din ce în ce mai înclinați să considere că Pământul este unica planetă vie din Cosmos.

Ei, și — ne-am putea întreba — ce necaz vine din asta? Cum am putut trăi atât amar de vreme singuri, o putem face liniștiți și de acum înainte. Că nu sînt și alte lumi în spațiul sideral ne pare rău, însă nu trebuie nici să ne impacientăm prea tare. Această judecată sănătoasă s-ar fi potrivit cam pînă la jumătatea secolului nostru. După aceea, mai exact spus, după al doilea război mondial, lucrurile s-au schimbat. Pământul, singura planetă vie, singurul leagăn al vieții — cel puțin după cîte se cunosc pînă în momentul de față — a fost supus unei agresiuni brutale din partea a fel de fel de factori poluanți. Nu puține acțiuni ale oamenilor, legate, mai toate, de industrializarea excesivă și de cursa pentru dobîndirea supremației militare, au dus la degradarea solului, a apelor, au afectat organismele vii, procesele biologice atmosfera și clima, adîncurile oceanelor, habitatul și, ca urmare a tuturor acestora, condițiile de viață ale omenirii. La consecințele arătate, care au caracter general, se adaugă altele, manifestate în anumite locuri sau în anumite zone ale globului: poluarea excesivă a atmosferelor marilor orașe, scăderea, în unele regiuni, a faunei piscicole pînă la dispariție, moartea păsărilor datorită folosirii neraționale a pesticidelor, murdărirea cu petrol a apelor mărilor și oceanelor.

Una din cele mai puternice surse de poluare este cursa înarmărilor. Avem în vedere nu doar pericolul potențial pe care îl prezintă uriașele stocuri de arme nucleare, chimice și de alte categorii, nu doar ceea ce s-ar putea întîmpla în cazul izbucnirii unui conflict armat la scară planetară, ci și ceea ce se întîmplă astăzi. Reziduurile industriei de război în frunte cu cele ale industriei de arme nucleare, tot felul de substanțe chimice, de uleiuri și de alte materiale militare duc la îmbolnăvirea și mai pronunțată a planetei. În fruntea listei — pericolul nuclear. Recentele evenimente au demonstrat cu prisosință cît de gravă poate fi scăderea de sub control a energiei nucleare, sub orice formă ar fi ea. În această lumină, se înțelege cît de gravă este amenințarea care vine din partea stocurilor de armament, în primul rînd nuclear.

„Ați cunoscut cu toții — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — efectele radiațiilor în urma avariei de la centrala nucleară de la Cernobil. Dacă o asemenea avarie a provocat atîtea probleme, și României și altor popoare, cu atît mai mult trebuie să înțelegem ce gravitate vor reprezenta armele nucleare”.

Acum, cînd știm și că nu ne putem muta pe alt corp ceresc, și cît de mari sînt pericolele care amenință planeta noastră, grija și eforturile omenirii pentru sănătatea Pământului trebuie înzecite. După cum cu justete s-a subliniat în multe ocazii, viitorul omenirii este legat tocmai de grija și atenția pe care le vom acorda mediului înconjurător. Dacă degradarea ecologică pe care o constatăm astăzi va continua consecințele vor fi nu peste mult timp tot atît de grave ca și ale unui război pustiitor. De aceea, opunîndu-ne războiului — în înțelesul lui propriu — de orice fel, e necesar să combatem cu cea mai mare tărie poluarea. Relevînd această necesitate, președintele României spunea: „Să ducem un război împotriva poluării, pentru o climă cît mai bună, pentru o climă care să asigure dezvoltarea fiecărei națiuni, din toate punctele de vedere. Un asemenea război merită să-l susținem”.

ION D. GOIA ■

Din nou
Himalaya

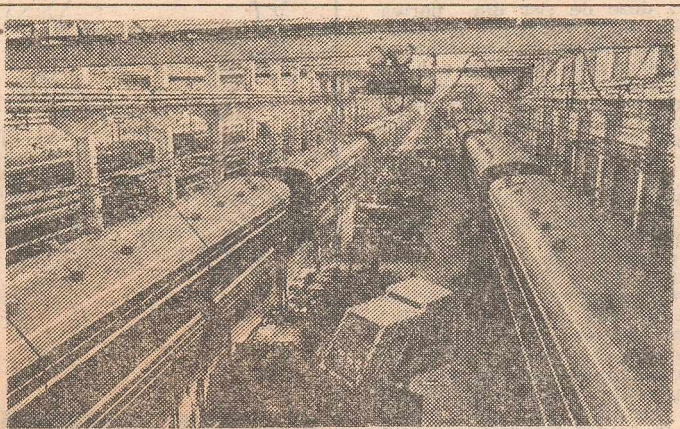
Pentru alpinisti, cea mai mînoasă zonă de operațiuni a constituit-o dintotdeauna masivul Himalaya, cu numeroșii lui septemari și octomari (virfuri de peste 7 000 de metri și, respectiv, de peste 8 000 de metri). Fiecare cucerire a unui virf își are istoria ei. Despre cucerirea celui mai înalt pisc din lume, Everestul, supranumit „al treilea pol al Pământului”, am publicat cu citva timp în urmă în revista noastră un întreg serial. Au mai rămas însă și virfuri pe care omul n-a pus piciorul. Printre ele se numără și Gunkar-Punsum, înalt de 7 529 de metri și aflat la granița dintre Butan și R.P. Chineză.

Cu toate că nu este printre cele mai înalte din Himalaya, acest virf este foarte greu de escaladat. Anul trecut două expediții, una americană și alta japoneză, au fost nevoite să abandoneze din cauza furtunilor de zăpadă. Însă alpinisti nu se dau bătuti. De curînd s-a aflat că în toamna acestui an alte două echipe, una engleză și alta japoneză, vor încerca să ajungă pe culme, mergînd pe trasee diferite. După cît se pare, japonezii vor ataca muntele prin partea de sud, pe unde au încercat și anul trecut. Englezii au ales un itinerar prin partea centrală — cel mai direct și cel mai periculos. Nici timpul ales de cele două echipe pentru asalt nu este cel mai favorabil. E adevărat, toamna se termină sezonul musonilor, totuși, în Himalaya de Est în acest timp bîntuie furtunile de zăpadă. John Ross Kelly, participant la expediția americană de anul trecut, își amintește că în timpul tentativei nereușite a echipei sale de a cuceri muntele, „doar o zi a fost cu zăpadă puțină — de circa o treime de metru”. Iar alpinistul Chris Bonington, participant la expedițiile pe Everest și pe virful Annapurna, în prezent consilier al expediției engleze, atrage atenția mai ales asupra pericolului avalanșelor. Și mai este o dificultate, provocată de „moda”, dacă o putem numi așa, a alpinistilor de azi de a nu folosi aparatele cu oxigen. Se știe că la mare înălțime insuficiența oxigenului din aer provoacă migrene, halucinații și chiar coagularea sîngelui în vasele creierului. Începînd de la înălțimea de 5 000 de metri, ureșul fără aparate de oxigen este așa de obositor, încît alpinistul trebuie să se odihnească la fiecare zece pași. Pe pantele abrupte ale lui Gunkar-Punsum drumul va fi, fără îndoială, și mai epuizant.

În expediția engleză au fost cuprinși opt oameni, inclusiv Dug Scott, în vîrstă de 43 de ani, primul britanic care a urcat pe Everest. Organizatorul expediției este lordul Hunt, același care a condus expediția ce a cucerit pentru prima oară Everestul. Din punctul de vedere al locuitorilor Butanului, astfel de expediții sînt și un lucru bun, dar și o nenorocire. Alpinistii aduc țării, una din cele mai sărace din lume, valută forte, însă, după credința localnicilor, muntele are un spirit care se supără de fiecare dată cînd oamenii, și cu atît mai mult străinii, îi tulbură liniștea cu bocancii de alpinist ori cu pioletele.

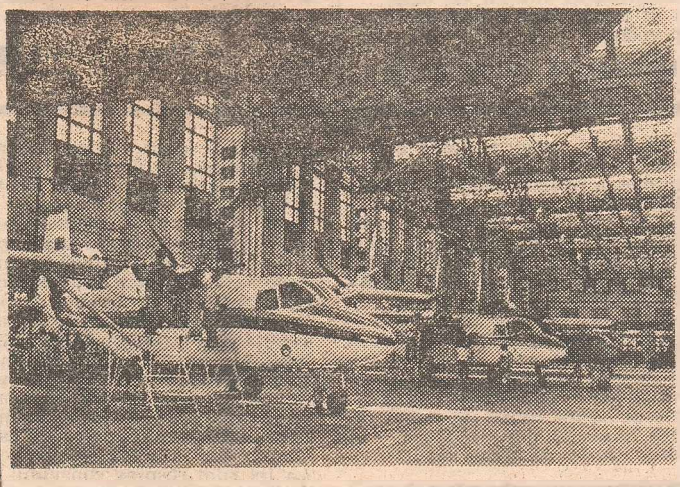
ROMEO NADAȘAN ■

ION CODRU ■

R. P. Chineză: Artere vitale

În cadrul programelor de dezvoltare economică a țării transporturile ocupă un loc important. În acest context, o mare atenție se acordă industriei producătoare de mijloace de transport. În fotografia: într-o hală a Uzinei de Vagoane de Cale Ferată din Changchun (sus); secția de montaj a Uzinei de Avioane din Harbin :

Antivandalism

O știre din Amsterdam, sosită pe telexurile marilor agenții internaționale de presă, are darul de a provoca stupeoare: locuitorii marelui oraș olandez, în special celor mai furioși, le va fi pus la dispoziție în curînd un „centru de defulare”, unde ei vor putea să-și verse necazul asupra unor automobile vechi și a unor frigider sau mașini de spălat scoase din uz. Cum? Foarte simplu, amatorul primește un ciocan cu care este obligat „să producă” o cantitate de 5 kilograme de fier vechi. Pentru ca pastuea distructivă să fie satisfăcută cît mai plener și „pacientul” să scape de toate tendințele agresive, i se pune la dispoziție un ciocan de dimensiuni mici și este nevoit „să lucreze” mult pentru a atinge baremul dincolo de care, poate și datorită epuizării fizice, să se considere salvat!

Planul propus de o comisie specială de combatere a vandalismului va fi pus în curînd în aplicare. Intrarea va fi liberă. Martin Walop, purtătorul de cuvînt al Comisiei antivandalism releva la o conferință de presă, că acest centru ar putea constitui o alternativă „la orice pilule, medicamente și psihiatrî”, pentru a scăpa de teamă și frustrări. Walop arăta că înființarea centrului face parte dintr-un program de acțiune pentru combaterea vandalismului, flagel ce provoacă anual în Olanda pagube de milioane de guldeni.

Inițiativa autorităților municipale din Amsterdam ar putea

părea stranie. Dar privită pe fundalul multiplelor fenomene, la fel de pernicioase, caracteristice Occidentului, ea nu mai apare deloc absurdă. Erich Fromm, unul dintre filozofii contemporani accidentali cel mai prestigioși, arăta în cunoscuta sa lucrare „Societate alienată și societate sănătoasă” că societatea capitalistă prezintă manifestări patologice, cea mai evidentă fiind agresivitatea omului față de om, ilustrată nu numai de creșterea an de an a ratei criminalității, dar și de cursa neînfrînată a înarmărilor. „Constatăm — afirma Erich Fromm — că S.U.A. și țările europene care se consideră printre cele mai prospere dau cele mai grave semne de tulburări mentale. Scopurile întregii evoluții economice și sociale din Occident sînt, potrivit declarațiilor lor, realizarea unei vieți materiale confortabile, o distribuție relativ egală a bogățiilor, o democrație stabilă și pacea — și tocmai aceste țări se dovedesc cele mai afectate de dezechilibrul mental! Datele statistice sînt cel puțin alarmante. Înainte de a aprofunda problema, putem să ne întrebăm dacă modurile noastre de viață și scopurile noastre nu conțin în parte o ercarea fundamentală”. O întrebare justificată pe deplin. În acest context se ridică și o altă întrebare: să constituie oare înființarea unor centre similare cu cel din Amsterdam, conceput ca un fel de supapă de siguranță, care să asigure neutralizarea frustrărilor acumulate în individul societății Occidentale, o soluție? Fiește că nu. Acțiunea distructivă efectuată la un asemenea centru seamănă mai mult a antrenament decît a terapie.

ACCENTE
IN LUME

Un roman de dragoste

„Prăvălia aurarului”, roman de dragoste scris prin anii 50 de un oarecare Karol Wojtyła și publicat în anul 1960, va fi ecranizat la sfîrșitul acestei veri. Drep-

turile cinematografice pentru adaptarea pe ecran a acestei cărți au fost obținute de către societatea „Eterna films production” din Montreal. Despre acest roman se știe că a fost vîndut în mai mult de 80 de mii de exemplare, că a fost tradus în douăzeci de limbi și că autorul este acum papă — papa Paul al II-lea. În schimb, datele despre viitorul film sînt păzite cu strînsnicie. Pînă în prezent, nu au fost divulgate nici numele interpreților, nici al realizatorului.

Aproape fără alcool

O întreprindere vîncoasă din Moscova va pune în vînzare un nou tip de șampanie. Această nouă băutură, obținută prin șampanizarea sucului de struguri cu drojzii speciale, nu este „vătmătoare”, adică procentul de alcool atinge nivelul cel mai scăzut — 1,25%.

Șampania fără alcool posedă toate calitățile: are buchet, este acidulată, dopul sare.

Eva era neagră?

Sub acest titlu ar-

ticulul din „Science et Vie” prezintă teoria savantului de renume mondial Allan C. Willson, profesor de biochimie la Universitatea Berkley din California, potrivit căreia, noi toți am fi descendenții unei singure femei care ar fi trăit în Africa acum 200 000 de ani și ceva. Sub influența diverselor condiții de mediu, urmașii Evei africane, răspinși în lume, au evoluat dînd naștere diferitelor grupe care formează specia umană actuală. Profesorul A.C. Willson a ajuns la această concluzie în urma studiului gene-

tic al mitocondriilor „bateriile energetice” ale tuturor celulelor noastre.

Reabilitarea „călugăritei”

Legenda potrivit căreia Tenodera aridifolia, sau cu alte cuvinte „călugărita” își devorează partenerul după împerechere, nu se confirmă în întregime. Doi cercetători americani care au observat patruzeci de împerecheri ale susnumitei insecte, au înregistrat doar un singur caz de canibalism, și acela datorat foamii. Femela și-a con-

sumat partenerul, înainte de împerechere, deoarece nu mîncase de citeva zile. Aceiași cercetători au mai relevat un fapt neobișnuit: Tenodera aridifolia, despre care se credea că ar fi surdă, este înzestrată cu o singură ureche, însă dublă. Avînd în vedere această curiozitate anatomică, ei au supranumit-o „ciclopul auditiv”.

Mini-magnetofon solar

După ce a miniaturizat la extrem magnetofonul de buzunar, Sony l-a înzestrat re-

cent cu un alimentator solar. Noul aparat se numește Solar Walkman WM-F-10 și este dotat cu baterie de cadmiu-chel ce poate fi încăcată printr-o celulă solară de mare întindere. În cazul în care această baterie ar fi insuficientă, aparatul poate fi alimentat și cu baterii de 1,5 V. Solar Walkman mai este înzestrat cu un dispozitiv ce schimbă automat pista la capătul benzii ceea ce permite să ascuți ambele piste fără să întorci caseta.

ELENA GRECESCU ■

■ Eram, în Orfelinatul din Tirgoviște, 60 de orfani ai războiului din 1916—1918, crescuți, educați și ocrotiți ca recunoștință adusă părinților noștri căzuți în acel război de la care, iată, se implinesc curind 70 de ani. În preajma sărbătorilor de iarnă, încă mici fiind, am încropit un cor, iar printre casele pe care le-am colindat a fost și aceea a scriitorului I.A. Brătescu Voinești, numele lui figurând în cartea de onoare a căminului nostru, ca susținător material și moral al orfanilor. Pe la orele 2 din noapte, vocile noastre ca niște clopoței de argint cîntau florile dalbe pe la ferestrele prețuțului scriitor. Deodată, luminile s-au aprins și în hol a apărut însuși scriitorul. Era un bărbat înalt, cu mustața dată în spic alb, iar finuța lui îi imprima un deosebit respect. Îi priveam fascinați pentru că el ne delectase copilăria cu povestirile „Putul” și „Neculăiță Mincună”. Păștrez viu în memorie acest episod și dorința noastră cea mai arzătoare este de a ne reîntîlni la Tirgoviște, noi, cei care mai simțim în viață, spre a evoca memoria scriitorului îndrăgit și a acelora care ne-au crescut, educat și ocrotit într-un orfelinat care a ajuns model, unic pe vremea aceea prin organizarea și metodele înaintate de instrucție și educație. (Gh. Achimescu, str. Progresului 10/A, Alba Iulia, telef. 130 46).

■ Primim de la Ministerul Educației și Învățămîntului: În legătură cu scrisoarea înregistrată la dvs. cu nr. 9777/1985, vă facem cunoscut că la disciplina profesorului dr. Laurian Căda, la anul IV, specialitatea energetică, Facultatea de electrotehnică din Iași, examenul se desfășoară normal, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind activitatea profesională a studenților. Conținutul declarației anexate acestui răspuns, rezultă că studentul Fănică Bărlă nu s-a adresat revistei „Flacăra”.

N.n.: Într-adevăr, după o elementară probă grafologică, rezultă că scrisoarea ticluită în numele studentului, nu este nici scrisă și nici semnată de acesta! Poate vor afla cei în drept cine altcineva a scris-o, realmente e scop calamniator, la adresa unui profesor stimat și prețuit!

■ Inginerul silvic Aurel Bona din Teiuș, str. Clujului, bl. C-1, ap. 7, județul Alba, ne scrie că blocul în care domiciliază împreună cu încă 20 de familii are tot ce-i trebuie unei locuințe moderne, exceptînd cel mai elementar lucru — apa de băut! Dacă cineva vrea să-și aducă apă potabilă o poate face în dragă voie, doar de la o fîntă care nu prezintă însă suficiente garanții igienico-sanitare. Sintem informați că în apropierea blocului s-a construit un bazin pentru apă care, datorită unor deficiențe de construcție, face ca apa din lacul de acumulare să se infiltreze în straturile așinei ale pămîntului, pierzîndu-se astfel fără folos.

■ Consiliul popular al județului Hunedoara răspunde scrisorii adresate revistei de către un grup de radioamatori din orașul Brad, care solicitaseră un spațiu pentru a-și reînființa radio-clubul, intrucît în momentul de față nu au unde să-și desfășoare activitatea: În prezent orașul Brad duce lipsă de spațiu corespunzător, avînd în vedere demolările masive ce se fac pentru a crea loc noilor construcții de locuințe. Rămîne în atenția biroului executiv al Consiliului popular al orașului Brad rezolvarea grabnică a acestei probleme.

■ Numele meu este Maria Marțon și domiciliesc în orașul Brla, str. Gării nr. 10, județul Cluj. De ce vă scriu? Am o problemă cit se poate delicată și m-am hotărît greu să o fac publică, pentru că este vorba de familia mea, compusă din două fete și un băiat. Am ajutat-o pe fiica mea, Elisabeta Rusu (din Cluj-Napoca, bd. N. Antal nr. 45—47, bl. E), să-și construiască o casă din banii agoniștii pentru zile negre. Am făcut înțelegerea să-i întăblesc imobilul pe numele ei, eu avînd nevoie doar de o singură cameră unde să-mi duc bătrînețele. Rău m-am înșelat. Fiica mea a vîndut casa fără consimțămîntul și fără voia mea. A făcut o afacere necinstită și m-a lăsat pe drumuri. Este oare frumos ca o mamă să umbie prin tribunale cu propria ei fiică? V-am scris pentru a nu păi și alți părinți ca mine.

■ Brindusan Andrei din satul Chilia, comuna Homorode, județul Satu Mare, are 67 de ani și este un statornic eulegător de folclor din Țara Codrului. De data aceasta el ne trimite o excepțională variantă a Mioriței culeasă din minunată zonă etno-folclorică. Păsul lui badea Brindusan este însă altul. El susține că această vatră de neam și de spiritualitate românească — am numit Țara Codrului — ar merita o mai atentă prospectare din partea folcloriștilor, și nu numai a lor.

■ Consiliul popular al municipiului Braïla răspunde scrisorii lui Nicolae Haluca: În prezent pelecetul lucrează la Antrepriza de construcții-montaj și reparații din Braïla, în meseria de lăcătuș. Față de solicitarea lui de a reveni la vechiul loc de muncă — la stația de sortare a minereului, unde lucrează și de unde i se desfășurase contractul de muncă — n.n., vă informăm că în momentul de față conducerea unității din Braïla este de acord să-l reprimească, intrucît se va da în funcțiune un nou obiectiv de investiții.

■ Ion Tudorache, Ion Dragomir, Dumitru Eftimie, Gheorghe Ticu, Emil Voinea, Paul Evdinhot, toți din satul Gălbinași, județul Călărași, ne scriu că trei unități locale, între care TCIF și ORIF Călărași, și-au stabilit sediul pe raza satului. Nimic rău în asta, ba dimpotrivă. Numai că în incinta mai sus amintitelor unități s-au adunat foarte mulți cîini vagabonzi, care au început să mănînce gămile, ratele și gîstele sătenilor. Profesorul Dumitru Eftimie este un Stan-păitîl și nimeni nu l-a despăgubit în vreun fel. Dumnealui, ca și constanțenii săi, întreabă dacă nu cumva hingherii își pot face un drum și pînă la Gălbinași? În caz contrar, vor fi nevoiți să stîrpească ei înșiși haita de cîini vagabonzi care le pricinuieste reale pagube în gospodării.

■ Primim de la Procuratura Generală răspuns la memoriul lui Ioan Antonescu din București: În dosarul nr. 580/P/1984 al Procuraturii municipiului București, privind pe Purcărea Elena și alți 40 de invinuți și inculpați, cercetările au fost terminate, urmind să fie sesizată instanța de judecată. În acest sens, menționăm că prejudiciul de 6,4 milioane de lei s-a produs într-o perioadă cînd pelecetul nu a fost angajatul întreprinderii. Totodată, în legătură cu cauzele care au favorizat producerea pagubei la unitatea 21 Băcani, aparținătoare de I.C.L. Textila nr. 1 București, au fost luate măsuri concrete de prevenire, printre care: reglementarea eliberării imprimatelor cu regim special, semnarea avizelor de expediție de către delegații furnizorului și beneficiarului, aplicarea unor stampile triunghiulare cu număr de ordine pentru delegații I.C.R.T.I. București.

■ Tereza V. Enache, str. Alexandru cel Bun nr. 51, bl. Y-2, sc. A, et. 4 ap. 17, Iași (telef. 592 69) ne istorisește pătania unui colet cu haine trimis sotului său, care se afla în Sănatoriul Agigea, județul Constanța. Coletul a fost expediat cu scrisoarea de trăsură nr. 1012, în data de 26 noiembrie 1985. Pe data de 2 decembrie 1985, sotul său s-a înapoiat acasă, bine mersi, însă în haine subțiri și dirindînd de frig, căci nu primise coletul cu hainele atât de necesare. Au urmat cereri, audiențe, telefoane, dar fără vreun rezultat. Pe 5 februarie 1986 i se comunică faptul că respectivul colet s-ar afla într-una din magaziiile Gării de Nord din București. Trimite o nouă declarație în care specifică greutatea, culoarea, conținutul coletului. Cu ce rezultat? Trece anul de cînd buclucașul colet umblă pe drumurile poștei, iar Direcția județeană de poștă și telecomunicații Iași o sfătuieste să mai aștepte. Că iarna încă e... de parte. Nerăbdătoare, femeia întreabă: pînă cînd să aștepte?

■ Primim de la Consiliul popular al județului Tulcea: În scrisoarea trimisă petiționarului Ilie Malacu din comuna Luncavița reclamă că nu este membru C.A.P. și că se preocupă de creșterea animalelor, dar nu are unde să le pășuneze. Avca, într-adevăr, în proprietate 2,75 ha pămînt. Însă, în anul 1979, eu asentimentul celui în cauză, consiliul popular comunal a luat măsuri și l-a comasat la C.A.P. Luncavița. Pe-

tecul reclamă acum că tocmai conducerea CAP Luncavița nu-i dă voie să-și pășuneze vitei pe care i-a contractat cu statul. S-a discutat cu conducerea CAP și cu tovarășii de la consiliul popular comunal să-l ajute pe cit posibil să-și întrețină animalele respective.

■ În anul 1983 am dat examen la Facultatea de drept economic și administrativ din Sibiu. După nereușită m-am prezentat în mod normal să-mi ridice dosarul de la secretariat. Secretara a pretextat că sala unde se află dosarele este ocupată. Am revenit în septembrie 1983, dar de data asta secretara mi-a spus că nu are timp de mine! Am bătut drumul de alte câteva ori la Sibiu și am trimis și colege de-ai mei să-mi ridice dosarul, fără însă nici un folos. Am trimis scrisori recomandate la decanat și secretariatul facultății. Nici în rușul capului nu pot să-mi dau seama de ce nu mi se eliberează dosarul. Oare, să se fi pierdut? Întreabă neșgur Lițoi Constanțin, U.E. Lotru Ciugel, județul Vilcea.

■ În vederea soluționării unor dosare de pensie, am primit răspunsuri favorabile de la Consiliul popular al județului Galați: Dosarul lui Ciurea Toader din comuna Slobozia Conachi se află la DPMOS Galați și a fost soluționat favorabil de către comisia județeană de pensii în ședința din 26 aprilie 1985. Iar Consiliul popular al județului Braïla o sfătuieste pe Rădița Simion din Braïla în termenii următori: Intrucît aveți 30 de ani de căsătorie cu sotul — actualmente decedat — puteți solicita înscrierea la pensie de urmas, după împlinirea vârstei de 55 de ani, respectiv, după data de 10 noiembrie 1986. În acest caz, veți depune la oficiul de pensii o cerere însoțită de copii ale certificatelor de naștere și de căsătorie, precum și cuponul cu care ați primit pensia fetiței.

■ Profesorul dr. E. Seropian din București, Calea Victoriei nr. 178 (Policlina de alergologie), precum și alți semnatari din alte zone ale țării remarcă activitatea neobosită a medicului alergolog Octavian Belea, de la cabinetul de alergologie al Spitalului clinic „Colțea” din Capitală. În tratarea operativă și cu maximă profesionalitate a diferitelor afecțiuni alergice O.R.L., precum: rinite alergice, alergii naso-sinuzale, traheite alergice, faringite alergice, eczeme auriculare, rinosinuzite alergice etc. În zilele trecute, procent fiind la Spitalul „Colțea”, am fost informat că numai în ultimii doi ani s-au făcut aici peste 10 375 de consultații și tratamente ale unor bolii alergice amintite mai sus.

■ La sesizarea lui Albu N. Nicolae din Piatra Neamț și la doleanțele altor cetățeni, prin care sint reclamate unele abateri grave ale gestionarei Eugenia Ilie, de la magazinul alimentar din Văleni (județul Neamț), ne răspunde Consiliul popular al județului Neamț: Din discuțiile purtate cu o parte din petenți (Steliana Stoica, Maria Pop, Ana Casica, Ion și Nicolae Sărgentu, precum și cu Nicolae N. Albu) rezultă că aceștia sint totalmente nemulțumiți de comportamentul gestionarei de la magazinul alimentar anexa Văleni, acuzînd-o că adesea bea peste măsură și folosese cuvinte injurioase la adresa clientelei. În timpul controlului s-a găsit sub teighea o sticlă de coniac „Tomis” și una de „Florio”, desfăcute și consumate parțial, deși unitatea nu e profilată pe desfacerea băuturilor alcoolice. Pentru abaterile menționate gestionara Ilie Eugenia a fost amendată contravențional cu suma de 1 000 lei.

■ Recent am participat la Festivalul-concurs „Lucian Blaga” din Sebeș-Alba, unde subsemnatul a primit premiul revistei „Familia” — dar nu despre acest aspect doaream să vă relatez — ne scrie tînărul poet Aurel Pop, maistrul la I.P.L. Satu Mare. M-a surprins faptul că, la 25 de ani de la moartea marelui poet Lucian Blaga, acesta nu dispune de o casă-memorială organizată corespunzător. Autorul „Mirabilei seminte” și a „Spațiului mioritic” ar merita o

astfel de casă amenajată și dotată corespunzător fie la Luncrăm, unde s-a născut și a copilărit, fie la Cluj-Napoca, unde a profesat și unde și-a petrecut mulți ani din viață.

■ Consiliul popular al Sectorului 1 București răspunde scrisorii Cleopatrei Giuglea: Conducerea ISPCAIA București a manifestat înțelegere față de situația petentei, urmind să fie ajutat în rezolvarea grabnică a unui schimb de locuință. În acest sens ea beneficiază și de sprijinul Consiliului popular al Sectorului 1 la care s-a adresat în vederea repartizării unui spațiu corespunzător în cadrul cotei pe Sectorul 1.

■ O întîmplare mă face să vă scriu la această înaintată vîrstă de 31 de ani. Oftalmologul nu putea să-mi prescrie ochelari cu dioptrii mai mari decît cele pe care le port, așa că m-a sfătuit să iau unele medicamente pentru a stăvili înaintarea opacității. La anii mei am bătut mai multe farmacii, dar din păcate aceleși răspuns, invariabil: „Nu avem”. La ieșirea din Farmacia nr. 11 Pitești se apropie de mine un tînăr și-mi cere permisiunea să mă ajute în procurarea medicamentelor strict trebuitoare. Chiar în după-amiază a ceeași zile a venit la domiciliul meu cu soția și copilul. Mi-au adus medicamentele tămăduitoare și garoafe. Am putut afla că se numesc Serban și că ambii lucrează la Combinatul petrochimic din oraș. Vedeti dumneavoastră, mai sint destui tineri de ispravă; trebuie doar să avem ochi buni și să-i vedem — conchide profesoara octogenară Maria Oprea din Pitești, str. Rosetti nr. 5.

■ În vremea din urmă ne-au solicitat sprijinul pentru găsirea unor locuri de muncă mai mulți cetățeni, îndeobste tineri. Redăm aici cîteva soluționări favorabile sosite între timp la redacție, mulțumind pe această cale factorilor de resort pentru solicitudine și sprijin: Consiliul popular județean Vaslui răspunde Mariei Gr. Petcu din Vișoara, în sensul că, în urma intervenției, a fost înecadrată definitiv la întreprinderea „Vigonia” din municipiul Birlad; D.P.M.O.S. București ne instîntează de asemenea că Tanta Mirela a fost repartizată la Cooperativa „Muncă și Artă” din Capitală; Consiliul popular al județului Iași ne instîntează, prin corespondența sosită recent la redacție, că Strențiu Constantin a fost înecadrat la Combinatul de utilaj greu Iași, iar Eugenia Hașcu a fost repartizată și înecadrată la AEAICPS Holboca (Iași).

■ Locatarii blocului M-2 din Șos. Alexandriei nr. 110, Sectorul 5, București, revin cu un memoriu colectiv, arătînd că nu s-a luat nici o măsură de către factorii de resort, la anterioarele plîngerii. Despre ce ar fi vorba? Și de data asta ei mărturisesc cum că Florica Ionescu, de la apartamentul 14 al aceluiași bloc, ține aici mai mult, nici mai puțin decît 15 (cincisprezece, ați citit bine) pisici! La controalele sanepidului nu a binevoit să deschidă ușa. Situația se menține de 14 ani și nu știm sigur cit o să rezistăm, conchid semnatarii, dacă nu se iau măsurile de rigoare.

■ Deaconu Nicolae Vilcea din Lîpova, str. Aurel Vlaicu nr. 4, bl. A-2, ap. 6, județul Arad, revine detaliat asupra unei informații apărute în „Flacăra” nr. 25/1985 și semnată de poetul Ioan Alexandru. Este vorba despre inițiativa de a găzdui o expoziție permanentă de carte veche românească — 58 de volume de carte veche, incunabule, manuscrise din secolele XV—XVIII, reprezentative pentru fostele tipografii din Blaj, Sibiu, Rm. Vilcea, Govora, Iași, Tirgoviște. De asemenea, este vorba și despre 100 de picturi pe lemn și pe sticlă. Tînărul Ștefan Crișan (disparut prematur din viață) a reușit să adune material bogat și valoros pentru o interesantă casă-muzeu a cărții vechi românești. Și asta încă nu este totul ne asigură corespondentul nostru. În acest sălas de cultură s-a desfășurat recent un foarte interesant simpozion cu tema

„Momente din istoria tiparului și cărții vechi românești”, la care au participat invitați ai Muzeului de artă din București.

■ Consiliul popular al Sectorului 1 București, Administrația Domeniului Public, răspunde scrisorii unui grup de cetățeni cu privire la starea străzii Andrei Șaguna: Strada Mitropolit Andrei Șaguna este cuprinsă în planul de balastări pe anul 1986. Pentru îmbunătățirea circulației în respectiva zonă, partea carosabilă a străzii va fi nivelată cu autogrederul în prima decadă a lunii iunie a.c.

■ De cinci ani solicit Judecătoria Buzău o copie după sentința de divorț dată la dosarul 2854/1981. În acest scop, am făcut nu mai puțin de 6 drumuri la Buzău, însă toate au fost zadarnice. De la arhiva judecătoreștii nu mi se eliberează copia după hotărîrea judecătorească ba, dimpotrivă, în cîteva rînduri mi s-au trimis plînci goale. M-am adresat inclusiv Ministerului Justiției în acest sens, arătînd că aici nu este cazul de birocrațism, ci de răutate, o rea-voință. Motiv pentru care, la 5 ani de la divorț, doar unul dintre soți este practic divorțat. (Gene Greb Bejan, str. Căporal Luca Gheorghe 5, Sectorul 5, București).

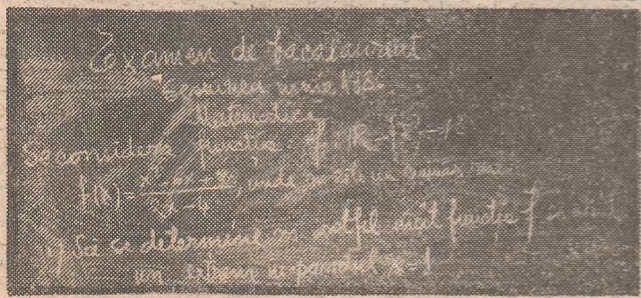
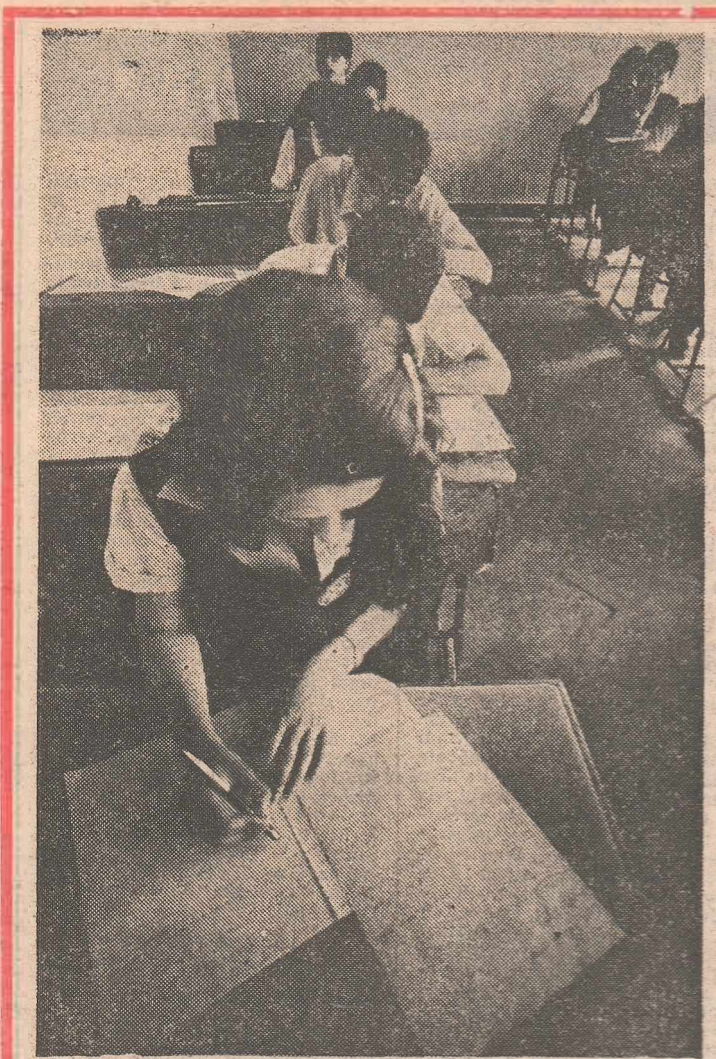
Pagină realizată de DORIN SALAJAN

Poșta redacției

Gheran Vasiliu — Drobeta-Tr. Severin, Florescu Eugeniu — Corabia, Marian Valentina — Cluj-Napoca: Nefiind îndeplinite condițiile prevăzute în decret, nu beneficiați. ● Porumbel Niculina — Constanța: Contribuția pentru pensie suplimentară se restituie la împlinirea vârstei de pensionare persoanelor care au depus această sumă minim 5 ani. ● Suliță Maxim — Bistrița: Pentru schimbarea numelui minorei la care vă referiți, adresați-vă cu toate actele consiliului popular ● Muscan Dorina — com. Ucea de Jos, jud. Brașov: Comisia județeană de expertiză medicală hotărâște dacă vă poate elibera, pe baza actelor medicale, un certificat în acest sens. ● Boieciu Maria — Mărășești: Alocația pentru copii dv. este corect stabilită. ● Bratu Gheorghe municipiul Gh. Gheorghiu-Dej: Concediile medicale se plătesc în raport de grupa de muncă și de vechime, iar limitarea lor în timp este de competența medicului; intreruperea activității se poate face numai de către mame în vedere îngrijirii copiului. ● Beică Petru — satul Agadici, jud. Caraș Severin: Pensionarii de gradul I și II de invaliditate sint exceptați de la contribuția bănească și prestarea de zile de muncă. ● Oprea I. Alexandru — com. Mineci Ungureni, jud. Prahova: Alocația de stat se acordă pentru copii pînă la 16 ani. ● Dragomir C. Maricora — com. Jegălia, jud. Călărași: Pensia de invaliditate se stabilește numai temporar, comisia de expertiză analizînd periodic starea de sănătate a persoanei pensionate. ● Ballan Mirela — București: Maximum 3 ani. ● Hurban Sanda — Cluj-Napoca: Ministerului Muncii. ● Nețoiu-Viorica — satul Ciuperceni Vechi, oraș Calafat: 1) În conformitate cu dispozițiile legale, trebuie să dovedeți incapacitate de muncă cu certificat de la comisia de expertiză medicală. 2) Decizia de imputare trebuie contestată în termen de 30 de zile de la comunicare. ● Ghilea Vasiliu — Ploiești: Locatarii principali și cei care locuiesc împreună cu aceștia pierd dreptul de folosință a suprafeței locative și pot fi evacuați dacă, din rea credință, nu plătesc timp de 3 luni consecutiv chiria sau cota parte a cheltuielilor ce le revin potrivit dispozițiilor legale. ● Gatu Costel — com. Tulucești, jud. Galați: Nu puteți. ● Haisan Saveta — Botosani: Adresați-vă direct oficiului de pensii al Direcției județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

În mic despre un lucru mare

A venit BAC-ul... A trecut BAC-ul... Ca un iureș; ca un avion... S-a terminat bacalaureatul. A mai sătat din câțiva copii, câțiva oameni. Cum a fost? Ca la un examen: emoții, dezvoltură, optimism, curiozitate, frică, bucurie, incredere, răsuflet, speranță și (plus sau minus) plinș. S-a terminat și, de fapt, totul abia acum începe. Fostilor profesori, un coș de gânduri bune ca niște cireșe de iunie de la foștii elevi. I-au condus, i-au învățat, i-au certat, i-au elogiat, i-au încurajat, i-au ordonat, i-au purtat... prin lumea științelor și-a faptelor bune, iar acum se duc și ei să se odihnească nițel într-o mică vacanță mare. S-ar putea numi Vasilica Mănăilă, Marin Bănoiu, Gheorghe Belcin, Mircea Burlacu. Ca un cîntec de leagăn. Foștii elevi au pornit în LUME. Iată cum a fost la un examen... A apărut acum, printre noi, încă o mină de oameni...

PAUL AGARICI ■

Litoral '86

— Peste 5000 de copii, din 36 de județe ale țării, au sosit în vacanță la Năvodari. Taberele de aici, „Albatros”, „Delfinul”, „Perla vacanței” și „Pescăruș”, au fost pregătite din vreme și dotate cu tot ceea ce este necesar pentru ca reușita vacanței să fie deplină. În „orașelul” lor de la Năvodari, copiii au la dispoziție numeroase terenuri sportive, un frumos teatru în aer liber, cinematograful, săli destinate activităților artistice și educative, terenuri cu instalații de joacă. Pe durata vacanței de vară vor fi organizate concursuri, expoziții de desene, întreceri sportive, vizite și excursii în cele mai pitorești locuri ale litoralului. Festivități artistice. Să mai consensăm că, în acest an, capacitatea de cazare a complexului de odihnă pentru copii de la Năvodari a crescut cu 1800 de locuri, urmînd să mai fie date în folosință, în popasul turistic din vecinătate. Încă două noi tabere, „Lebăda 1” și „Lebăda 2”, cu aproape 4000 de locuri.

— Pentru turiștii actualului sezon estival, unitățile de cooperare meșteșugărești din Constanța au pregătit peste 1500 de modele noi de îmbrăcăminte, încălțăminte, tricouri și marochinării. Ai de unde alege.

— Tot de pe litoral aflăm că au reintrat în circulație mai multe linii de autobuz care

vor asigura transportul în și între stațiuni. Vor fi puse în vizare de asemenea abonamente de călătorie pentru o zi sau mai multe.

— De la TAROM. Au intrat în circulație cursele aeriene directe între Aeroportul Constanța — M. Kogălniceanu și Suceava, Iași, Bacău, Sibiu, Timișoara, Cluj-Napoca, Arad, Caransebeș și Tg. Mureș. Începînd cu data de 1 iulie Bucureștiul va fi „legat” de Constanța zilnic prin 6 curse.

— Important pentru bucuștenii care pleacă în vacanță pe litoral. La agențiile de voiaj C.F.R. centrale ale Capitalei se poate solicita și rezervarea locurilor de inapoiere.

Umoristul din vitrină

Dacă într-unul din numerele trecute consensăm modul hazliu în care erau prezentate bibelourile la un magazin constănțean, aflăm acum că vinzătorii din Tîrgu Jiu nu vor să fie nici ei mai prejos. La magazinul „Paringul” din localitate, la raionul de specialitate, cumpărătorul poate citi pe etichetele ce însoțesc bibelourile următoarele „precizări”: „Beți calitatea II-a”, „Bătăuși calitatea I”, „Vinător calitatea IV-a”. Să nu realizeze oare nimeni ridicolul unui asemenea mod de a face comerț?

Inițiativă edilitară

Brăilenii au avut o idee care merită, credem, să fie preluată și de alții. Pe cele două trasee din municipiu au fost puse în circulație două tramvaie-cisterne pentru stropirea străzilor.

„Prompt”

Mare noroc au botoșănenoele. Chiar dacă li se strică mașina de cusut stau fără grijă. Pe a-nunțul aflat la intrarea serviciului din Botoșani al întreprinderii din Cugir scrie: „Urgențele și defectele (?) se remediază prin telefon 13479 sau prin cutia poștală, prin bilet scris”. Să recunoaștem că mai rapid decît „prin” telefon sau „prin” bilet scris nici că se poate!

Arheologică

O echipă de la Facultatea de Istorie-Filozofie din București efectuează cercetări arheologice în zona lacului Mihăilești din Sectorul agricol Ilfov. Pînă acum investigațiile de suprafață au dus la identificarea unor vestigii aparținînd unei dave geto-dacice, precum și a unor dovezi că în perioada bronzului a existat acolo o așezare tracică.

răle din Scorei, avînd ca subiect ocrotirea speciei, aflată pe cale de dispariție. Și pentru că ne-am referit la această expoziție, ni se pare interesant să amintim că elevii din Scorei, îndrumați de prof. Gavril Popa, au realizat un recensămînt al berzei albe în localitate și în Țara Oltului, după care au trecut la confecționarea unor suporturi pe șuri și case, ajutînd astfel păsările să-și facă cuibul. Generoasa lor preocupare nu a întîrziat să-și arate efectul, date recente confirmînd o creștere a numărului de cuiburi și implicit a numărului de berze din localitate.

● După ce a fost admirată timp de mai multe săptămîni în sălile Muzeului de artă din Piatra Neamț, retrospectiva Nicolae Grigorescu a poposit și la Roman, în sălile Colecțiilor de artă.

● Gama macaralelor plătitoare executate la ICM Bocșa se îmbogățește cu un nou tip: seria zero din grupa 25/32 tone, aflată în curs de asimilare.

Povestea unei lăcuste

În caz că treceți prin Sighetu Marmației vizitați și secția de științe naturale a muzeului din

stanța). Pe pod au trecut 34 de locomotive diesel de cîte 210 C.P., cîntărind, fiecare, aproape 110 tone și două convoaie de autocamioane încărcate cu balast, avînd o greutate totală de 1000 de tone. Probele dinamice și statice, care au durat aproape o săptămînă, au confirmat tracțiunea podului, validînd totodată și soluțiile tehnice originale românești, adoptate la construcția lui.

Pentru cei care se duc în Retezat

— Amatorilor de drumeții montane le semnalăm apariția la Editura sport-turism a noii hărți turistice a Retezatului. Ea include o descriere a geografiei masivului și a traseelor turistice.

— Și încă o veste pentru cei care iubesc acest frumos munte. Membrii cercului de turism alpin „Retezatul”, din cadrul I.M. Valca de Brazi, au marcat un nou traseu între cabana Buta și virful Piule. El poate fi parcurs în două ore și, atenție, marcajul este un punct roșu pe fond alb.

Pagină realizată de ALEXANDRU ȘERBAN ■

Ultima oră

„Borcea” și copiii

Pentru bătrînul vas brăilean cu zăburi „Borcea” venise vremea retragerii. În mod fericit i s-a găsit însă o nouă utilizare. Efectuarea unor plimbări de agrement pentru copii pe Dunăre. Numai în acest an, începînd cu vacanța de primăvară și pînă în prezent, peste 5.300 de elevi ai școlilor din municipiu au călătorit cu „Borcea” la Galați, Tulcea și Măcin.

Apă limpede la Novaci

Dacă treceți în această vară, într-o zi caniculară, prin Novaci, județul Gorj, vă veți putea răcori făcînd o baie în noul strand din localitate. Profitînd de acumularea de apă pentru cea de-a treia microhidrocentrală, amplasată în centrul orașului, în spatele pieței, edilii novaceni au realizat un modern strand, continuu alimentat cu apă curată și proaspătă din Gilort.

„Test” de geografie

Cei care au în grijă marcarea drumurilor din județul Sibiu vor probabil să testeze cunoștințele de geografie ale șoferilor. Tabla indicatoare aflată în apropierea unei linii de cale ferată pe șoseaua care vine de la Veștem spre Șelimbăr te avertizează că urmează drum înainte spre Sibiu, iar dacă o apuci la stînga poți ajunge la... Isnădie.

„Calea trandafirilor”

N-am trecut pe șoseaua dintre Botoșani și Vorona. Ne imaginăm însă cit de plăcut trebuie să fie să parcurgi acest drum pe marginea căruia, pe kilometri întregi, silvicultorii botoșăneni au plantat mii de trandafiri. De aceea numele pe care l-a căpătat: „Calea trandafirilor” nu ni se pare cu nimic exagerat.

● Teatrul popular din Sighetu Marmației a implinit două decenii de activitate.

● Pe riul Feneș, județul Alba, a fost conectată la sistemul energetic național microhidrocentrala „Feneș I”. Se lucrează acum la finalizarea celei de a doua microhidrocentrale amplasată în aval.

Ocrotiți barza albă!

La Muzeul de științe naturale din Sibiu a fost organizată o expoziție (care va rămîne deschisă pînă la sfîrșitul acestei luni) avînd ca temă ocrotirea berzei albe. Sînt prezentate aici aspecte ce privesc migrația berzei, datele ultimului recensămînt în România, cărți din diferite țări dedicate acestei păsări, precum și desene executate de elevii școlii gene-

localitate. Aici a fost expusă recent și o lăcustă a cărei poveste interesantă este relatată de ziarul din Bala Mare. În anul 1847, în zonele Bihor și Satu Mare a avut loc o invazie de lăcuste. Un an mai tîrziu, pilcările de lăcuste au ajuns și pe raza comunei Cimpulung la Tisa. Alarmat, un lucrător al primăriei a întocmit un raport, atîșînd zelos și două lăcuste drept dovadă. După aproape 140 de ani, lucrîndu-se la arhivă, a fost găsit respectivul raport în care s-a păstrat, în condiții foarte bune, și o lăcustă care a ajuns apoi din arhivă în muzeu.

Tabere de creație

Pentru tinerii artiști plastici din întreaga țară sînt organizate și în această vară tabere cu profil de pictură, sculptură, grafică, artă decorativă. Să amintim cîteva. La Izvoru Mureșului — județul Harghita, va funcționa timp de o lună, începînd cu 15 iulie, tabăra de sculptură. Tinerii pictori, graficieni și artiști decorativi sînt așteptați în taberele de la Cimpulung Moldovenesc, județul Suceava și Lăzarea, județul Harghita. Un profil complex va avea în acest an tabăra de la Sibiu, care va include în program, pe lîngă realizarea de originale lucrări de pictură, grafică și artă decorativă, întâlniri ale creatorilor cu critici de specialitate precum și vizite de documentare la obiectivele economice și social-culturale din județ.

Sporește rețeaua sanitară

— Semnalăm și noi inaugurarea recentă la Galați a Spitalului județean de pediatrie, cuplat cu o policlinică. Noul edificiu de sănătate are 300 de paturi, două secții de pediatrie, una de chirurgie și un compartiment de terapie intensivă, iar în policlinică funcționează 5 cabinete de pediatrie cu dotările corespunzătoare, cabinete O.R.L., oftalmologie, radiologie, chirurgie, ortopedică, fizioterapie, dermatologie, recuperare medicală și o farmacie.

— În zona Parcului Poporului din Craiova a fost dat în folosință un nou local al clinicii de psihiatrie aparținînd spitalului nr. 3 din municipiu. Noul edificiu dispune de 150 de paturi, laborator de analize, cabinete pentru examene psihologice, electroencefalografie, fizioterapie, sală de cursuri pentru 240 de studenți.

— Am aflat amănunte despre probele riguroase care au fost făcute înainte de darea în exploatare a noului pod de la Fețești (care traversează apele Borcei, facilitînd atît traficul feroviar cit și cel rutier spre Con-

OPERA ROMÂNĂ înainte de vacanță!

(27 iunie — 3 iulie)

● Cu Victoria Bezetti în rolul Cio Cio San și Gabriel Năstase în Pinkerton, vineri 27 iunie, la ora 18, Madama Butterfly, regia Puccini. Dirijor: Constantin Petrovici.

● Sîmbătă 28 iunie, la ora 18 un spectacol de sfîrșit de an susținut de studenții ai Conservatorului „Ciprian Porumbescu”: Hansel și Gretel. În distribuție: Ruxandra Vodă, Liliiana Petrescu, Iulia Astanel, Mădălina Filimon, Liliiana Ciobanu, Cristian Caraman, Imre Sipp. Conducerea muzicală: Aurel Niculescu, regia: A. I. Arbore.

● Prînz și cîrșetor, baletul scris de Laurean Profeta după romanul lui Mark Twain, duminică 29 iunie, la ora 11. Principali interpreti: Luminița Dumitrescu, Ioana Bădănoiu, Adrian Gheorghe, Mihai Spiridon, Iaroslava Constantinovici, Eugenia Costovela. Dirijor: Carol Litvin.

● Cavalleria rusticana de Mascagni și Paite de Leonca vailo, duminică seara (ora 18) în distribuție: Maria Slătinaru, Mihaela Agachi, Constantin Ene, Nicolae Urziceanu, Ruxandra Vlad și, respectiv, Elena Simionescu, Anatol Covali, Nicolae Urdăreanu, Nicolae Bratu, Nicolae Constantinescu. Dirijor: Constantin Petrovici.

● Al doilea spectacol susținut de studenții Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, luni 30 iunie (ora 18), Così fan tutti de Mozart. În distribuție: Florența Marinescu, Iulia Astanel, Liliiana Petrescu, Mădălina Filimon, Ruxandra Vodă, Cristian Caraman, Imre Sipp, Paul Bascopol. Dirijor: Aurel Niculescu, regia: A. I. Arbore.

● Sub bagheta dirijorului Cornel Trăilescu, marți 1 iulie (ora 18), Povestirile lui Hoffmann de Offenbach. Interpretăază Silvia Voinea, Lucia Tibuleac, Liliiana Ciobanu, Ilihaea la Agachi, Adina Iurascu, Ione Voineag, Dan Zancu s.a.

● Baletul Peer Gynt de Edvard Grieg în rolurile Beatrice Matei, Mihaela Tigănuș, Carmen Angheluş, Agla Gheorghe, Cristina Ostear, Florin Brînduşă și Adrian Gheorghiu în alte roluri miercuri 2 iulie (ora 18)

● Cu participarea tenorului Valentin Teodorian în Eisenstein, a Monicăi Teodorescu, Rozalinda, a Gerdăi Radler și Adela, a bașilor Ioan Hvc în Frank și Constantin Gheorghiu în Frosch și a Luciei Cicoar în Orlovsky, joi 3 iulie, la ora 18, Liliacul. Conducerea muzicală: Lucian Anca.

Cu acest spectacol stagione 1985—1986 se încheie.

Flocăra. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILIA TELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10876, prsfr București, Calea Grîvitei nr. 64-66.